اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه • ۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۲۱ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

تداوم محدودیت‌های برق و خسارت به فولادسازان

از جملـه صنایعـی که پایداری بـرق نقش به سـزایی در تداوم تولید دارد، صنعت فولاد اسـت. در چند سال اخیر محدودیت‌های برقی باعث شـده، بخشـی از تولید برنامه‌ریزی را از دست دهند و به دنبال آن درآمد و سـود فولادی‌هـا کاهش پیدا کند. اصلی‌ترین دلیل ناترازی انرژی رشـد تقاضا و مصرف انرژی نسـبت به عرضه و تولید است.

۳

رفع ناترازی انرژی در دستور کار دولت

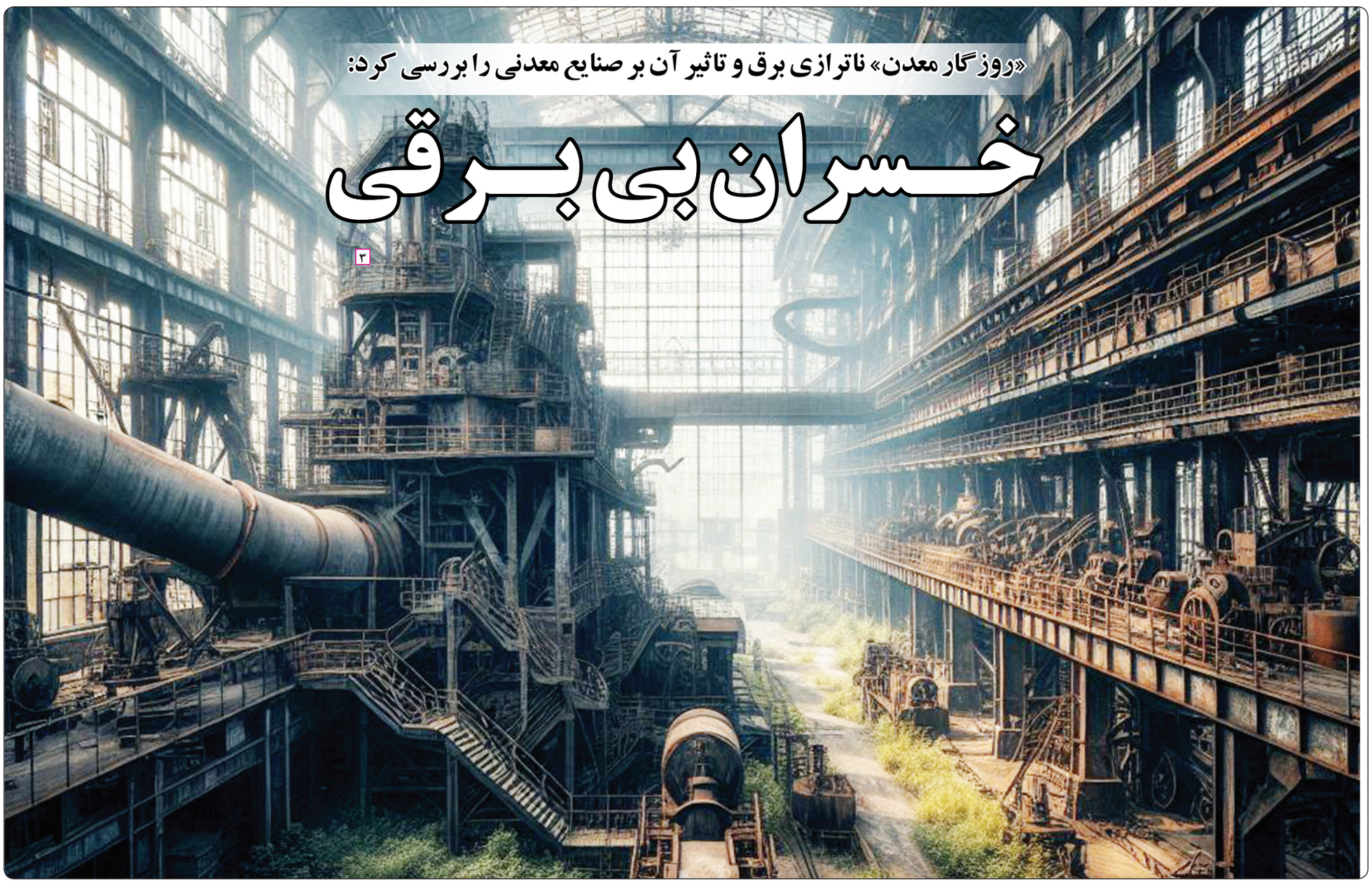
علی‌اکبر محرابیان در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسـلامی در بخـش دوم توضیحات خود دربـاره اقدامات وزارت نیـرو برای مدیریت مصرف انـرژی اظهار کرد: رفع ناترازی امری است که در دستور کار دولت سیزدهم است ایـن موضوع را در چارچوب برنامه هفتم توسـعه و قانون مانع‌زدایی دنبال می‌کنیم

۷

«روزگار معدن» ناترازی برق و تاثیر آن بر صنایع معدنی را بررسی کرد:

خسران بی برقی

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

رویکرد «اقتصاد سیاسی» در تحلیل مسائل صنعتی

۲

خود تحریمی

۳

همزیستی معدن و محیط‌زیست

۴

استراتژی جدید استرالیا در حوزه مواد معدنی حیاتی

۵

لشگر معدنچیان فرسوده

۶

مصائب تولید برق

۷

چرا بورس اقبال عمومی را به رمز ارز باخت؟

۸

جناب آقای حمیدرضا خوش‌اخلاق

مدیرعامل محترم شرکت پیشگامان تجارت ایرانیان (PTI)

انتصاب شایسته جنابعالی به سمت **مدیرعامل جدید شرکت «پیشـگامان تجارت ایرانیـان (PTI)»** را صمیمانه تبریک عـرض نمـوده و از خداونـد بزرگ بـرای شـما موفقیت و سربلندی آرزمندم.

فاطمه احمدپور، مدیر فروش موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی

انجمن صنفی کارفرمایی برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

(به شماره ثبت ۲۷۸-۳/۲-۳۲ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۳۰ و شناسه ملی ۱۴۰۱۲۵۳۳۶۲۲)

بدینوسیله از کلیه اعضاء **انجمن صنفی کارفرمایی برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران** دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه **مجمع عمومی عادی** که از ساعت ۱۴ الی ۱۶ در روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۴/۲۰** در محل دائمی نمایشگاه بین‌المللی تهران (سالن اصفهان) واقع در خیابان سئول نرسیده به اتوبان چمران تشکیل می‌شود، حضور بهم رسانید.

دستور جلسه مجمع عمومی عادی:

۱- ارائه گزارش عملکرد هیات‌مدیره
۲- گزارش مالی هیات‌مدیره و تصویب صورت‌های مالی و بودجه
۳- گزارش بازرس
۴- انتخاب بازرس
۵- سایر موارد در صلاحیت مجمع

هیات‌مدیره انجمن صنفی کارفرمایی برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

بیمه سامان
Saman Insurance

بیمه عمر و تشکیل سرمایه
روی زندگیت سرمایه‌گذاری کن

- صدور آنلاین بیمه عمر و تشکیل سرمایه
- ارائه خدمات بیمه‌گری به‌صورت آنلاین (درخواست وام، بازخرید و برداشت از اندوخته)
- برداشت خودکار حق‌بیمه از حساب بانکی بیمه‌گذار (Direct Debit)

با اسکن QR Code بیمه‌نامه خود را دریافت کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وب‌سایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

یادداشت

رویکرد «اقتصاد سیاسی» در تحلیل مسائل صنعتی

قاسم خرمی
پژوهشگر مسائل صنعتی ایران

در جامعــه ایران، با اینکه تار و پود اقتصاد و تخصیص منابع بــا تصمیم‌هــا و انتخاب‌های متاثــر از ارزش‌هــا و هنجارهای ایدئولوژیــک و سیاســی بافته شــده و نیز فرجام بســیاری از پروژه‌هــا و طرح‌های بــزرگ و نیازمند جذب ســرمایه‌گذاری داخلــی و خارجی بــا ثبات سیاســی و تحــولات و معاهدات بین‌المللــی در پیونــد اســت امــا اهمیت اقتصاد سیاســی به عنوان یک رویکرد جدی پژوهشــی در امر توســعه اقتصادی و صنعتی هنوز به درســتی مورد اقبال و توجه مراکز تحقیقاتی و پژوهشــی قرار نگرفته اســت. کم‌اعتنایی به رویکرد اقتصاد سیاسی در میان پژوهشــگران ایرانی می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشــد. یک دلیل آن به هژمونی رویکردهای نئولیبرالی و «سیاســت‌زدایی از توســعه» در فضاهــای علمــی کشــور مربوط می‌شــود که اقتصــاد را مکانیزم مشــترکی می‌پندارد کــه به‌کارگیری آن در هر نقطه جهــان و جدای از زمینه‌های سیاسی و اجتماعی آن، به نتایج یکسان منتهی می‌شود. از این منظر، اقتصاد به مثابه علم مدیریت و تخصیص درست منابع و در حیطه صلاحیت اقتصاددانان و تکنوکرات‌هاست. دلیل دوم به افول نظریه‌های مارکسیســتی در محافل آکادمیک مربوط می‌شــود. اقتصاد سیاســی از مفاهیم کلیدی در رهیافت‌های چپ بود و با به حاشــیه رفتن این نظریه‌ها، این مفهوم نیز کم فروغ شد. دلیل سوم و شاید مهم‌ترین دلیل در خصوص امتناع پژوهشگران مســائل توســعه در ایران از به‌کارگیری مفهوم و رویکرد اقتصاد سیاسی ناشی از چالش‌ها و دردسرهای معمول پرداختن به عملکرد دولت و نیروهای سیاسی در حوزه اقتصاد داخلی یا توســعه همکاری‌های اقتصادی در ســطح بین‌الملل اســت. به عنــوان مثال بــا اینکــه درحال‌حاضــر تحریم‌های بین‌المللــی به عنوان یــک موضوع مرتبط با اقتصاد سیاســی بر شــاکله اقتصاد و صنعت ایران تاثیر جدی برجای گذاشــته اســت، بنا به برخی ملاحظات، بســیاری از پژوهشگران حاضر به ارائه چنین تحلیل‌هایی نیســتند و در نتیجه، ریشه و منشأ بسیاری از مشکلات جاریه یا موانع توسعه اقتصادی و صنعتی ناگفته و نادیده باقی می‌ماند. در این نوشــته تلاش شده است تا ابعاد و حوزه‌هایی از توسعه صنعتی به ویژه در کشورهای در حال توسعه که نیازمند بررسی‌ها و تحلیل‌های اقتصاد سیاسی است، یادآوری شود.صنعتی‌شدن فرآیندی است که در محیط سیاســی و اجتماعی جامعه‌ای خاص جاری می‌شــود و از این رو، جهات صنعتی‌شــدن متأثر از مناسبات نیروهای سیاسی و اجتماعی اســت. از این‌رو، برای حرکت جامعه در مسیر توسعه صنعتی باید تغییراتی در ساختار طبقاتی و اجتماعی جامعه (با برکشیدن طبقات مولد) حادث شود و همچنین صنعتی شدن نیــز به ایجاد تغییــرات جدید در ســاختار طبقاتی و موقعیت نیروهای اجتماعی منجر می‌شــود. حتی در نخســتین تجربه صنعتی‌شدن و انقلاب صنعتی در انگلستان، با آنکه دولت نقش هدایت‌گــری صنعت را بازی نمی‌کــرد، تحول صنعتی حاصل جنبش‌های داخلــی و عملکرد دولت در ســطح بین‌المللی از طریق جنگ‌های اســتعماری برای جست‌وجوی منابع اولیه و بازارهــای مصرفی جدید بود. در کشــورهایی کــه با تاخیر به دنبال توسعه صنعتی رفتند، تأثیر سیاست بسیار بیشتر است، چنان‌که آدریان لفتویچ از تقدم سیاســت بر اقتصاد در توسعه صنعتی چنین کشــورهایی ســخن می‌گویــد. در این جوامع، صنعتی‌شــدن حاصل تصمیمی پیچیده و چند لایه اســت که اگرچه بالاترین و آشــکارترین لایه آن سیاســت و اســتراتژی اعلامی دولت اســت، لایه‌های مبنایی‌تــر آن عبارت از برآیند نیروهای اجتماعی- سیاسی به سودگذار از اقتصاد کشاورزی و سنتی به اقتصاد صنعتی، اجماع نخبگان و صاحبان قدرت برای حرکت صنعتی، افول قدرت و نفوذ مدافعان نظم موجود سنتی و مخالف تجدد، ضعف ایدئولوژی‌های ضدسرمایه‌داری، تسلط نســبی دولت بر جامعــه مدنی و طبقات اجتماعی و شــرایط بین‌المللی مساعد برای صنعتی‌شدن کشورهاست. همچنان‌که تصمیم سیاسی دولت برای شروع فرآیند صنعتی‌شدن برآیند عوامل و مناسباتی پیچیده است، پیشبرد حرکت صنعتی‌شدن نیز منوط به تصمیم‌ها و اقدامات موثر دولت اســت. شرط لازم برای تأثیرگذاری سیاســت‌های دولتــی، درک صحیح رهبران سیاســی از موقعیــت تاریخــی و اجتماعی- اقتصادی کشــور خود و دســتگاه بروکراتیــک و اجرایی کارآمد دولتی اســت. اما صــرف کارآمدی دســتگاه تصمیم‌گیــری و اجرایی دولت شــرط کافی در کامیابی فرآیند صنعتی‌شــدن نیست. توفیق نســبی فرآیند صنعتی‌شــدن در کشــورهای در حال توسعه، منوط بــه اراده و توان رهبران سیاســی و دولت در پیشــبرد صنعتی‌شــدن با توجه به امکانات و اقتضائات وقت، تأســیس و تقویــت نهادهای جدید و پشــتیبانی از مالکیت خصوصی و امنیــت کســب‌وکار و تولید و اراده معطوف بــه مهار نیروهای توسعه ستیز اســت. از این منظر، موضوع صنعتی‌شدن اساسا ذیل رویکــرد اقتصاد سیاســی مورد مطالعه قــرار می‌گیرد و به‌طور دقیق‌تر «اقتصاد سیاســی صنعتی شدن» نام می‌گیرد و به موضوعاتی چون انواع تجربه‌های صنعتی‌شــدن و مطالعه تطبیقی صنعتی‌شدن در جوامع مختلف، سیاست‌های موثر در نظام‌های نهادی- سیاسی مختلف، اقتصاد کلان صنعتی‌شدن، صنعتی‌شــدن و ســرمایه‌داری تحت هدایت دولت و مانند آن می‌پردازد(۴).اقتصاد سیاســی صنعتی شــدن به معنی باور به تاثیر سیاســت بر فرآیندهــای اقتصادی و صنعتی، از ســوی همه نظریه‌های توســعه صنعتی به رســمیت شــناخته نشده اســت. جهت نظریه ســاختارگرایی متوجه سرمایه‌گذاری‌های هدفمند دولتی است اما تاکیدی بر سیاست‌های توزیعی دولت ندارد؛ بنابراین نمی‌توان از آن اقتصاد سیاســی استخراج کرد. نظرهای وابســتگی و نئومارکسیســتی با اینکه تاثیر سیاست وحوزه سیاســی بر اقتصادی را پر رنــگ می‌بینند، اما به جای اقتصاد سیاسی ملی بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل به ویژه نقش ســرمایه‌داری جهانی متمرکز اســت. رشد اقتصادی و صنعتی شدن در نظریه‌های نوسازی، نئولیبرالیسم و تعدیل ساختاری پدیــده‌ای مســتقل از ویژگی‌هــای سیاســی و خصلت‌هــای اجتماعــی جوامع تلقــی می‌شــود، بنابراین اعتقــاد چندانی به اقتصاد سیاســی و ملــی ندارند. به نظر آنهــا اقتصاد در هر جامعــه‌ای قواعد وکارکردهای خاص خودش را دارد و از حوزه سیاســت و جامعه تاثیر نمی‌پذیرد. تنهــا نظریه‌های نیازهای اساســی، نظریه نهادگرایی و الگوی دولت توسعه‌خواه است که از اقتصاد و صنعت خوانش سیاســی و اجتماعی ارائه کرده‌اند. رویکرد اقتصاد سیاســی در تحلیل مســائل توسعه در ایران با توجه به تجربه‌های تاریخی ناکامی در توســعه، نظام سیاســی برآمده از انقلاب سیاســی و اهمیت مشروعیت دولت در اذهان عمومی، از اهمیت دو چندانی برخوردار است.

کسب رتبه برتر هلدینگ پتروپالایش اصفهان در کنگره جهش تولید با مشارکت مردم

درآیین هشتمین اجلاس سراســری رضایتمندی مشتری که با رویکرد تجلیل از یکصد واحد مشتری مدار(صدای مشتری) ۹ خرداد ماه امسال در مرکز همایش های بین المللی صداوســیما برگزار شد مدیرعامل هلدینگ پتروپالایش اصفهان جایزه ویژه رضایت مندی مشــتری را کسب کرد که مهنــدس نظری مدیر برنامه‌ریــزی هلدینگ پتروپالایــش اصفهان بجای ایشان این جایزه را دریافت کردند.

اجلاس سراســری رضایتمندی مشتری با رویکرد تجلیل از یکصد واحد مشتری مدار که در حمایت از حقوق مصرف کننده، گام های موثری انجام داده اند با هدف تشریح مدل های موثرمدیریت ارتباط با مشتری ، بررسی شــناخت شــاخص nps وتاثیر آن در کســب و کار، ارتباط بین فرهنگ یادگیری ســازمانی و رضایت مشتریان، تاثیر صدای مشتری voc در ارائه کالا و خدمات بهتر به مشتریان، ارزیابی تاثیر کاربرد مدیریت کیفیت جامع بررضایت و وفاداری مشتریان، اشاعه فرهنگ شاخص رضایتمندی مشتری و کیفیت در بازارهای رقابتی، شناخت نیاز مشتریان بر روی استراتژی های واحد های مختلف اعم از تحقیق ، توسعه، بازاریابی، روابط عمومی و فروش با حضور نخبگان صنعت و اقتصاد کشور در مرکز همایش های بین المللی صداوســیما برگزارشــد .در این همایش هلدینگ پتروپالایش اصفهان، به سبب شایستگی در تعالی و نقش راهبردی در توسعه کسب و کار و ایجاد اشتغال در کشور مورد تقدیر قرار گرفت.در این آیین همچنین مدیر برنامه ریزی هلدینگ پترو پالایش اصفهان، با اشاره به اینکه هم اکنون پالایشگاه اصفهان جزو شــرکت های برتر پتروپالایش در کشور بشمار میرود افزود: ضریب پیچیدگی دراین شرکت ۷درصد است که تا سال ۱۴۰۵ به بالاترین ضریب پیچیدگی در منطقه دست خواهد یافت.مدیر برنامه ریزی هلدینگ پتــرو پالایش اصفهان، با اشــاره به اینکه شــاخص spa در زمینه کنترل پروژه های پالایشــگاه اصفهان ۹۷درصد اســت افــزود: در کمتر از ۱۴ماه واحد KHT پالایشــگاه اصفهان راه اندازی میشــود که یک رکورد بسیار خوب درسطح دنیا به شمار میرود .گفتنی است،در این مراسم نیز با حضور دکتر قاضی زاده هاشمی، معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگــران و جمعی از مدیران، آئین تجدید میثاق جامعه صنعت، معدن و تجارت با آرمان های رئیس جمهور شهید برگزار شد.

عضو کمیسیون معادن اتاق بازرگانی اصفهان مطرح کرد

تعهدات فراموش شده دولت در قبال معادن

گروه خبر

کارشناسان باور دارند با وجود اینکه دولت حقوق دولتی معادن را دریافت می‌کند اما نسبت به اجرای وظایف و تکالیف محوله و تعهدات خود نســبت به بهره‌برداران معادن اقدامــی نمی‌کند. در این مورد مواردی هستند که رها شده‌اند و نشان می‌دهد که مســوولان تنها به دنبال درآمدزایی از بخش معدن هستند و نه اعمال تکالیف و تعهدات خود!

کارشناســان مطرح می‌کنند که مواردی اســت که در بررســی حقوق دولتی نشــان می‌دهد دولت برخلاف قوانین عمل می‌کند که دلیل عمده‌اش هم به بخشنامه‌های یک شبه و زودهنگام برمی‌گردد.

یکــی از این مــوارد بحث اخذ حقــوق دولتی بر مبنــای درصــدی از قیمت فروش در معدن اســت کــه برخــلاف نص صریح مــاده ۱۴ قانــون معادن اســت چراکه نه در متن مــاده ۱۴ موضوع تعریف حقوق دولتــی و نه در مــاده ۶۰ آیین‌نامه اجرایی قانــون معادن نه‌تنها به اخذ حقوق دولتی بر مبنای درصدی از قیمت فروش اشــاره نشــده است بلکه در مــاده ۶۰ آیین‌نامه اجرایــی تبصره‌های ذیل آن صراحتا به دریافت حقوق دولتی بر مبنای درصدی از بهای هر واحد ماده معدنی اســتخراج شده ضمن لحاظ تاثیر عوامل مختلف در استخراج معادن تاکید شده است.همچنین در ماده ۱۴ قانون معادن آمده که حقوق دولتی باید حداکثر ۱۰درصد تعیین شود و از ارزش کلوخه تولیدی ســر معدن دریافت شود امــا عواملی وجــود دارند که می‌توانــد این عدد را کاهشی یا افزایشی کند.

همچنین تاکید می‌شــود که درصد حقوق دولتی باید زمانی که پروانه بهره‌برداری هر معدنی را صادر می‌کنند، تعیین شــود. به این صورت که همان‌طور که در قانون آمده یکسری عوامل تاثیرگذار در نظر گرفته شود که در معادن مختلف هم متفاوت است. به این صورت که ممکن است دو معدنی که در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند تفــاوت جدی در زمینه‌های مختلــف از جمله عیار، باطله و... داشــته باشــند بنابراین طبق قانون باید مواردی را در تعیین حقوق دولتــی مدنظر قرار داد به این صورت که عیار ماده معدنی چقدر اســت، میزان باطله بــه ماده معدنی چقــدر بوده، عناصر مزاحم به چه صورت هســتند، معدن در منطقه توســعه‌یافته یا کم‌برخوردار واقع شــده و... در نتیجــه عواملی هســتند کــه باعث می‌شــود حقوق دولتی معادن از هم متفاوت باشند و درواقــع با اینکــه دو معدن کنار هم هســتند اما ناهمگــن بوده و حقــوق دولتی متفاوتی برایشــان تعریف شود.

▣ معدن در حاشیه

در ایــن خصوص عضو کمیســیون معــادن اتاق بازرگانــی اصفهان به «جهان‌صنعــت» گفت: طبق اصل قانون اساسی معادن جزو انفال هستند و باید از آنها حقوق دولتی گرفته شود. ما هم در این رابطه بحثــی نداریم و تاکنون هم در همین راســتا اقدام کرده‌ایم اما مســاله این است که حقوق دولتی باید به طریقی باشــد که از بخش معدن حمایت شود و نه اینکه این حوزه به حاشیه رانده شود!

سجاد مهرافشــان تاکید کرد: معادن زنجیره اول تولیــد صنایع بزرگ هســتند. اگر دقــت کنید هر رشته‌ای بعد از سه ، چهار حلقه به معدن برمی‌گردد و با این حوزه ارتباط تنگاتنگ دارد که از جمله آنها می‌توان به صنعت ساختمان و فولاد اشاره کرد. در نتیجه مهم اســت که حلقــه اول تولید قیمتش بالا نباشــد و در آرامش باشد چراکه اگر این روند اتفاق نیفتــد تا آخر زنجیره قیمتها مدام روند صعودی به خود می‌گیرند و بازار دچار چالش می‌شود.

او ســپس به طور موردی به موارد رها شــده در ارتباط بــا موضوع حقوق دولتــی پرداخت و گفت: مواردی هستند که در این عرصه رها شده‌اند که به طور موردی می‌توانم به آنها اشاره کنم.

الف: تبصــره ۴ ماده ۱۴ قانون معادن درخصوص هزینه‌کــرد حداقــل ۶۵ درصد از عایــدی دریافت حقوق دولتی در راســتای اجــرای بهینه تکالیف و ماموریت‌های توســعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور است.

ب: ۲۰درصد معافیــت از پرداخت حقوق دولتی موضوع تبصره ۵ مــاده ۱۴ قانون معادن به منظور تشویق بهره‌برداران در راستای بهره‌برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنــی، ارتقای بهره‌وری، تحقیق و توسعه، اکتشــاف و حفظ محیط‌زیست در معدن است.

ج: تبصــره ۶ مــاده ۱۴ قانــون معــادن موضوع تخصیــص ۱۵درصــد از حقوق دولتــی وصولی به اعتبارات همان استان به منظور ایجاد زیرساخت و رفاه و توســعه شهرستان با اولویت‌بخشی که معدن در آن واقع شــده اســت که اجرای این امر موجب کاهش معارض محلی به دلیل آباد شــدن و افزایش رفاه در مناطق وقوع معادن است.

د: عــدم اجرای مــاده ۲۸ قانون معــادن و ماده ۱۱۳آیین‌نامــه اجرایی آن قانون بــه منظور ایجاد زیرساخت با اولویت بخش معدن است که مثال این موضــوع اخیرا درخصوص یکی از معادن با ســابقه رخ داده کــه هزینه پایه‌گذاری و برق‌کشــی به آن معدن بالــغ بر ۹۲میلیارد تومان توســط اداره برق آن شهرســتان برآورد به بهره‌بردار آن اعلام شــده است.ذ: درخصوص تعیین درصد عوامل موثر بر نرخ مبنای حقوق دولتی هر معدن به اســتناد ماده ۱۴ قانــون معادن و تبصره یــک و ۳ ماده ۶۰ آیین‌نامه اجرایی آن از قبیل محل و موقعیت معدن، شــرایط و موقعیت منطقــه، میزان و نوع کانه‌آرایی، ذخیره، روش اســتخراج، عیار و کیفیت ماده معدنی، ســود ترجیحی، واقع شــدن معــدن در مناطق دورافتاده و کمتر توسعه‌یافته نســبت به هر معدن به استناد تبصره ۳ ماده ۶۰ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن.

مهرافشــان همچنیــن تاکید کرد: اخــذ حقوق دولتی بر مبنای درصدی از قیمت فروش در معدن کاملا برخــلاف نص صریح مــاده ۱۴ قانون معادن اســت چراکه نه در متن مــاده ۱۴ موضوع تعریف حقوق دولتــی و نه در مــاده ۶۰ آیین‌نامه اجرایی قانــون معادن نه‌تنها به اخذ حقوق دولتی بر مبنای درصدی از قیمت فروش اشــاره نشــده است بلکه در مــاده ۶۰ آیین‌نامه اجرایــی تبصره‌های ذیل آن صراحتا به دریافت حقوق دولتی بر مبنای درصدی از بهای هر واحد ماده معدنی اســتخراج شده ضمن ملحوظ کــردن تاثیر عوامل مختلف در اســتخراج معادن تاکید شده است.

ایــن فعال معدنــی در ادامه اظهار داشــت: ورود شــورای‌عالی معادن در تعیین نــرخ درصد حقوق دولتــی بر مبنای درصدی از فروش در ســر معدن برخــلاف موارد اخیرالذکر در مــاده ۱۴ قانون ماده ۶۰ آیین‌نامــه اجرایی آن و مــاده ۱۲ قانون معادن درخصوص وظایف و اختیارات شــورای‌عالی معادن است.

او در پاســخ بــه این ســوال که چــه انتظاری از مســوولان دارید، خاطرنشــان کرد: بخشنامه‌های ضد و نقیض منتشر نکنند. نیتشان از بخش معدن حمایت‌گونه باشد و معادن را به چشم نفت نبینند. مســاله مهم این اســت که این دیــدگاه که معدن می‌توانــد جای نفت را بگیرد کاملا اشــتباه اســت چراکه معدن حلقه اول زنجیره کشــور است و پایه و اســاس صنایع دیگر است و اگر آسیب ببیند کل صنایع ضرر می‌کنند.

▣ دولت اجازه ندارد

بــا وجود اینکــه در قانون، محــل مصرف حقوق دولتی مشخص شده و دولت اجازه ندارد این هزینه را بــه غیر از موارد مشــخص هزینه کنــد اما مبالغ زیــادی از این پول به هدر می‌رود. از این جهت که معدن جزو انفال و متعلق به مردم اســت درنتیجه بخشــی از درآمدهای دولت باید به عنوان این حق بــه عموم مردم برگردد. حقوق دولتی مطابق با نص صریــح قانون معــادن بر مبنای محاســبه درآمدی مشــخص شــده از معدن‌دار گرفته و به بخش‌های مختلف تقسیم می‌شود.

به طور مثال در قانون معــادن آمده ۱۵درصد از این درآمدها باید برای توسعه زیرساخت‌های بخش، شهرستان و روستای همان محلی که معدن در آن واقع شــده تخصیص داده شود اما مساله این است که از ۱۰۰درصد حقوق دولتی که از معادن دریافت و به خزانه کشور واریز می‌شود، حدود پنج‌درصد در بخش معدن هزینه می‌شود!

در قانــون تاکید شــده اولویت با همــان بخش، شهرســتان و روستایی اســت که معدن در آن واقع شــده اســت. موضوعی که ارزشمند اســت چراکه عموما معدن در مناطق کمتر توسعه‌یافته واقع شده و اگــر این حق و حقوق به درســتی اختصاص پیدا کند و به شــکلی صرف بهبود و توســعه آن مناطق شود، مسلما شاهد شرایط بهتری به لحاظ توسعه‌ای در کشــور خواهیم بود و توسعه متوازن تحقق پیدا می‌کند اما مســاله این اســت که حقوق دولتی در خیلــی از مواقع زیادتر از آن چیزی اســت که باید از معدن‌دار گرفته شود چراکه آن قاعده‌ای که باید برای هر معدن درصد مشــخص خودش را داشــته باشــد، رعایت نمی‌شــود. در برخی موارد نیز کمتر گرفته می‌شــود که ظلم به برخی و ارفاق به برخی دیگر است و هزینه‌ها جای دیگر صورت می‌گیرد.

به هر حال مساله در عرصه مصرف حقوق دولتی اســت. به عبارتی میزان تخصیص حقوق دولتی که از معــادن دریافت می‌شــده و براســاس قانون باید تخصیص پیدا کند، چیزی حدود دودرصد است. اگر بحث اســتان‌ها را هم به آن اضافه کنیم، طبق آمار به حدود پنج‌درصد می‌رســد. یعنــی چیزی حدود ۹۵درصــد درآمدهای حقوق دولتی کــه از معادن دریافت شــده، در بخش معدن هزینه نشــده است. بــه عبارتی دولت اینها را به عنوان درآمد دیده و در جای دیگری هزینه کرده است.

درصورتی کــه در بند پ مــاده ۴۳ قانون برنامه ششــم به صراحت گفته شده که این مبالغ باید در حســاب مجزا در خزانه نگهداری شــود، این منابع صددرصد تخصیص‌یافته تلقی می‌شود و هزینه‌کرد آن در جای دیگر، تخلف اســت اما مساله اینجاست که ســازمان مدیریت و برنامه و بودجه این‌گونه به مساله نگاه نمی‌کند و مجلس شورای اسلامی هم به آن نمی‌پــردازد و این موضوع را از دولت می‌پذیرد. این در حالی اســت که اگر این تخصیص‌ها درست اتفاق می‌افتاد، ما اکنون این همه حرف از اکتشاف نمی‌زدیــم! چراکه اکتشــاف ســهم قابل‌توجهی از درآمده‌هــا را به خــود اختصاص مــی‌داد و به یک جایی می‌رســید یا در بحث زیرساخت‌ها این همه مشــکل نداشتیم.متاسفانه دولت و همچنین وزارت صمت که باید حامی معدن کشور باشد، بدون توجه بــه این موضوع نماینده گرفتــن مالیات و پر کردن خزانه هستند و هر روز این درصد را تغییر می‌دهند که برخلاف قانون معادن کشور است تا جایی که در ســنوات گذشته نه تعداد معادن بیشتر شده است و نه افزایش قیمتی را در محصولات معدنی داشــتیم اما هر روز درصد حقوق دولتی بیشــتر شــده است. موضوعی که به ضرر توسعه معدن‌کاری است.

نیروی انسانی؛ چالش پنهان بخش معدن

در جهــان، تربیت مدیر یکی از فعالیت‌های اصلی ســازمان‌ها اســت. کارشناســان حوزه معدن در رویداد جامع‌معدن و صنایع معدنی که به کوشش گروه رسانه‌ای «دنیای‌اقتصاد» برگزار شده بود، بر اهمیت تربیت و آموزش نیروی انسانی در این حوزه تاکید کردند.سه کارشــناس حوزه معدن و صنایع معدنی در سخنرانی تخصصی خود بــا محوریت «تخصیص، تامین و توانمندســازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» به مسائل فعالان و مدیران این حوزه پرداختند. به عقیده کارشناســان، این حوزه بین جوانان محبوب نیســت و دلیل این عدم‌محبوبیت، ناشناس بودن آن اســت. آنها همچنین اشاره کردند که در جهان، تربیت مدیر یکی از فعالیت‌های اصلی سازمان است، اما در ایران به دلیل مهارت و ســال‌های کاری افراد، آنهــا را در جایگاه مدیر منصوب می‌کننــد، غافل از اینکه مدیریت بیش از مهارت به توانایی‌هایی همچون آینده‌نگری، مدیریــت بحران و برنامه‌ریزی نیاز دارد. به باور آنهــا مدیران معدنی در بخش جــذب نیروهای متخصص و رده‌بالا چالش دارند و بستر متفاوت این حوزه، نیازهای خاصی را در فعالان این مجموعه‌ها ایجاد می‌کند.

به باور کارشناسان، به دلیل متعدد بودن چالش‌های پیش‌روی معــدن و صنایع معدنی، به منابع انســانی که یکی از اصلی‌ترین بخش‌های این حوزه اســت کمتر پرداخته شــده است. گسترش فضــای تکنولــوژی در تمامی حوزه‌ها از بخــش معدن و صنایع معدنی نیز دور نبوده اســت؛ ولــی متخصصان حوزه تکنولوژی با فضای فعالیت‌های معدنی همســو نیســتند و باید بستر مناسبی برای این متخصصان ایجاد شود.

▣ کمبود نیروی متخصص

مقداد ولایی، بنیان‌گذار سایت کاریابی جاب‌ویژن، در سخنرانی کلیــدی خود که با محوریت «تخصیص، تامین و توانمندســازی منابع انسانی پیشــرو در معدن و صنایع معدنی» بود، گفت: کل فعالیت‌های حوزه منابع انســانی را می‌توان در دو هدف جذب و نگهداشت خلاصه کرد.به گفته او، حتی در زمانی که آمار بیکاری بالاست، شــرکت‌ها به دنبال جذب نیروهای توانمند هستند. به عقیــده این فعال بخش خصوصی، منابع انســانی نباید به دنبال جذب افراد توانمند باشــد، بلکــه باید مجموعه را به قدری خوب در جامعــه معرفی کند کــه نیروهای توانمند، برای اشــتغال در این شرکت‌ها داوطلب باشــند. به بیان بنیان‌گذار سایت کاریابی جاب‌ویژن، در این مجموعه براساس شاخص Top Of Mind، پاسخ‌هایی در قالب پرسش‌نامه از متقاضیان کار گرفته شده است. بررسی این پاسخ‌ها نشــان می‌دهد که از میان ۱۵۰مجموعه‌ای که متقاضیان رشــته‌های مرتبط با معدن و صنایع معدنی، برای مشــغول به کار شــدن ترجیح می‌دادند، تنها ۱۲شرکت به طور مســتقیم و غیرمســتقیم به حوزه معدن و صنایع معدنی مربوط بودنــد. ولایی گفت: وجود نیروی ماهر در ســطح مدیریت، یکی از دغدغه‌هــای اصلــی صاحبان این بنگاه‌هــای معدنی و صنایع معدنی است. همچنین هرچه به گروه شغل‌های تخصصی نزدیک می‌شــویم، وضعیت کمبود نیروی متخصص بدتر می‌شود.ولایی در پایان گفت: نیازهای فعالان هر گروه شــغلی متفاوت اســت و مزایای موردنیاز شــاغلان حوزه معدن و صنایع معدنی، سرویس رفت و آمد و وام و پاداش اســت. او افزود: دغدغه ســرویس رفت و آمد در بســیاری از گروه‌های شــغلی مطرح نیست و دلیل نیاز معدن‌کارها به این مساله، شرایط خاص کاری این حوزه است.

▣ بحران بهره‌وری در بخش معدن

احمدرضا صیادی، رئیس انجمن مهندسی معدن ایران با اشاره به ۱۰ریســک اول در حوزه معادن و فلزات در سال ۲۰۲۴، بیان کرد: از این چالش‌ها می‌تــوان به تداوم چالش تامین نیروی کار ماهر، کاهش انگیزش کار در سایت‌های معدنی، نبود نیروی کار بومی مناســب، پیر شدن نیروی کار موجود، عدم‌تحقق پتانسیل اتوماسیون و هوشمندسازی برای کاهش کمبود نیروی کار ماهر و به‌هنگام نبودن اســتراتژی برای جذب و نگهداشت نیروی کار اشاره کرد.صیادی معتقد اســت محرک‌های بهره‌وری معادن به ۴گروه تقســیم می‌شــود. مختصات ذخایر از جمله اندازه ذخایر، کیفیت (عیار) ذخایر، هندسه ذخایر و ویژگی‌های زمین‌شناسی مختصــات ذخایــر هســتند و در وهلــه دوم باید بــه مختصات معدن‌کاری، مختصات نیروی کار و مختصات محیطی پرداخت.

او افــزود: مختصــات معدن‌کاری شــامل روش معــدن‌کاری، پارامترهای اســتخراج (عیار حد و نســبت باطله‌برداری، مقیاس معــدن‌کاری، نوآوری‌های فنی و ســرمایه‌گذاری) و تجهیزات و ماشــین‌آلات است. از دیگر ســو، مختصات نیروی کار، دستمزد، قوانیــن و مقــررات، مهارت نیروی انســانی، مدیریــت، آموزش انســانی و انگیزش نیروی انسانی شناخته می‌شــود.به باور او در بحــث مختصات محیطی، شــرایط آب و هوایی، محدودیت‌های حمل‌ونقــل، زیرســاخت‌ها (آب، بــرق و مخابــرات) و قوانین و مقــررات (معــدن‌کاری و HSE) مهم اســت که بــا فاکتورهای قیمت آمیخته اســت.به گفته ایــن فعال بخش خصوصی، قیمت مس در اواخر ســال ۲۰۰۸ به‌شدت کاهش یافت و افت بهره‌وری متوقف شــد و ســپس با بهبــود قیمت در ســال ۲۰۱۰، دوباره از ســر گرفته شــد.صیادی با اشــاره به راه‌حل‌های بهبود فضای صنعت، به اســتراتژی توانمندسازی منابع انســانی تاکید کرد و گفت: ارتقــای «مهارت و بازآموزی» در اولویت اســت؛ زیرا این امر باید در ذات ســازمان نهادینه شود و مهارت‌ها در طول زمان در DNA ســازمان وارد شوند. او تکمیل کرد: ارتقای مهارت، با افزودن ابزارهای جدید به جعبه‌ابزار کارکنان انجام شــده و باعث کارآمدتر شــدن در تخصص‌های فعلی می‌شود.به باور او، تحقق رقابت فزاینده شرکت‌ها در استراتژی‌های استخدام استعدادهای کمیــاب و پایداری و ماندگاری سیاســت‌ها از مســائل مهم این بخش اســت.این کارشــناس بخش خصوصی بیان کــرد: بهبود بهره‌وری یک مزیت رقابتی برای پیشــگامان اســت؛ ولی میزان بهبود بهره‌وری نتوانسته است آنچه را که در چند دهه گذشته از دست رفته است بازیابی کند. ولی بهبود بهره‌وری می‌تواند برای شرکت‌هایی که دســت به نوآوری می‌زنند، مزیت رقابتی لایزال ایجاد کند.به عقیده او، برای رســیدن به منافع بهره‌وری واقعی، کل تیــم رهبری ســازمان بایــد در کار درگیــر و حامی تغییر و تحولات باشند.رئیس انجمن مهندسی معدن ایران، به طور خاص به مســاله بهره‌وری در معدن ایران پرداخــت و گفت: اهتمام به بهبود مستمر و پایداری بهره‌وری در دوره‌های طولانی، عدم‌تکرار اشتباهات صورت‌گرفته در دوران رونق قیمت مواد معدنی (تغییر در اولویت سرمایه‌گذاری در بهره‌وری و چرخش به سمت افزایش تولید)، سرمایه‌گذاری در بخش‌های نوآوری، تحول فرهنگی برای پــرورش تمرکز روی بهره‌وری شــرکت، مدیریــت نوین و موثر سیســتم داده‌ها جهت شــناختن وضعیت بهــره‌وری، گرایش به استخراج کمتر و افزایش ســود از طریق بهره‌وری فزاینده و باور به امکان بهبــود حتی اگر اقدامات زیادی صورت گرفته باشــد، پیش‌نیازهای مهم بهره‌وری هستند.

▣ روش‌های نوین در بخش معدن

خاویر امری، اســتاد تمام دانشــگاه شیلی، ســومین سخنران تخصصــی با موضــوع «تخصیص، تامین و توانمندســازی منابع انســانی پیشــرو در معدن و صنایع معدنی» در «دومین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی» بود که به روش‌های نوین این حوزه پرداخت. این کارشناس بین‌المللی، روش‌های سنتی برنامه‌ریزی تولید در بخش معدن را با روش شبیه‌سازی کامپیوتری یا آماری مقایســه کرد. به بیان استاد تمام دانشــگاه شیلی در روش‌های ســنتی اطلاعات دقیقی از محل کانی‌هــا وجود ندارد و از طریق حفاری حدس‌هایی زده شده، منطقه بلوک‌بندی می‌شود و درجه خلوص و... اندازه‌گیری می‌شــود. او تاکید کرد: این روش ممکن اســت با خطای زیادی همراه باشــد که جــزو عدم‌قطعیت‌های زمین‌شناسی اســت؛ زیرا مدل روی کاغذ با واقعیت تفاوت‌هایی دارد.امــری بیــان کــرد: در روش شبیه‌ســازی کامپیوتــری، سناریوهای مختلف در کامپیوتر شبیه‌سازی می‌شود. برای مثال در یک معدن روباز ۱۰۰حالت شبیه‌ســازی می‌شود و بر مبنای داده‌های موجود ســناریوهای ممکن جمع‌آوری شده و براساس این اطلاعــات، بهترین و بهینه‌ترین تصمیم اتخاذ می‌شــود. در مقابل، روش سنتی براساس تخمین‌ها و مشاهدات پیش می‌رود که نهایتا به یک احتمال می‌انجامد.وی در پایان تاکید کرد: هر دو روش خطا دارند، اما با روش شبیه‌ســازی کامپیوتری می‌توان از خطاها بهترین استفاده را کرد و با احتمالات بیشتری مواجه شد.

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

تداوم محدودیت‌های برق و خسارت به فولادسازان

صنعت برق یکی از زیرساخت‌های اصلی صنعت به شمار می‌آید. به عبارتی دیگر در زمان احداث کارخانجات و تامین انرژی، دیماند برق از مهم‌ترین عواملی است که محاسبه می‌شود. از جمله صنایعی که پایداری برق نقش به سزایی در تداوم تولید دارد، صنعت فولاد است. در چند سال اخیر محدودیت‌های برقی باعث شده، بخشی از تولید برنامه‌ریزی را از دست دهند و به دنبال آن درآمد و سود فولادی‌ها کاهش پیدا کند. اصلی‌ترین دلیل ناترازی انرژی رشد تقاضا و مصرف انرژی نسبت به عرضه و تولید است.

به تازگی شرکت فولاد خوزستان گزارشی منتشر کرده که در آن از ضرر مالی ۸۶۹ میلیون دلاری ناشی از محدودیت‌های برق در سه سال گذشته (۱۴۰۰ الی ۱۴۰۲)، گفته شده است. این مقدار به واسطه‌ی از دست رفتن یک میلیون و پانصد و پنجاه هزار تُن شمش فولادی است. اگر محدودیت‌های انرژی امسال هم ادامه داشته باشد، خسارت فولاد خوزستان به یک میلیارد دلار و بیشتر هم می‌رسد.بزرگترین عرضه‌کننده شمش فولادی کشور، با هفده هزار نیروی انسانی مستقیم و دستکم پنجاه هزار نیروی انسانی غیرمستقیم نقش ارزنده‌ای در اقتصاد کشور و استان ایفا می‌کند. از طرفی ادامه‌ی چنین شرایطی که به کاهش تولید فولاد منجر می‌شود، تاثیر منفی بر بازار فولاد، آهن و صنایعی مانند خودروسازی، ساختمان و دیگر صنایعی که به تولید فولاد وابسته‌اند می‌گذرد. از طرفی بازار صادراتی فولاد ایران که در چند سال اخیر توانسته جایگزین مناسبی برای درآمدهای ارزی نفت باشد، با تهدید جدی روبرو می‌شود.مسیر رفع ناترازی انرژی برق از افزایش ظرفیت تولید و نیز مدیریت و بهینه‌سازی مصرف می‌گذرد. اصلاح الگوی مصرف در کنار بهینه‌سازی مصرف برق خانگی کمک شایانی به کاهش مصرف برق و در نتیجه کاهش محدودیت‌های صنعت می‌کند. در سال۲۰۲۲ میزان شاخص شدت مصرف انرژی در ایران ۱.۸برابر متوسط دنیا و ۲.۸برابر کشورهای توسعه‌یافته بوده که نشان از هدررفت انرژی و ظرفیت بالای بهینه‌سازی انرژی در کشور دارد.اگر بخواهیم صنایع مختلف به ویژه فولاد که به دلیل تشدید محدودیت‌های انرژی بخشی از تولید برنامه‌ریزی را از دست داده، بار دیگر با ظرفیت کامل به تولید و ثروت‌آفرینی برسند، می‌بایست در سیاست‌گذاری تجدیدنظر کنیم و برای جبران ناترازی ابتدا به تولید انرژی(احداث نیروگاه و استفاده از انرژی تجدیدپذیر) و در ادامه اصلاح الگوی مصرف بپردازیم. چرا که اعمال محدودیت‌های انرژی تنها به سان مُسکن عمل می‌کند و با توجه به رشد مصرف و افزایش میزان محدودیت‌ها، نه تنها ناترازی جبران نمی‌شود، بلکه تولید صنایع به مراتب نسبت به سال قبل با کاهش بیشتری مواجه می‌شود.

«روزگار معدن» ناترزای برق و تاثیر آن بر صنایع معدنی را بررسی کرد:

خسران بی برقی

شهریار خادمی

در هفته‌های اخیر اظهارات برخی شرکت‌های بزرگ فولادی مبنی‌بر کاهش تولید به‌واسطه قطعی برق در محافل خبری حسابی سروصدا کرد. این موضوع حتی باعث شد برخی از فعالان مجازی بورسی نیز قطعی برق را عامل مهمی در نوسانات بازار سرمایه معرفی کنند. گرچه تبعات منفی قطعی برق در صنایع و بخش کشاورزی غیرقابل کتمان است، اما بررسی آمارها نشان می‌دهد بدون توجه به این چند نکته قضاوت‌ها در این مورد غیرمنصفانه خواهد بود. آمارها نشان می‌دهد تولید در نیمه‌نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به سال‌های قبل در صنایع کوچک و بزرگ افزایشی بوده است، برای مثال تولید سیمان در ۵ماهه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد ۱۷ درصدی داشته است. در بخش فولاد کل تولید این بخش نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۵ درصدی و نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ رشد ۱۸ درصدی داشته و رکورد هشت‌ساله تولید را شکسته است.

همچنین گزارش‌های دو بازوی پژوهشی مجلس و بانک مرکزی از شاخص تولید ماهانه شرکت‌های بورسی نیز نشان می‌دهد رشد تولید صنعتی در پنج‌ماهه نخست مجموعا نزدیک به ۹ درصد بوده است. اما علاوه بر بخش تولید که رشد داشته، طبق بررسی‌ها در دو سال گذشته ۱- مشکل قطعی خانوارها حل شده است، ۲- قطعی برق صنایع نسبتا با برنامه شده و میزان قطعی کمتر از دو سال قبل شده است، ۳- در دو سال گذشته در مجموع از شروع دولت سیزدهم ۳۳ واحد نیروگاه جدید وارد مدار شده است و ظرفیت اسمی نیروگاه‌های کشور در دولت سیزدهم به ۹۱ هزار و ۱۳۱ مگاوات رسیده که افزایش ۷۷۰۰ مگاواتی را نشان می‌دهد. ۴- حل مشکل ناترازی برق به جهت نیاز به حجم عظیم سرمایه‌گذاری‌ها و زمان اتمام پروژه، امری زمان‌بر است و در کوتاه‌مدت با شیوه‌های قیمتی هم نمی‌توان اقدام جدی برای کاهش ناترازی انجام داد. ۵- مقایسه میزان مصرف برق (فروش) در چهارماهه نخست امسال (آخرین آمار منتشر شده) با مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد رشد کل مصرف برق در کشور ۴ درصد و این میزان برای بخش صنعت ۹ درصد بوده است.

■ ناترازی در بازار انرژی ایران

بحران انرژی و جهش نرخ برق و گاز این روزها سوژه داغ بسیاری از رسانه‌های جهان است و برخلاف تصور بسیاری، این بحران می‌تواند دامنگیر ایران هم شود. قطع برق سال‌های گذشته هفت میلیارد دلار خسارت به صنایع ایران وارد کرد. این آماری است که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران منتشر کرده و گوشه‌ای از زیان سنگین ناترازی انرژی در بازار ایران را به تصویر کشیده است. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که ایران دومین مالک بزرگ ذخایر گاز جهان است و بخش عمده‌ای از نیروگاه‌های برق آن با سوخت گاز کار می‌کنند، اما عقب‌ماندگی تاریخی در بهره‌برداری از منابع گازی و تحریم موجب شده است که ایران نه‌تنها نتواند در بازار انرژی جهان حرفی برای گفتن داشته باشد که خود حالا یکی از واردکنندگان برق و گاز است.

ناترازی در بازار انرژی ایران، موجب جیره‌بندی برق و گاز صنایع شده است. صنایعی که تابستان‌ها با کمبود برق و زمستان‌ها با کمبود گاز مواجه هستند و به ناچار به مازوت‌سوزی روی می‌آورند. مازوت‌سوزی صنایع بارها ایران را به صدر فهرست کشورهایی با بیشترین آلایندگی هوا رسانده و هنوز هم روشنایی شهری در بسیاری از بزرگراه‌ها و خیابان‌های شهر تهران ضعیف است تا کمبود برق رقم واردات انرژی را درشت‌تر نکند.

دود ناترازی انرژی در ایران بیش از همه در چشم صنایع رفته است و اگرچه ایران یک کشور صنعتی به شمار نمی‌آید، اما تأمین انرژی همین تعداد صنایع موجود با مضیقه مواجه شده و دولت برای اینکه مانع از قطع گاز و برق منازل شهروندان ایرانی شود، ناچار شده است که تابستان‌ها برق و زمستان‌ها گاز صنایع را جیره‌بندی کند. البته گه‌گداری دامنه ناترازی برق به خانه شهروندان ایرانی هم رسیده و سال‌های گذشته قطع برق خانگی بارها موجب اعتراض بسیاری از شهروندان شد. در سال‌های گذشته دامنه ناترازی برق صنایع به زمستان هم رسید و دولت برای صرفه‌جویی در مصرف برق، روشنایی شهری معابر را کاهش داد. در آن زمان شرکت توزیع برق توضیح داد که ذخایر سوخت نیروگاه‌ها به حد کافی تأمین نشده و نیروگاه‌های گازسوز دچار مشکل شده‌اند.

هم‌زمان صنایع برای تأمین گاز زمستانه خود هم دچار مشکل شدند و به مازوت‌سوزی روی آوردند که نتیجه آن آلودگی شدید هوا و تعطیلی ادارات و مدارس بود. ناترازی برق در شرایطی رخ می‌دهد که ایران گرفتار بحران آب است و بخش درخور توجهی از نیروگاه‌های برق‌آبی با حداقل ظرفیت تولید کار می‌کنند. از آن سمت بخش عمده‌ای از نیروگاه‌های برق ایران نیروگاه‌های حرارتی با راندمان پایین هستند. بر اساس آخرین گزارش وزارت نیرو، ظرفیت اسمی تولید برق کشور به ۸۸ هزار مگاوات رسیده است. بر این اساس نیروگاه‌های حرارتی شامل نیروگاه‌های بخاری، گازی و سیکل ترکیبی، سهم ۸۰.۷ درصدی از ظرفیت اسمی تولید برق کشور دارند و نیروگاه‌های برق‌آبی با ظرفیت اسمی ۱۲هزارو ۴۴۲ مگاوات، سهمی ۱۴.۱درصدی از ظرفیت اسمی تولید برق کشور را به خود اختصاص داده‌اند. انرژی‌های تجدیدپذیر هم کماکان زیر هزار مگاوات ظرفیت نصب شده و سهمی حدود یک درصد در ظرفیت اسمی تولید برق کشور دارند.

با وجود وابستگی بالای نیروگاه‌های برق ایران به گاز، ایران در تأمین کامل گاز مورد نیاز بازار داخلی ناتوان بوده و در مقاطعی نیازمند واردات گاز می‌شود.

با تحریم هشت شرکت فولادی کشور بازار صادرات ما دچار مشکل شده و از آنجا که جزء ده کشور برتر در زمینه تولید فولاد به شمار می‌رویم پس باید دنبال بازارهای مناسب برای صادرات باشیم. اما کشورهای دیگر مانند ترکیه و عراق که مشتری‌های ما بوده‌اند با وضع قوانینی مانند اخذ مالیات‌های زیاد صادرات ما را مشکل کرده‌اند.

■ تاثیر کاهش صادرات بر صنعت برق

همچنین وضع عوارض ۷درصدی از سوی دولت روسیه بر صادرات فولاد برای کاهش نرخ داخلی و کسری بودجه، فرصتی است که پیش‌روی صادرکنندگان منطقه قرار گرفته است و تولیدکنندگان ایرانی نیز می‌توانند از این فرصت استفاده کنند. این در حالی است که صنعت فولاد با چالش‌هایی دست و پنجه نرم می‌کند که سبب فرصت‌سوزی می‌شود.صنعت فولاد کشور با توجه به ظرفیت‌های بسیار از جمله ذخایر سنگ‌آهن، گاز و نیروی انسانی توسعه را در دستور کار خود قرار داد. واحدهای فولادی و حتی شرکت‌های بزرگ معدنی رفته‌رفته توسعه هرچه بیشتر را اجرایی کردند تا بتوانند علاوه بر تحقق تولید ۵۵میلیون تنی در چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تامین نیاز داخل، سهم خود را در بازارهای صادراتی نیز افزایش دهند. افزایش صادرات فولاد در دهه ۹۰ توانست ارزآوری این صنعت را به میزان چشمگیری بالا برده و سرمایه‌گذاری برای طرح‌های توسعه را تامین کند.

میزان تولید در این صنعت تا جایی پیش رفت که ایران در میان ۱۰کشور اول تولیدکننده فولاد جهان قرار گرفت و در بحث صادرات در بازاری همچون بازار عراق حرف اول را می‌زد. اما رشد در صادرات در نقطه‌ای از پیش‌بینی‌های صورت‌گرفته عقب ماند و چالش‌های بسیاری دامن‌گیر فولادی‌ها شد.کمبود گاز در زمستان و در ادامه کمبود برق در تابستان، توانست علاوه بر کاهش صادرات حتی تامین نیاز داخلی را تحت‌تاثیر قرار دهد. اما این تنها مشکل فولادی‌ها نبود. تامین مواد اولیه و قوانین و مقررات ناگهانی میزان تولید و در ادامه صادرات را تحت‌الشعاع قرار داده است. این در حالی است که موفقیت در بازار صادراتی تنها به نرخ تمام‌شده و کیفیت بازنمی‌گردد؛ بلکه حضور مداوم در بازار از مهم‌ترین فاکتورهای موفقیت در بازارهای خارجی است. اما چالش‌های یادشده باعث می‌شود در این بخش حضور ثابت در بازارهای صادراتی محقق نشود.حال در شرایطی که افزایش صادرات می‌تواند به تامین نیاز ارزی کشور کمک کند، این چالش‌ها می‌تواند به فرصت‌سوزی دوباره تبدیل شود. اما چرا دوباره؟ روسیه بار دیگر فرصتی در اختیار صنعت فولاد ایران قرار داده است که بهره‌برداری از آن می‌تواند میزان صادرات در ۱۵ماه پیش‌رو را تحت‌تاثیر قرار دهد.این عوارض از ابتدای اکتبر امسال اجرایی می‌شود و تا پایان سال ۲۰۲۴ ادامه دارد که به گفته دولت روسیه برای جبران کسری بودجه و همچنین کاهش نرخ فولاد در بازار داخلی این کشور مصوب شده است. روسیه بار اول در آغاز جنگ با اوکراین توانست بازار کامودیتی‌ها را افزایشی کند.

رشد قیمت‌ها بهترین فرصت برای افزایش صادرات ایران بود. اما وزارت صنعت، معدن و تجارت با وضع عوارض صادراتی بر محصولات فولادی، باعث عقب‌نشینی صادرکنندگان شد. البته این تصمیم ادامه‌دار نبود و در کمتر از یک‌ماه لغو شد، اما توانست بر میزان صادرات شش‌ماه اول ۱۴۰۱ اثر کاهشی داشته باشد. حالا بار دیگر روسیه با وضع عوارض ۷درصدی بر صادرات فولاد و سنگ‌آهن فرصتی در اختیار صنعت فولاد ایران برای افزایش صادرات قرار داده است. اما چالش‌هایی که پیش‌روی صنعت فولاد است می‌تواند بار دیگر به فرصت‌سوزی تبدیل شود.

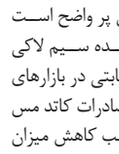
■ اصلی ترین مانع امروز صنعت فولاد

تامین مواد اولیه از موضوعات مهمی است که می‌تواند تولید فولاد ایران و نرخ تمام‌شده آن را تحت‌تاثیر قرار دهد.افزایش اکتشافات در سال‌های اخیر توانسته است به کمک فولادی‌ها بیاید؛ اما همچنان نگرانی‌ها در زمینه تامین مواد اولیه باقی است. افزایش اکتشاف و اجرای پروژه‌های برون‌مرزی می‌تواند در تامین سنگ‌آهن موردنیاز تاثیر داشته باشد؛ اما این پروژه‌ها به‌سرعت نتیجه نخواهند داشت.اما شاید اصلی‌ترین مانع امروز صنعت فولاد، چه در تامین نیاز داخل و چه حضور در بازارهای صادراتی، تامین انرژی باشد.کمبود برق در تابستان امسال توانست تولید مردادماه را نسبت به اردیبهشت به میزان ۵۰درصد کاهش دهد، در حالی که توانمندی داخلی واحدهای فولادی در رکوردزنی‌های ماهانه به‌خوبی قابل رویت است. اما عدم‌تامین انرژی علاوه بر آنکه تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ را با تردید همراه کرده، می‌تواند به کاهش صادرات و از دست رفتن بازارهایی منجر شود که در شرایط تحریمی به‌سختی به‌دست آمده است.

نگاهی به بازار عراق نشان می‌دهد که کشوری مثل ترکیه در تلاش است تا رقبا را کنار زده و سهم بیشتری را در اختیار بگیرد. ترکیه توانست بازار عراق را از آن خود کند و ایران را به جایگاه دوم برساند. درحال‌حاضر ترکیه با افزایش ۲۰درصدی نرخ برق صنایع، هزینه تولید فولاد در این کشور را افزایش می‌دهد، با این حال اثر چالش انرژی به میزانی است که می‌تواند رقابت‌پذیری ایران را کاهش دهد.البته در کنار این موارد موضوعاتی همچون برگشت ۱۰۰درصدی ارز حاصل از صادرات، وضع ۲درصدی مالیات بر صادرات و دیگر بخشنامه‌های ناگهانی مانند ترمزی عمل می‌کند که سرعت قطار صادرات را کاهش می‌دهد. امروز صنعت فولاد با توجه به سرمایه‌گذاری‌های بسیار و اشتغال‌زایی که به همراه دارد، دیگر زمانی برای از دست دادن نداشته و جبران چنین موضوعی آسان نخواهد بود. دولت باید با حمایت ویژه از صنعت فولاد میزان صادرات غیرنفتی را افزایش دهد. توسعه میادین گازی و ساخت نیروگاه‌ها می‌تواند با کمک فولادی‌ها محقق شود، اما لازمه آن تسهیل این مسیر است. در غیراین صورت با توجه به برنامه‌ریزی کشورهای دیگر از جمله عربستان در توسعه صنعت فولاد و ورود به بازارهای منطقه سال‌های سختی برای رقابت در بازارهای جهانی پیش‌رو است.

یادداشت

خود تحریمی

امیرحسین اقلیمی
فعال صنعتی

در حال حاضر با توجه به اینکه بسیاری از شرکت‌های مصرف‌کننده سیم لاکی در کشور به دلیل مشکلات اقتصادی و کمبود نقدینگی از قدرت خرید بالایی برخوردار نیستند، با مازاد این محصول در کشور روبه‌رو هستیم اما اگر وضعیت بازار تغییر کرده و میزان مصرف سیم لاکی در کشور افزایش یابد، می‌توان گفت که حتی با کمبود آن در کشور مواجه خواهیم شد. هم‌اکنون با در نظر گرفتن شرایط بازارهای داخلی، صادرات محصولات می‌تواند گزینه مناسبی در مقابل تولیدکنندگان سیم لاکی باشد اما چالش‌های متعددی در این زمینه وجود دارند؛ شاید در برخی موارد و به صورت محدود برای انجام پروژه‌های برون مرزی، صادرات محصولات انجام شود اما باید گفت که عملا در چند سال اخیر صادرات سیم لاکی به طور مستقیم به سایر کشورها توسط تولیدکنندگان انجام نمی‌شود.سازوکارهای بورس کالا در عرضه مفتول مسی سبب شده تا تولیدکنندگان، مواد اولیه را با قیمتی بالاتر از قیمت‌های جهانی تهیه کنند؛ این موضوع در خصوص خرید لاک هم صدق می‌کند زیرا با توجه به شرایط کشور و تحریم‌هایی که علیه ایران وضع شده، واردات لاک باکیفیت از کشورهای اروپایی و دور زدن تحریم‌ها باعث می‌شود تا تولیدکنندگان داخلی لاک را با قیمت بیشتری تامین کنند. گفتنی است که قیمت مواد اولیه، تاثیر مستقیمی روی قیمت تمام شده محصول دارد؛ به همین دلیل پر واضح است که با افزایش قیمت مس و لاک، قیمت تمام شده سیم لاکی افزایش می‌یابد و محصولات ایرانی قیمت رقابتی در بازارهای خارجی نخواهند داشت.لازم به ذکر است که صادرات کاتد مس و خام‌فروشی مواد اولیه در دو سال اخیر، سبب کاهش میزان عرضه مفتول مسی در کشور شده و این موضوع به افزایش قیمت مفتول مسی و رقابت برای خرید آن دامن زده است. به همین دلیل در چند ماه اخیر به منظور بهبود بازارهای داخلی، صادرات کاتد نسبت به گذشته محدود شده است اما میزان عرضه آن همچنان مانند سابق بوده و افزایش نیافته است؛ در حال حاضر رقابت زیادی برای خرید مواد اولیه وجود ندارد اما باز هم با افت اندک قیمت کاتد، صادرات محصولات با این قیمت امکان‌پذیر نیست. به طوری که کاتد مس در سال گذشته با قیمت ۴۲۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم به فروش می‌رفت اما اکنون با قیمت ۳۴۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله می‌شود.مانع بعدی که سد راه تولیدکنندگان برای صادرات محصولات شده، رفع تعهد ارزی و عرضه ارز حاصل از صادرات به نرخ تعیین شده از سوی دولت است که تمام صنایع در کشور با این چالش دست به گریبان هستند. قیمت مفتول مسی عرضه شده در بورس کالا قبل از رقابت خریداران بر اساس نرخ ارز نیمایی است اما پس از رقابت، تولیدکنندگان مفتول را تقریبا با نرخ ارز آزاد خریداری می‌کنند؛ با صادرات محصولات و بازگشت ارز به کشور، دولت به دلیل اینکه مواد اولیه را بر اساس نرخ ارز نیمایی در بورس کالا عرضه کرده است، ارز حاصله را از تولیدکنندگان به نرخ نیمایی مطالبه می‌کند. در شرایطی که تولیدکنندگان، مواد اولیه را با نرخ ارز آزاد خریداری کرده‌اند به ناچار باید ارز حاصل از صادرات را با نرخ نیمایی تسعیر کنند که این موضوع خسارات هنگفتی را به ما تحمیل می‌کند.گفتنی است که اختلاف قیمت ارز آزاد با ارز نیمایی باعث می‌شود تا تولیدکنندگان حدود ۱۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم سیم لاکی متضرر شوند در حالی که حاشیه سود این صنعت کمتر از این مقدار است. در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، تولیدکنندگان امکان صادرات ریالی به کشورهای همسایه داشتند؛ به طوری که مشتریان با فروش ارز در بازارهای داخلی، محصولات را به ریال خریداری می‌کردند. به همین دلیل در آن زمان تولیدکنندگان با چالش نوسان نرخ ارز و اختلاف قیمت ارز آزاد با ارز نیمایی روبه‌رو نبودند و امکان توافق و انعقاد قرارداد با مشتریان خارجی وجود داشت.یکی دیگر از مشکلات تولیدکنندگان سیم لاکی در حوزه صادرات، تعیین دلار به عنوان مبنا برای قیمت‌گذاری هر کیلوگرم سیم و مفتول مسی و محصولات مشابه در گمرک ایران است؛ تولیدکنندگان موظف هستند محصولات خود را با فرمول مشخص شده توسط گمرک، یعنی قیمت مس در بورس فلزات لندن به علاوه نیم دلار به فروش برسانند اما در سایر کشورها این عدد حداکثر ۰/۲ و یا ۰/۳ است. در این شرایط اگر تولیدکنندگان برای حفظ قیمت رقابتی در بازارهای خارجی اقدام به فروش محصولات با قیمت پایین‌تر کنند، گمرک ایران این موضوع را نپذیرفته و با مشکلاتی مواجه می‌شوند؛ به همین دلیل باید در فاکتور رسمی فروش خود نیم دلار را قید کنند که در آن صورت مشتریان حاضر به خرید محصولات با این قیمت نیستند.

موج معدن

گهرزمین، نگینی بی نظیر در کشور است

هشتمین نمایشگاه بین المللی معدن، صنایع معدنی، فرآوری مواد معدنی، ماشین آلات و تجهیزات وابسته عصر روز گذشته با حضور شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین، در کرمان آغاز به کار کرد.هشتمین نمایشگاه کیمیکس عصر روز گذشته با حضور نماینده مردم کرمان و راور، نماینده مردم بافت، رابر و ارزوئیه و نماینده مردم شهربابک در مجلس شورای اسلامی و تنی چند از مسوولین استانی در کرمان افتتاح شد.نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی در بازدید از غرفه شرکت گهرزمین، ضمن اطلاع از آخرین اقدامات این شرکت، از فعالیت ها و عملکرد مجموعه گهرزمین تقدیر و تشکر نمودند.نمایندگان بازدیدکننده با اشاره به این مطلب که بی شک شرکت های معدنی و صنعتی سیرجان هرکدام خدمتی شایسته و بی نظیری را به مردم دیار کریمان ارائه می دهند، اذعان داشتند: شرکت گهرزمین نگینی بی نظیر و بی بدیل در کل منطقه و کشور است.اهمیت دادن شرکت گهر زمین به صنایع دستی از دیگر مواردی بود که مورد توجه نمایندگان بازدیدکننده قرار گرفت. قسمتی از غرفه شرکت گهرزمین به صنایع دستی به خصوص گلیم شیرکی پیچ سیرجان اختصاص داده شده که این مهم به عنوان سفیر صلح و دوستی توسط مسوولان کشوری به کشورهای مختلف اهدا می شود. نمایندگان حاضر در نمایشگاه در این زمینه خاطرنشان کردند: با توجه به فرارسیدن روز صنایع دستی، آنچه که این نمایشگاه را نسبت به بقیه نمایشگاه های صنعت و معدن متمایز می کند، اقدام هنرمندانه مدیرعامل موفق و توسعه نگر گهرزمین است که در کنار برپایی این غرفه، همکاری بسیار خوبی با میراث فرهنگی و گردشگری و همچنین نگاهی ویژه به صنایع دستی داشته است.“گفتنی است این نمایشگاه که از روز گذشته در محل دائمی نمایشگاه بین المللی کرمان آغاز شده است، به مدت ۴ روز ادامه دارد.

اصلاحیه
آگهی دعوت به برگزاری مجمع عمومی عادی
انجمن صنفی کارفرمایی کاربری‌سازان
به شماره ثبت ۳۵۳-۳/۲-۳۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۸۶۵۵۳۲
آگهی مندرج در روزنامه صمت مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۱۰ به شرح ذیل اصلاح گردید:
احتراما بدینوسیله از اعضای محترم انجمن صنفی کارفرمایی کاربری‌سازان دعوت به عمل می‌آید در مجمع عمومی عادی که در روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۸ راس ساعت ۹:۳۰ الی ۱۲:۰۰ در محل هتل المپیک سالن هگمتانه واقع در تهران جنب درب غربی استادیوم آزادی با دستورات ذیل برگزار می‌گردد حضور بهم رسانید.
■ دستور جلسه مجمع عمومی عادی:
۱- گزارش و عملکرد سالیانه هیئت‌مدیره
۲- انتخابات بازرس و علی‌البدل
۳- تعیین حق ورودیه و حق عضویت
هیات‌مدیره انجمن صنفی کارفرمایی کاربری‌سازان

نوبت دوم
روز خوش، روز بدون حادثه است
وزارت راه و شهرسازی
سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای
اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه
آگهی مزایده عمومی یک‌مرحله‌ای
به شماره ۵۰۰۳۰۰۱۱۱۱۰۰۰۰۱۱
اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه در نظر دارد احداث و بهره‌برداری از یک باب غرفه سوپرمارکت به مساحت ۲۰ متر مربع واقع در پایانه مرزی شوشمی را به صورت اجاره بدون اخذ سرقفلی با مبلغ اجاره بهای پایه سالیانه ۴۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (چهارصد و بیست میلیون ریال) به مدت یک سال از طریق مزایده عمومی واگذار نماید.
لذا متقاضیان واجد شرایط می‌توانند ضمن بازدید از محل پیشنهادی برای اخذ اطلاعات بیشتر و دریافت فرم شرکت در مزایده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۲ به سایت اینترنتی setadiran.ir مراجعه ویا با شماره تلفن: ۳۸۲۴۹۹۱۲-۱۴ (اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه) تماس حاصل نمایند.
ضمناً آخرین مهلت ارائه پیشنهادات ساعت ۱۳:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۶ و زمان بازگشایی پاکات ساعت ۱۰صبح مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۷ می‌باشد.
تاریخ انتشار نوبت اول:۱۴۰۳/۰۳/۲۱ تاریخ انتشار نوبت دوم:۱۴۰۳/۰۳/۲۲ روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه

روزگار معدن
سه شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

یادداشت

همزیستی معدن و محیط‌زیست

مهدی کلاهی
استاد دانشگاه و کنشگر محیط‌زیست

برای توسعه اقتصاد در شرایط فعلی، با هدف تداوم اشتغال، ارزآوری، تامین مواد اولیه صنایع و... باید در راستای توسعه معدنکاری و صنایع وابسته گام برداشت.

اما برخی دیدگاه‌های رادیکال بر این باور هستند که میزان تخریب معدنکاری و نقشی که در آلودگی محیط‌زیست و منابع آب، خاک و هوا دارد، به‌اندازه‌ای است که باید این فعالیت را تعطیل کرد.

خبر خوب این است که رویکردهای متعادل محیط‌زیستی تا این اندازه سختگیرانه نیستند و تعطیلی هیچ‌کدام از فعالیت‌های اقتصادی بشر را تجویز نمی‌کنند.

اصل اساسی کنشگران محیط‌زیست یا اصول توسعه پایدار که امروزه درباره آن صحبت می‌شود، ناظر به این است که همه فعالیت‌های اقتصادی بشری باید تداوم داشته باشند، اما شرط و شروط و پیش‌زمینه‌هایی برای آن لازم است. به‌عبارت‌دیگر، رویکرد علمی به مسائل محیط‌زیستی اصولا رویکرد صفر و یکی نیست و علم و کنشگران محیط‌زیست هیچ‌گاه در مقابل فعالیت‌های اقتصادی موضع‌گیری نکرده و نمی‌کنند، بلکه اصرار دارند برای انجام اقدامات گوناگون باید دیدگاهی همه‌جانبه‌نگر داشته باشیم.

اگر این شروط اولیه و اصول حیاتی رعایت شده باشد، انتقال آب هیچ مشکلی ندارد.

در زمینه معدنکاری و توسعه صنایع هم همین اصل صادق است. اتفاقا به‌گمان من، بهره‌برداری از ذخایر معدنی از اساسی‌ترین نیازهای بشری است و کشور ما باید بتواند از ظرفیت‌های معدنی خود برای توسعه و ثروت‌آفرینی استفاده کند. البته باید از مصیبت خام‌فروشی جلوگیری شود، چون اگر اولویت در ایجاد اشتغال و ارزآوری است، از مجرای خام‌فروشی نخواهد گذشت.

خلاصه اینکه، معدنکاری یکی از نیازهای مهم بشر است و اما اصولی دارد که باید به آنها توجه داشته باشیم.

انجمن احیای اکوسیستم دنیا که در امریکا مستقر است، اتحادیه حفاظت از طبیعت (IUCN) دستورالعملی را برای بهره‌برداری از معادن تعریف کرده‌اند که در آن مشخص شده است برای انجام فعالیت‌های معدنی چه شرایطی را باید رعایت کرد تا این فعالیت با کمترین میزان تخریب اتفاق بیفتد. آنچه در شرایط فعلی در کشور ما رخ می‌دهد، این است که شخصی حقیقی یا حقوقی مجوز بهره‌برداری از معدن می‌گیرد و کار خود را آغاز می‌کند و به‌این‌ترتیب، اهالی و ساکنان منطقه یک‌شبه با شرایط جدیدی روبه‌رو می‌شوند که هیچ آمادگی قبلی برای آن ندارند.

بهره مردم بومی از فرآیند معدنکاری تنها گردوخاکی است که هوای منطقه را آلوده می‌کند، دامداری و کشاورزی آنها را به مشکل می‌اندازد، جاده‌های محلی را تخریب می‌کند و... پس این فعالیتی نیست که جامعه را مرفه‌تر کند. نفع این کار تنها به تعداد بسیار اندکی می‌رسد و کاملا در تضاد با مبانی توسعه پایدار اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی و به زیان همه مردم کشور، سیستم و اکوسیستم است.

در برخی موارد، قوانین کشور بسیار پیشرو هستند و روی آنها تاکید می‌شود، اما در مرحله اجرا همواره نادیده می‌ماند. برای مثال، در قوانین کشوری، فروش خاک ممنوع است، اما به‌شهادت گزارش‌هایی که از رسانه ملی پخش می‌شود، خاک ایران به کشورهای عربی منطقه صادر می‌شود، در حالی که این خاک‌فروشی، حراج سرزمین و مادر بسیاری از مشکلات امروز و فردای ما خواهد بود.

به‌گمان من، تنها راه چاره فوری برای مقابله با آسیب‌ها این است که همگرایی کاملی بین کنشگران حوزه‌های گوناگون و فعالان مدنی، بخش خصوصی، دولت و... به‌وجود آید. امروزه مفاهیمی مانند حکمرانی خوب مطرح است که شاخص‌های گوناگونی دارد که یکی از آنها استفاده از ظرفیت همه بخش‌ها برای بهبود تصمیمات بالادستی است. البته با کمال تاسف، باید گفت دولت در کشور ما به‌دنبال انحصارگرایی و تسلط بر اقتصاد است.

وقتی دولت در امور اقتصادی ذی‌نفع است، امکان رشد را به رقبای خود نمی‌دهد و به‌این‌ترتیب، رقابتی بسیار مخرب میان دولت و فعالان بخش خصوصی شکل می‌گیرد و هر یک تلاش می‌کند، دیگری را دور بزند.

برای مثال، در فعالیت‌های معدنی شاهد اضافه‌برداشت‌ها، فرار از پرداخت مالیات و حقوق دولتی، خام‌فروشی و... هستیم که حاصل تعامل نادرست میان دولت و نهادهای مدنی و بخش خصوصی است؛ این شرایط موجب شده است که همه ضرر کنیم.

در قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست ماده‌ای وجود دارد که در آن تاکید شده است، اگر رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست با وزیری دچار اختلاف شدند، رئیس‌جمهوری درباره آن مسئله حرف آخر را می‌زند. این مشکل بزرگی است.

وقتی به‌عنوان‌مثال، دولت خود معدندار و صاحب کارخانه فرآوری است، چطور می‌تواند درباره عدم‌رعایت مسائل زیست‌محیطی در این واحدها رأی عادلانه صادر کند؟ نظر رئیس‌جمهوری باید کاملا بی‌طرفانه باشد، نه اینکه وزیر بتواند با ارائه آمار، پروژه‌های مخربی را به جامعه تحمیل کند.

آسیب این مشکل تنها دامن محیط‌زیست را نمی‌گیرد، بلکه فعالان بخش خصوصی را هم درگیر می‌کند.

شاهد این مدعا هم، آمار فرار بزرگ سرمایه از کشور است. سرمایه جایی می‌رود که اطمینان داشته باشد که آنجا مالکیت سرمایه و سودآوری محترم شمرده می‌شود.

در نهایت، دود این آتش به چشم همه حتی خود دولت خواهد رفت.

برای شکستن این چرخه باطل، دولت باید در مقام تسهیلگر ظاهر شود و نظارت را به ان‌جی‌اوها، سازمان‌هایی مانند سازمان نظام‌مهندسی، بخش خصوصی و... واگذار کند. دولت باید سیاست کلان، قوانین و دستورالعمل‌ها را وضع و زمینه‌های تسهیلگری را فراهم کند.

باید ارتباط میان بخش صنعتی، دانشگاهی و تشکل‌های مدنی را جزو الزامات برنامه‌های این بخش‌ها قرار دهد تا در درازمدت شرایط کلی کشور به‌نفع مردم و دولت اصلاح شود.

آمارهای جدید از رشد فولاد سنگان در سال ۱۴۰۳

در دستور کار قرار گرفتن طرح‌های توسعه‌ای در سال گذشته و همچنین افزایش کمی و کیفی محصولات از جمله برنامه‌هایی است که در سال ۱۴۰۳ سرلوحه فعالیت‌های فولاد سنگان قرار گرفته تا رشد تولید را در این شرکت رقم بزند.

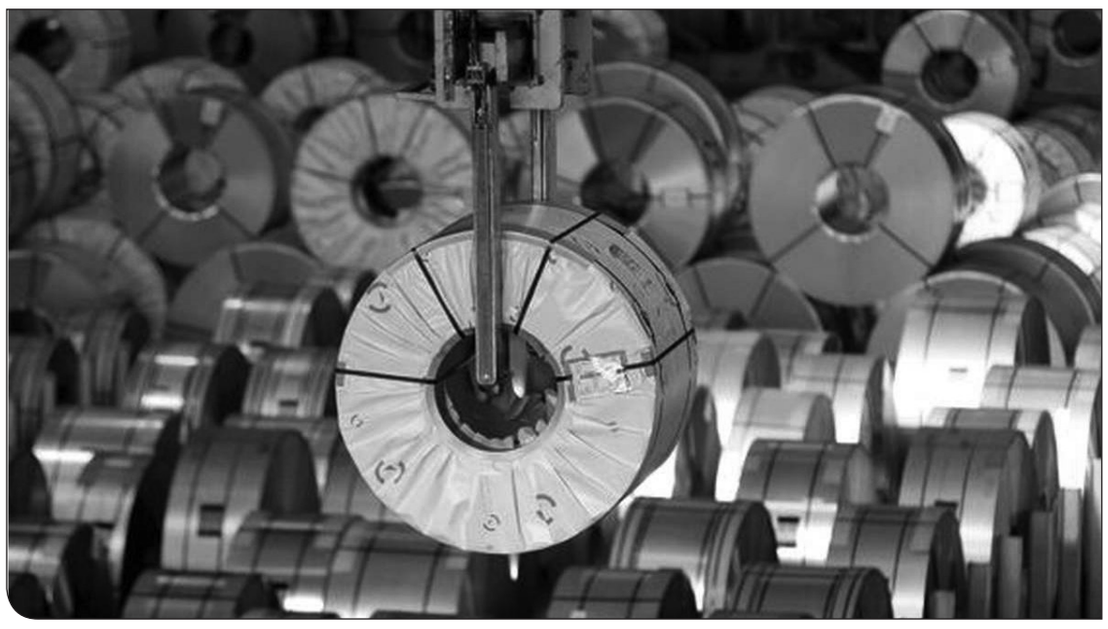
فولاد سنگان با تولید سالیانه ۱۰ میلیون تن گندله و کنسانتره، از خام فروشی ۱۱ میلیون تن سنگ جلوگیری خواهد کرد و با تامین مواد اولیه بزرگترین فولادساز خاورمیانه(فولاد مبارکه) نقش بسیار ارزشمندی در تولید اقتصادی و زنجیره ارزش فولاد در کشور دارد. همچنین این شرکت موفق شده است در بین شرکت‌های برتر کشور در جایزه ملی imi۱۰۰ سال ۱۴۰۲ رتبه نخست را در بهره‌وری کل عوامل به دست آورد.

این شرکت از آغاز سال ۱۴۰۳، هدفگذاری تولید پنج میلیون تنی را در دستور کار خود قرار داد و مدیران این شرکت نیز بر این اساس، برنامه‌ریزی‌های لازم را برای تحقق این رشد انجام دادند. بر همین اساس، بنا به آمارهای عملکردی فولاد سنگان، این شرکت در زمینه تولید گندله، در فروردین ماه برای ۴۹۰هزارتن برنامه‌ریزی کرده بود که در مدت مذکور بالاتر از رشد تعیین شده، یعنی ۴۹۷ هزارتن گندله تولید کرده است.

بنابراین رشد ۱۰۲ درصدی را در فروردین ۱۴۰۳ رقم زد. همچنین در اردیبهشت ماه برای تولید ۴۳۰ هزارتن کنسانتره برنامه ریزی شده بود که با تحقق ۱۰۵ درصدی، ۴۵۰.۱۳۰ تن تولید محقق کرده است. لازم به ذکر است که رکورد قبلی این شرکت در تولید کنسانتره ۴۰۷ هزار تن بوده که رکورد فعلی به ۴۵۰.۱۳۰تن رسیده است و این موضوع نشان از رشد۵/۱۰ درصد نسبت به رکورد قبلی، دارد. این آمارها موفقیت آمیز نشان از گام موثر فولاد سنگان در تحقق رشد تولید مطابق شعار سال ۱۴۰۳ اعلامی از سوی مقام معظم رهبری داشته و نشانگر آن است که برنامه این شرکت برای رشد در سال ۱۴۰۳ نه شعاری بر روی کاغذ و نه وعده‌ای دور از ذهن بوده، بلکه با برنامه‌ریزی و مدیریت دقیق به این امر تحقق می‌بخشد.

گفتنی است، شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان که با هدف تولید پایداربخشی از گندله مورد نیاز شرکت فولاد مبارکه اصفهان تاسیس شد، در حال حاضر واحد گندله و کنسانتره سازی این شرکت به ظرفیت اسمی هرکدام ۵ میلیون تن در سال، در حال بهره برداری است. این شرکت، به‌عنوان تامین‌کننده مواد اولیه و مجری طرح‌های توسعه‌ای، با تمرکز بر افزایش کیفیت، تولید و توسعه زیرساخت‌ها، حفظ محیط‌زیست و اجتماعی، اقدامات گسترده‌ای را طراحی و اجرا می‌کند.

سخت‌تر شدن شرایط صادرات فولاد به دلیل مقررات ارزی

گروه معدن

امروز صادرات با چالش مواجه شده و تولیدکنندگان در حال از دست دادن بازارهای خارجی هستند اما بزرگ‌ترین چالشی که ضربات مهلکی را بر بدنه صنایع فلزات وارد می‌کند، عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما براساس دستورالعمل ابلاغ‌شده از سوی دولت است.

در گذشته این امکان وجود داشت که در مقابل صادرات محصولات فعالان اقتصادی معدنی، بخشی از مواد اولیه مورد نیاز را وارد می‌کردند اما اکنون با وضع قوانین جدید، این اقدام عملی نیست و باید آنها را از منابع داخلی با قیمت بالاتر تامین کرد. حالا اکثر شرکت‌های فعال در صنایع فلزی از شرایط مطلوب برخوردار نیستند.

در سال‌های گذشته صادرکنندگان می‌توانستند به صورت توافقی زیر نظر بانک مرکزی و بانک عامل، ارز صادراتی خود را با نرخی نزدیک به نرخ روز در بازار به صنایع بزرگ کشور که نیاز به واردات دارند، واگذار کنند، به طوری که این اقدام در صورت توافق بین صادرکننده و واردکننده انجام می‌شد.

در این شرایط تولیدکنندگان ناچارند با توجه به شرایط پیش آمده، تمرکز خود را به جای بازارهای صادراتی روی بازارهای داخلی قرار دهند اما این مساله هم با وجود رکود تورمی، افزایش قیمت‌ها و نبود تقاضای مصرف‌کنندگان متناسب با میزان تولید واحدهای صنعتی در کشور، با اما و اگرهای زیادی مواجه بوده که موجب رقابت ناسالم شده است.

در حال حاضر با توجه به درآمدهای ارزی بالا که از طریق صادرات حاصل شده و افزایش مراودات تجاری موجب رشد اقتصادی کشورها می‌شود، مقوله صادرات در اولویت کار اکثر دولت‌های جهان قرار دارد. این در حالی است که در ایران به سبب وجود برخی از موانع، صادرات به خصوص صادرات صنایع فلزی با چالش مواجه شده و تولیدکنندگان در حال از دست دادن بازارهای خارجی هستند.

خریداران محصولات فولادی ملزم به بازگشت ارز صادراتی به نرخ نیمایی

اخیرا با اعلام بانک مرکزی به بورس کالا، خریداران محصولات فولادی، پتروشیمی، پالایشی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی در رینگ صادراتی بورس کالا هم مکلف به عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه شدند. در نامه بانک مرکزی همچنین آمده است: خریداران باید دارنده کارت بازرگانی با رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشخص توسط وزارت صمت باشند.

به نظر می‌رسد با این ابلاغیه، معاملات اندک فولادی در رینگ صادراتی بورس کالا از آنچه هم‌اکنون هست نیز کمتر شود چراکه جذابیت رینگ صادراتی برای خریداران محصولات فولادی بسیار کمرنگ شده است. از سوی دیگر شاهد سخت‌تر شدن شرایط صادرات فولاد به دلیل مقررات ارزی موجود و تاثیر آن بر قدرت چانه‌زنی خریداران و البته در کف قرار گرفتن قیمت‌های جهانی نیز هستیم که در صورت تداوم، به احتمال زیاد، ارزآوری صنعت فولاد کشور در سال ۱۴۰۳ را کاهش خواهد داد.

در نامه اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی خطاب به مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران آمده است: وفق بند یک ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع مصوبه شماره ۱۷۰۶۲۳ ت ۶۰۰۷۰ ه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ هیات وزیران، کلیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، پالایشی، فولادی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی مکلفند نسبت به عرضه صد درصد ارز حاصل از صادرات خود در سامانه نیما به منظور رفع تعهد صادراتی ذی‌ربط اقدام کنند.

همچنین به استناد تبصره یک ذیل آن واردات مواد اولیه و کالا و خدمات ضروری سالانه صرفا به منظور نیاز تولید همان شرکت و پس از تایید وزارت صمت/ نفت حسب مورد و موافقت کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات موضوع ماده ۲ آیین‌نامه مذکور از محل ارز حاصل از صادرات و ضرورت انجام سیاستگذاری مناسب درخصوص تسریع در دستیابی به هدف فوق خواهشمند است دستور فرمایند اقدام و اطلاع‌رسانی مقتضی پیرامون اجرایی شدن موارد ذیل معمول و از نتیجه این بانک را مطلع کنند:

۱- خریدار محصولات با کد تعرفه پتروشیمی، پالایشی، فولادی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی در رینگ صادراتی بورس کالای ایران مکلف است نسبت به عرضه ارز حاصل از صادرات ذی‌ربط در سامانه نیما اقدام کند و امکان بازگشت ارز حاصل از صادرات خارج از چارچوب قانونی فوق میسر نیست.

۲- فروشنده محصولات فوق در رینگ صادراتی نیز باید ضمن نظر داشت ماده مزبور، تراز ارزی منابع و مصارف اعلامی دستگاه متولی درخصوص شرکت تولیدی خود جهت واردات مورد نیاز را رعایت کند.

۳- خریداران باید دارنده کارت بازرگانی با رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشخص توسط وزارت صمت باشند.

بزرگ‌ترین چالش صنایع فلزی

در این خصوص یک فعال حوزه صادرات بیان کرد: بزرگ‌ترین چالشی که اکنون ضربات مهلکی را بر بدنه صنایع فلزات رنگین اعم از مس و آلومینیوم وارد می‌کند، عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما براساس دستورالعمل ابلاغ شده از سوی دولت است.

با توجه به اینکه حاشیه سود صنایع فلزی بسیار محدود و جزئی است و قیمت آلومینیوم عرضه شده در بورس کالای ایران شامل سوبسیت و یارانه نمی‌شود، عرضه ارز صادراتی براساس نرخ نیمایی نه‌تنها برای این مجموعه بلکه برای سایر صادرکنندگان محصولات فلزی نیز امکان‌پذیر نیست.

مهدی توتونچی بیان کرد: با این کار بنگاه‌های اقتصادی متحمل خسارات مالی شده و روزبه‌روز سرمایه آنها محدود می‌شود. علاوه بر این، در گذشته این امکان برای ما وجود داشت که در مقابل صادرات محصولات خود، بخشی از مواد اولیه مورد نیاز را وارد کنیم اما اکنون با وضع قوانین جدید، این اقدام عملی نیست و باید آنها را از منابع داخلی با قیمت بالاتر تامین کرد.

متاسفانه باید گفت که با وجود محدودیت‌های فعلی و شرایط دشوار صادرات طی یک سال اخیر، اکثر شرکت‌های فعال در صنایع فلزی از شرایط مطلوبی برخوردار نیستند، در صورتی که صنایع فلزی جزو ارزآورترین صنایع کشور به شمار می‌آیند زیرا محصولات این صنایع از جمله کامودیتی‌های ارزشمند در بازار هستند و فلز مس با قیمت ۱۰هزار دلار و آلومینیوم حدود دو هزار و ۵۰۰دلار در هر تن به فروش می‌رسد.

با این وجود، صادرات مستقیم محصولات فلزی به خارج از کشور صورت نمی‌گیرد، به همین دلیل تولیدکنندگان ناچارند با توجه به شرایط پیش آمده، تمرکز خود را به جای بازارهای صادراتی روی بازارهای داخلی قرار دهند اما این مساله هم با وجود رکود تورمی، افزایش قیمت‌ها و نبود تقاضای مصرف‌کنندگان متناسب با میزان تولید واحدهای صنعتی در کشور، با اما و اگرهای فراوانی مواجه بوده که موجب رقابت ناسالم شده است.

وی در رابطه با چالش رفع تعهد ارزی گفت: در سال‌های گذشته صادرکنندگان می‌توانستند به صورت توافقی زیر نظر بانک مرکزی و بانک عامل، ارز صادراتی خود را با نرخی نزدیک به نرخ روز در بازار به صنایع بزرگ کشور که نیاز به واردات دارند، واگذار کنند، به طوری که این اقدام در صورت توافق بین صادرکننده و واردکننده انجام می‌گرفت. البته پیشتر مطرح شد که اکنون صادرکنندگان ملزم هستند طبق قوانین، ارز حاصل از صادرات را فقط در سامانه نیما به نرخ تعیین شده عرضه کنند.

دورنمای مبهم صنعت آلومینیوم

توتونچی در پاسخ به این سوال که با توجه به افزایش قیمت آلومینیوم بازارهای داخلی دستخوش چه تغییراتی خواهند شد، گفت: با توجه به اینکه قیمت‌های جهانی و نرخ ارز مولفه‌های تعیین‌کننده بهای فلزات در بورس کالای ایران هستند، طی چند ماه اخیر با رشد آنها قیمت آلومینیوم و هزینه خرید مواد اولیه در ایران هم افزایش یافته است.

در بازارهای جهانی نیز پیش‌بینی شده است که در سال جاری و سال ۱۴۰۴ با توجه روند صعودی مصرف مس در صنایع الکتریکی و الکترونیکی، قیمت آن به ۱۲هزار دلار در هر تن و آلومینیوم به دو هزار و ۷۰۰ تا دو هزار و ۹۰۰دلار در هر تن افزایش یابد.

وی در پاسخ به این سوال که با توجه به تحریم آلومینیوم روسیه توسط کشورهای غربی، افزایش واردات آلومینیوم با مبدا این کشور به چین چه تاثیراتی بر شرایط بازارهای جهانی دارد، اظهار داشت: مسلما این موضوع می‌تواند بر شرایط بازارهای جهانی آلومینیوم تاثیر بگذارد، البته چندین سال است که به دلیل تعرفه‌های وارداتی پایین چین، آلومینیوم خالص تولید شده در ایران در تناژهای بالا به این کشور صادر می‌شود و جایگاه روسیه به عنوان تامین‌کننده آلومینیوم در بازارهای غربی و اروپایی همانند سابق نیست.

این فعال حوزه صادرات ابراز کرد: رویکردهای صادراتی کشور باید به سمت عرضه محصولات نهایی و با ارزش‌افزوده بالاتر در بازارهای خارجی حرکت کند و اگر دولت سیاست‌هایی برای کنترل صادرات مواد اولیه اتخاذ می‌کند، همگام با آن نیز باید مشوق‌هایی را برای صنایع پایین‌دستی و تولیدکنندگان محصولات نهایی در نظر بگیرد.

باید توجه داشت که با وجود صادرات شمش آلومینیوم اولیه و خالص، عرضه شمش آلومینیوم آلیاژی در بازارهای خارجی ارزش‌افزوده بالاتری را برای کشور به همراه دارد و به دلیل وجود تعداد قابل قبولی از تولیدکنندگان این محصول در کشور، چالشی در زمینه تامین شمش آلومینیوم آلیاژی وجود ندارد، به همین دلیل موانع موجود در مسیر صادرات این محصول باید مرتفع شود.

صادرات فولاد به یقین افت خواهد داشت

نایب‌رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران ضمن تاکید بر کاهش قطعی صادرات فولاد با سیاست‌های کنونی پیشنهاد کرد که دولت با افزایش عوارض بر واردات و حذف عوارض صادرات درآمد خود را افزایش دهد.

امین ابراهیمی درباره الزام صادرکنندگان فولاد به عرضه تمام ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما و مجاز نبودن به واردات طلا گفت: سال‌هاست که تفاوت میان نرخ ارز در بازار آزاد و سامانه نیما تبدیل به یکی از چالش‌های صادرکنندگان شده و توجیه اقتصادی صادرات را تحت‌الشعاع قرار داده است. امروز تعرفه واردات فولاد صفر است و بر صادرات آن عوارض سنگین وضع شده آن هم در شرایطی که این صنعت دو برابر نیاز کشور تولید دارد و در همین حال در صنایعی که شرکت‌های فعال در آنها زیان‌ده هستند این رویه متفاوت بوده و صادرات است که تشویق می‌شود.

وی افزود: صادرات محصولات فولادی ایران امروز با قیمتی پایین‌تر از قیمت تمام‌شده محصول صورت می‌گیرد و قیمت کنونی فروش فولاد در کشور برابر با قیمت‌های فروردین ۱۴۰۱ است، در حالی که در فاصله سال ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ هزینه‌های تولید صد درصد افزایش پیدا کرده است.

ابراهیمی ادامه داد: تاکنون صادرکنندگان فعال در زنجیره فولاد اجازه نداشتند در ازای صادرات طلا وارد کنند و تنها تولیدکنندگان گندله و میلگرد این اجازه را داشتند و این امتیاز به افزایش صادرات این دو محصول انجامید، با این حال با بخشنامه بانک مرکزی این دو حلقه نیز در زنجیره امکان خود را از دست دادند.

وی تصریح کرد: با ادامه این رویه حاکم بر صادرات فولاد به یقین صادرات محصولات زنجیره تولید این کالا افت خواهد داشت.

نایب‌رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران خاطرنشان کرد: فولاد و پتروشیمی دو صنعت عمده ارزآور کشور هستند و همراه با بانک مرکزی همگی زیر پرچم کشور فعالیت می‌کنند و مشکلات کشور نیز مشکلات همه است و فولادی‌ها هم از شرایط ارزی کشور در تنگنای تحریم‌ها خبر دارند، همچنین این گزاره را هم قبول ندارم که بانک مرکزی می‌خواهد همه مشکلات ارزی خود را با فشار بر تولید رفع کند و سیاست‌های بانک مرکزی در راستای کنترل نرخ ارز و کنترل تقاضای کاذبی است که ایجاد می‌شود اما چالشی که در انجام تعهدات ارزی برای فولادسازان وجود دارد نرخی است که بانک مرکزی برای معامله ارز در سامانه نیما تعریف کرده است.

وی اظهار کرد: راهکاری که برای افزایش منابع ارزی می‌توانم پیشنهاد دهم این است که دولت شرایط توسعه صادرات را فراهم و عوارض صادرات را حذف کند و در کنار این کار واردات را کنترل و بر آن عوارض سنگین وضع کند و درآمدهای خود را از محل واردات افزایش دهد نه صادرات.

رشد کمی و کیفی محصولات اهمیت کسب رکوردها را دوچندان کرده است

مدیر برنامه‌ریزی و کنترل تولید شرکت فولاد مبارکه گفت: در فروردین ماه سال جاری، رشد ۳۸ درصدی شاخص ضریب خوش‌قولی تولید محصولات رقم خورد و هم‌زمانی رشد تولید با ارتقای سطح کیفی و افزایش ضریب خوش‌قولی، اهمیت کسب این رکوردها را دوچندان ساخته است. یاسر حاجی حیدری در خصوص اینکه شرکت فولاد مبارکه در مواجهه با محدودیت انرژی و به خصوص در فصل گرم سال و به دلیل عدم تامین پایدار برق در صنعت فولاد چه رویکردی را اتخاذ کرده است، گفت: شرکت فولاد مبارکه از سال‌های دور تاکنون همواره با محدودیت‌های برق مواجه بوده است اما این محدودیت‌ها چندان زیاد نبود و با برنامه‌ریزی از پیش تعیین شده و هم‌زمان کردن تعمیرات با آن محدودیت‌ها، می‌توانستیم راحت و بدون اینکه مشکل خاصی در تولید ایجاد شود، این دوران را بگذرانیم.وی افزود: از چند سال گذشته، شدت محدودیت‌ها بسیار افزایش پیدا کرده است؛ به‌گونه‌ای که بعضا در فولادسازی تنها یکی دو کوره تولید داشته‌ایم. از سال ۱۳۹۹ محدودیت برق در تابستان و محدودیت گاز در زمستان رویکرد ما را در برنامه‌ریزی‌های شرکت در زمینه یکی از پیشرانه‌های استراتژی یعنی بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های تولید شرکت تغییر داد؛ به گونه‌ای که سناریوهای مختلفی که امکان وقوع آن وجود دارد، چه در محدودیت‌های برق و چه گاز در نظر می‌گیریم و متناسب با آن پیش‌بینی‌ها را انجام می‌دهیم.مدیر برنامه‌ریزی و کنترل تولید شرکت فولاد مبارکه تصریح کرد: یکی از فعالیت‌های کلیدی که در این حوزه بسیار حائز اهمیت به شمار می‌آید، تعمیرات سالانه خطوط است؛ از آنجایی که محدودیت برق، بیشترین تاثیر را بر ناحیه فولادسازی می‌گذارد، توقفات سالانه کوره‌ها و ماشین‌های ریخته‌گری برای تابستان و در زمان‌هایی که با بیشترین محدودیت انرژی مواجهیم، برنامه‌ریزی می‌شود و خطوط احیا مستقیم که بیشترین مصرف گاز را دارند، در زمستان انجام می‌پذیرد. مورد دوم، ذخیره‌سازی مواد اولیه و تختال است؛ با هدف استفاده حداکثری از ظرفیت تولید خطوط نورد گرم و نورد سرد، در ماه‌هایی که خطوط آهن‌سازی و فولادسازی با حداکثر توان در حال تولید هستند، ذخیره‌سازی تختال و آهن اسفنجی انجام می‌پذیرد. مورد سوم، تولید فراتر از ظرفیت اسمی خطوط در فصول بهار و پاییز است که با محدودیت مواجه نیستیم؛ به عنوان مثال، ظرفیت اسمی تولید تختال در شرکت فولاد مبارکه هفت میلیون و ۲۰۰ هزار تن است که علی‌رغم تناژ زیادی که در تولید تختال در طول سال از دست می‌دهیم، باز هم در دو سال گذشته از این میزان عبور کرده‌ایم. در سال ۱۴۰۱، به میزان ۷/۲ و در سال ۱۴۰۲، به میزان ۷/۳ میلیون تن تختال تولید کردیم.وی در ادامه به میزان ضررهی شرکت فولاد مبارکه از قطعی برق اشاره کرد و گفت: اقداماتی که به آن اشاره شد، باعث شده آثار محدودیت بر تولید کاهش یابد اما شدت محدودیت‌ها به گونه‌ای است که هرساله ناگزیر به از دست دادن تولید می‌شویم. افت تولید ناشی از محدودیت برق در سال گذشته به میزان ۱۰۴ هزار تن آهن اسفنجی، ۶۲۰ هزار تن تختال و ۴۴ هزار تن کلاف گرم فولاد سباست که عدم‌النفع ناشی از آن‌ها بالغ بر پنج هزار میلیارد برآورد می‌شود. مدیر برنامه‌ریزی و کنترل تولید شرکت فولاد مبارکه در پاسخ به این سوال که «یکی از ملزومات ضریب خوش‌قولی در بین تولیدکنندگان بزرگ جهان پیش‌بینی فرایند تولید به درخواست مشتری است. با وارد مدار شدن نیروگاه سیکل ترکیبی، پیش‌بینی شما از بهبود تحویل مطلوب در فولاد مبارکه چیست»، اظهار داشت: با توجه به اینکه رسالت شرکت فولاد مبارکه تامین حداکثری تقاضای بازار است، شاخص ضریب خوش‌قولی نیز اهمیت دارد. با تمهیدات اندیشیده شده و ذخیره‌سازی‌های تختال در کلاف گرم فولاد مبارکه و محصولات سرد، تاثیرات انرژی چندان بروز نمی‌کند اما همان‌گونه که اشاره شد، در مجتمع فولاد سبا به دلیل پیوسته بودن خط و همچنین تختالی که ما برای فروش در بازار عرضه می‌کنیم، محدودیت‌های برق و گاز به طور مستقیم تاثیر دارد. از طرفی، شیوه تولید فولاد مبارکه برحسب سفارش مشتری است و با اقدامات انجام شده، تبعات ناشی از این محدودیت‌ها بر شاخص خوش‌قولی تولید در کلاف گرم و ورق سرد را به حداقل ممکن کاهش می‌دهیم اما این مسئله بر ضریب خوش‌قولی تولید تختال تاثیرگذار است که با ذخیره‌سازی مواد اولیه و تولید زودتر از موعد سفارش‌ها با هماهنگی فروش و بازاریابی، تاثیرات منفی آن را کاهش می‌دهیم. البته باید توجه داشت که وارد شدن نیروگاه در مدار تولید، نقش بسزایی در شاخص ضریب خوش‌قولی تولید محصولات و به‌خصوص تختال فروش خواهد داشت و علاوه بر بهبود آن، هزینه‌های ناشی از ذخیره‌سازی تختال را به شدت کاهش خواهد داد.حاجی حیدری در ارتباط با پیش راه‌اندازی واحد گازی شماره یک نیروگاه، اضافه کرد: ما چند سناریو در این خصوص تنظیم کرده‌ایم؛ سناریو خوش‌بینانه، محتمل و بدبینانه که با اتفاقات خوبی که در یکی‌دو هفته اخیر افتاده، پیش‌بینی این است که تا چند روز آینده واحد یک نیروگاه در مدار تولید قرار گیرد و واحد ۲ را هم بر اساس برنامه تنظیم شده از اوایل تابستان در مدار داشته باشیم. این مهم باعث خواهد شد سناریوی بدبینانه به وقوع نپیوندد و ما بر سناریوی محتمل و حتی خوش‌بینانه تمرکز کنیم. این امر به نوبه خود باعث می‌شود در حوزه انرژی شرایط بهتری نسبت به سال قبل داشته باشیم. وی در پایان خاطرنشان کرد: ما در فرودین ماه رکوردهای بسیار درخشانی داشتیم که در اردیبهشت ماه نیز تکرار شده است. میزان تولید و رکوردهای ثبت شده نیز برای تمام نواحی بسیار غرورآمیز است. از این رو جا دارد به نوبه خود از تمام همکاران شرکت که تک‌تک آن‌ها در ثبت رکوردها نقش داشتند، تشکر کنیم. اهمیت این کار این است که ما علاوه بر رکورد کمی، رشد قابل‌قبولی هم در پارامترهای کیفی محصولات داشته‌ایم. همچنین در فروردین ماه، رشد ۳۸ درصدی شاخص ضریب خوش‌قولی تولید محصولات رقم خورد و هم‌زمانی رشد تولید با ارتقای سطح کیفی محصولات و افزایش ضریب خوش‌قولی، اهمیت کسب این رکوردها را دوچندان ساخته است.

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

راهکار متفاوت یک شرکت فولادی در کاهش انتشار کربن

شـرکت فولاد JFE به منظور کاهش انتشـار کربن تا حدود ۱۶۰ هزار تن در سـال از ضایعات پلاسـتیکی در روند فولادسازی اسـتفاده خواهد کرد که این روند با کمک ساخت تاسیساتی در شرق ژاپن از سال آینده آغاز می‌شود.

شرکت فولاد JFE در تلاش است که استفاده از ضایعات پلاستیکی را در فرآیندهای فولادسازی گسترش دهد. این رویه با همکاری یک گروهی از شرکت JFE برای ساخت تاسیسـاتی در شـرق ژاپن (منطقه Keihin) صورت می‌گیرد که سالانه ۶۰ هزار تن زباله پلاسـتیکی را پردازش و این مجموعه در ژاپن به یکی از بزرگترین مراکز بازیافت در نوع خود تبدیل خواهد شد.

این تاسیسـات که هزینه آن ۶.۷۵ میلیارد ین (تقریبا ۴۶ میلیون دلار) برآورد شده، قرار است در اکتبر ۲۰۲۴ به بهره برداری برسد و انتظار می‌رود که انتشار کربن فولاد JFE را تا حدود ۱۶۰ هزار تن در سال کاهش دهد. بر اساس برنامه‌ای که برای استمرار گسـترش استفاده از زباله‌های پلاسـتیکی تعیین شـده، فولاد JFE تصمیم دارد که ظرفیت پردازش فعلی خود را تا سال مالی ۲۰۳۰ دو برابر کند.

برنامه فدراسـیون اقدامات داوطلبانه آهن و فولاد ژاپن نیز برای کاهش انتشار کربن، تشـویق صنعت به استفاده از یک میلیون تن زباله‌های پلاستیکی در سال را در برنامه خود دارد، اما در این میان جمع‌آوری مواد ضایعات کافی برای دسـتیابی به این هدف یک چالش پیش رو خواهد بود.در مقابل نیز، فولاد JFE بازیافت ضایعات پلاسـتیکی خـود را در بخش تجاری گسـترش خواهد داد که این منبـع هنوز به طور کامل مورد استفاده قرار نگرفته است. البته به طور ویژه، این شرکت برای منابع ضایعات پلاستیکی صنعتی نگاهی فراتر از ظروف پلاسـتیکی دور ریختنی و بسته بندی شده برای تامین این منبع دارد.

■ ضایعات پلاستیکی چگونه باعث کاهش انتشار کربن می‌شوند؟

در فولادسازی، زباله پلاستیکی عمدتاً به عنوان جایگزینی برای مواد خام مانند زغال سـنگ کک در کوره‌های بلند و کوره‌های کک اسـتفاده می‌شود. ضایعات پلاستیکی معمولا قابلیت تبدیل به مواد قابل استفاده مجدد به صورت شیمیایی را دارند و در این صورت مقداری گاز و نفت صرفه جویی شـده با اسـتفاده از این منبع را می‌توان از کل انتشار کربن فولادسازان کسر کرد و در نتیجه ردپای کربن آنها را کاهش داد. علاوه بر این، شـرکت‌هایی که از پلاستیک در عملیات تجاری خود استفاده می‌کنند، می‌توانند بار پاکسـازی نهایی را کاهش دهند. در نتیجه، استفاده از زباله‌های پلاستیکی به ویژه ظروف مصرفی و بسته بندی، در بخش تولیدات کارخانه افزایش پیدا می‌کند.

سرکوب استخراج طلا در پرو

مهدی نجفی

سـرکوب اسـتخراج بدون‌مجوز طلا توسـط پرو موفقیت‌آمیـز نبـوده و عملیات دولت پـرو در این زمینه کاملا ناپایدار بوده‌است. به این ترتیب دولتی دیگر در نقطه‌ای از جهان به واسطه دخالت نافرجام در امور، شاهد شکست خود بود.

مداخلـه دولت پرو در برابر اسـتخراج غیرقانونی طلا در منطقه «مادره ددیو» موفق شد این فعالیت را برای چند سـال متوقف کنـد و معدنچیان را به سـمت امتیازاتی سـوق دهد که امکان اسـتخراج معـادن را فراهـم می‌کنـد. عملیـات مرکوری که بین سـال‌های ۲۰۱۹ تـا ۲۰۲۰ اجرا شـد، منجر به رهاشـدن تقریبی تمام سـایت‌های اسـتخراج غیرقانونـی معـدن در لاپامپـا شـد(منطقه‌ای که در نزدیکـی یـک پارک ملی بزرگ قـرار دارد)، اما درحالی‌کـه از آن زمـان در مناطـق آسـیب‌دیده بازسـازی جنگل‌ها صورت گرفته‌اسـت، این امر با نرخ‌های بالاتر جنگل‌زدایی در مناطق معدنی قانونی که معدنچیان به آنجا نقل‌مکان کرده‌اند، باعث‌شده تا امر بازسـازی جنگل‌ها خنثی و بی‌نتیجه باشـد. کارشناسـان می‌گوینـد؛ ایـن تلاش‌هـا ناپایـدار بوده‌است، زیرا اجرای قانون در منطقه کاهش‌یافته و معدنچیان شروع به بازگشت به مناطقی کرده‌اند که دولت قصد کوچاندن معدنچیان از آنجا را داشت و همه‌گیری COVID-۱۹ نقش مهمی در کاهش بودجه‌های اجرایی این عملیات داشت.

بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰، دولت پرو از طریق یک ابتـکار بی‌سـابقه به‌نام «عملیـات مرکوری»، اسـتخراج غیرقانونی طـلا در «مـادره ددیو»، در منطقه آمازون جنوب‌شـرقی را سـرکوب کرد، اما طبق یک مطالعه که به‌تازگی صورت گرفته‌اسـت، معدنچیان در حال بازگشـت به مناطقی هسـتند که عملیـات آنها را از آنجا راند، زیـرا اجرای آن تا حدی به دلیل همه‌گیـری COVID-۱۹ کاهش یافته‌اسـت. تلاش هماهنگ دولت منجر به پیروزی اولیه و خوبی برای کشـور پرو در مقابل معدنچیان در لاپامپا شد. منطقه‌ای به مساحت ۱۰۰هزار هکتار واقع در نزدیکی ذخیره‌گاه ملی تامبوپاتا، پارکی در آمازون که پر از تنوع‌زیسـتی است. این منطقه در سـمت جنوبی بزرگراه بین اقیانوسی قرار دارد که بنادر اقیانوس آرام پرو را به سواحل اقیانوس اطلس برزیل متصل می‌کند.

طبق یک مطالعه در سال۲۰۲۲ که توسط آژانس توسعه بین‌المللی ایالات‌متحده انجام شد، استخراج طـلای مصنوعی کـه ۹۰درصـد آن غیرقانونی یا غیررسـمی اسـت، حداقل نیمی از اقتصاد منطقه کم‌جمعیـت مـادره ددیـو را تشـکیل می‌دهد و حدود ۵۰هـزار معدنچی را پشـتیبانی می‌کند.اما این فعالیت‌های مخـرب حداقل ۱۰۰هزار هکتار از جنگل‌های بارانی آمازون در «مادره ددیو» را به دلیل شـیوه‌های ضعیف اسـتخراج معدن بین سال‌های ۱۹۹۰ تـا ۲۰۲۰ از بیـن برده اسـت و بر اسـاس مطالعـه آژانس توسـعه بین‌المللـی ایالات‌متحده، تخمیـن‌زده می‌شـود کـه حـدود ۷۸درصـد از بزرگسـالان در پورتو مالدونـادو، پایتخت ایالت، به دلیل سطح جیوه بالاتر از استانداردهای بین‌المللی در شـرایط خطرناکی هسـتند. بر اسـاس تصاویر ماهـواره‌ای مانیتورینگ، از آغـاز عملیات مرکوری که ۱۲۰۰ افسـر پلیس، ۳۰۰سـرباز و ۷۰دادستان مسـتقر شـدند، جنگل‌زدایی ناشـی از اسـتخراج غیرقانونـی معادن ۹۲درصد کاهش یافته‌اسـت (از ۱۷۳ به ۱۴هکتار در ماه.) بر اسـاس گزارش پروژه آمازون‌انـد (MAAP)، پـس از عملیات مرکوری، جنگل‌زدایی مرتبط با اسـتخراج طلا در ۶ سـایت معدنـی در مادره ددیـو، از جمله لاپامپا، ۷۸درصد کاهش‌یافت. بر اسـاس مطالعه اخیر منتشرشـده در Conservation Letters، اکثـر معدنچیانی که در مناطق مورد حمله قرارگرفته‌اند، به سـمت شمال بزرگراه بین اقیانوسی، به منطقه‌ای که در آن اسـتخراج غیررسمی مجاز بود، موسوم به «راهروی معدنی» تعیین‌شده توسط دولت، نقل‌مکان کردند. عملیات اجرایی به‌صورتی هماهنگ در هدف اصلی خود یعنـی تعطیلی عملیات اسـتخراج غیرقانونی و دور نگه‌داشـتن معدنچیان موفق شـد. براساس همین گزارش، مقامات سـه پایگاه پلیس را در این منطقه‌ایجاد کردند و حملات منظم ضدمعدن‌کاری را بـرای از بیـن بـردن تجهیـزات و دسـتگیری معدنچیان انجام دادند.

این مطالعه تاکید داشـت درحالی‌که این مداخله در توقف فعالیت‌های اسـتخراج غیرقانونی طلا در لاپامپـا موفقیت‌آمیز بود، فعالیت‌هـای مخرب در مناطق قانونی افزایش یافت و بسیاری از نگرانی‌های زیست‌محیطی مشابه، به‌ویژه استفاده از جیوه برای استخراج طلا را برانگیخت.

■ موفقیت محدود

فرناندز که بیش از دو دهه اسـت در مادره ددیو کار می‌کنـد، می‌گویـد: «[عملیات مرکـوری] در منطقه بسـیار موثر بـود، اما هیچ اثـر بازدارنده‌ای وجـود نداشـت. این عملیات فقـط در یک منطقه خاص اسـتخراج معادن را کنتـرل می‌کرد: لاپامپا. در سایر مناطق، کار طبق معمول پیش‌می‌رفت.»

مایلز سیلمن، یکی از محققان این حوزه و نویسنده گزارش‌هایی در این زمینه، پروفسور زیست‌شناسی حفاظتـی در Wake Forest، به Mongabay گفت: «وقتـی تصمیمی برای مدیریت معدن‌دارید، می‌توانید از مـردم بخواهید فعالیت‌های غیرقانونی را متوقـف کننـد و ایـن فعالیت‌هـا می‌توانند به مکان‌هایی که قانونی هسـتند منتقل شـوند. این دقیقا همان کاری است که عملیات مرکوری انجام داد. معدنچیانی کـه در مناطق غیرقانونی بودند به مناطقی که عنوان استخراج معدن به‌صورت قانونی را داشـتند، بازگشـتند. اتفاقی که افتاد این بود که دولـت همین مراحـل را برای مناطـق دیگر طی نکرد.»

سـیلمن افزود: معدنچیان شـروع به بازگشت به «مناطـق تحت‌کنترل پلیس» و سـپس به مناطق دیگـر کردنـد، زیـرا در طـول همه‌گیـری کرونا، اعمال قانـون کاهش یافت و افسـران برای اجرای یک قرنطینه شـدید مستقر شـدند. به سبب اینکه محافظـان گاهـی اوقـات تمرکز کمی بـر اجرای عملیات داشـتند، پایـداری لازم برای نتیجه‌گیری وجود نداشـت.درحالی‌که عملیات مرکوری تا اواخر سـال ۲۰۲۰ ادامه داشت، از زمان شروع همه‌گیری در مـارس ۲۰۲۰، کاهش حضور ارتش و پلیس در پایگاه‌ها و کاهش شدید بودجه رخ داد.

مارتین آرانا، مشاور بنیاد حفاظت و توسعه‌پایدار در پرو که در مورد اسـتخراج غیرقانونی معادن در این کشور تحقیق کرده‌است، می‌گوید: «همه‌گیری آغاز شد و این نقطه‌عطف بود. این بیماری همه‌گیر یک «شکست اساسـی» برای تامین مالی عملیات مرکوری بـود، زیرا بودجه همـه وزارتخانه‌ها برای مقابله با وضعیت اضطراری بهداشت عمومی هدایت شد.»

رئیس‌جمهـور موقـت آن زمـان فرانسیسـکو ساگاسـتی با دولت خود تـلاش کرد تا ابتکار عمل ضدمعـدن‌کاری را با «طرح بازسـازی» دوباره اجرا کند، امـا تغییرات متعدد وزارتـی در نتیجه ظهور دولـت جدید پدرو کاسـتیو کـه از ژوئیه ۲۰۲۱ تا زمان استیضاح خود در دسـامبر ۲۰۲۲ بر سر کار آمد، حفظ یک سیاسـت ثابـت را تقریبا غیرممکن کرد. در سال۲۰۱۹، بودجه برای «کاهش استخراج غیرقانونـی معادن» در مادره ددیو و سـایر مناطق کشـور به ۳۳میلیون سـوله (۹.۹میلیـون دلار در آن زمان) رسـید. طبق آمـار دولتی، این بودجه در سـال‌جاری به ۸.۴میلیون کفی (۲.۲میلیون دلار) کاهش یافته‌اسـت. مارتین آرانا اعتقاد دارد: «تمام بی‌ثباتی سیاسی که تا امروز ادامه دارد به این معنی اسـت که همه چیزهایی که به‌دسـت آمده، از بین رفته‌اسـت.»پس از عملیات مرکوری، استخراج طلا بین ۷۰ تا ۹۰درصد در مقایسـه بـا افزایش ۳۳ تا ۹۰درصدی در سـال‌قبل از مداخله کاهش یافت و طی دو سـال‌آینده، معدنچیان تقریبا تمام مناطق موردنظر را رها کردند. تعداد گودال‌ها یا حوض‌های حفـاری معـدن در مناطـق معدنـی غیرقانونی تا ۵درصد در سـال‌کاهش یافته‌است.مناطق مواجه با جنگل‌زدایی با نرخ ۱۰۰-۳۰۰ هکتار در سال رشد پوشش گیاهی را تجربه کردند. بخش‌اعظم این رشد پوشـش گیاهی در نزدیکی‌های مناطـق مواجه با جنگل‌زدایی رخ‌داده‌است، با این حال این پیشرفت با افزایـش جنگل‌زدایی در مناطـق معدنی قانونی در شـمال بزرگراه بین اقیانوسـی خنثی و به‌نوعی بی‌نتیجه ماند. در اینجا، جنگل به میزان ۳۰۰-۵۰۰ هکتار (۷۴۰-۱۲۴۰ هکتار) در سال‌از بین می‌رفت و مناطـق حوضچه‌های معدنی نیـز ۴۲-۸۳درصد افزایش یافت.

■ مانیتورینگ ماهواره‌ای

به‌منظـور ارزیابـی تاثیـر عملیات مرکـوری بر فعالیت‌هـای معدنـی، تیم تحقیقاتـی از داده‌های ماهواره‌ای از سـال۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱ استفاده کردند. بـا اسـتفاده از رادار و داده‌های چنـد طیفی، آنها توانسـتند تغییـرات آب، کیفیـت آب، مناطـق حوضچه‌هـای معدنی و جنگل‌زدایـی در لاپامپا را از قبـل، حین و بعد از مداخلـه اندازه‌گیری کنند. حوضچه‌هـای معدن معمولا به رنگ زرد تا قهوه‌ای ظاهر می‌شوند. فرناندز گفت که این رنگ با سطوح بالایی از رسـوبات معلق در آب مرتبط است و این نشانگری برای فعالیت معدن طلاست.

او به Mongabay گفـت: «ما از تغییرات رنگ در حوضچه‌هـای معـدن به‌عنوان نشـانه‌ای برای فعالیت [معدن‌برداری] اسـتفاده می‌کنیم. با توقف استخراج و رهاشـدن حوضچه‌ها، رسوبات ته‌نشین می‌شـوند و درجه زردی کاهش می‌یابد؛ الگویی که محققان پس از عملیـات مرکوری در مناطق مورد حمله یافتنـد. برعکس، وقتی به رنگ کاپوچینویی تبدیـل می‌شـود، می‌دانیم کـه دوباره اسـتخراج می‌شـود.» تصاویر ماهواره‌ای MAAP اخیر نشان می‌دهد که زیرسـاخت‌های معدن بازگشـته و در لاپامپا ۴۰۰درصد نسـبت به سـال۲۰۲۰ افزایش یافته‌انـد، اما برخلاف گذشـته، اسـتخراج کنونی عمدتا در چاله‌های زباله و تالاب‌ها انجام می‌شـود زیرا بیشتر پوشش جنگلی از بین رفته‌است.

بازگشـت معـادن غیرقانونی با خود، بازگشـت جنایت و خشـونت را به‌همراه داشته‌اسـت که در بسـیاری از موارد با باندهای جنایت سـازمان‌یافته فراملی مرتبط است. مارتین آرانا می‌گوید؛ اکثریت قریب‌به‌اتفـاق فعالیت‌هـای معدنـی غیرقانونی یا غیرمجاز اسـت، بـدون پرداخت مالیـات و جذب گروه‌هـای جنایتـکار درگیـر در قاچـاق انسـان، بهره‌کشـی جنسـی از دختران زیر سـن قانونی و بـرده‌داری مدرن. او با اشـاره به حضـور گروه‌های جنایت سـازمان‌یافته جدید و قدرتمندتر می‌گوید: «اکنـون ماهی‌هـای بزرگتری در صحنه هسـتند و ماهی‌هـای قبلی را می‌خورنـد.»در همین حال، دانشـمندان به بررسی اثرات سمی باقی‌مانده جیوه مورداسـتفاده در اسـتخراج غیرقانونـی طلا ادامه می‌دهند. با بازگشـت حیات‌وحش به حوضچه‌های معدنی متروکه، دانشمندان نیز در حال بررسی این پدیده هستند و انتظار می‌رود نتایج به‌زودی منتشر شـود. سیلمن گفت: «نگرانی این است که با شروع به سـاخت مواد آلی، متیلاسـیون جیوه را دریافت خواهید کـرد، بنابراین چرخه جیوه زیادی خواهید داشـت.» بـه گفته سـیلمن، از آنجاکه اسـتخراج غیرقانونی طلا در آمازون همچنان در حال گسترش اسـت، مادره ددیو به‌عنوان مثالی است که به‌عنوان کلید گسترش استخراج طلا شناخته می‌شود.

افزایش تولید روی چین در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳

مطابـق با آمـار USGS تولید روی معدنی چین در سـال ۲۰۲۲ معادل ۴ میلیـون و ۴۰ هـزار تن (روی محتوی) بوده که تقریبا در سـال ۲۰۲۳ تکرار شده است. با این حال تولید شمش روی این کشور در سال ۲۰۲۳ رشد حدود ۵ درصدی را نسبت به سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد.در سال ۲۰۲۳ از ماه آوریل تا جولای روند تولید روی در چین کاهشـی بوده آگوسـت تا دسامبر افزایش داشـته اسـت که این الگو تقریبا مشـابه با روند تولید ماهانه در سال ۲۰۲۲ اسـت. برنامه‌های تعمیر و نگهداری سـالانه و همین‌طـور روند اقتصاد کلان چین در شکل‌گیری این الگو تاثیرگذار بوده است.در سال ۲۰۲۲ تولید معدنی روی چین معادل ۴ میلیون و ۴۰ هزار تن بوده اسـت و مطابق با آمار سازمان زمین‌شناسی آمریکا در سال ۲۰۲۳ نیز تولید این کشور معادل ۴ میلیون تن به ثبت رسـیده اسـت که گویای ثابت ماندن تقریبی تولید معدنی آن است. چین بعد از استرالیا با ذخیره روی ۴۴ میلیون تن و داشتن سهم ۲۰ درصدی از کل ذخایـر جهانی، دارای دومین ذخیره بزرگ روی در جهان اسـت. چین بزرگ‌تریـن تولیدکننده فولاد گالوانیزه و سـایر صنایع مصرف‌کننده روی در جهان است و همین امر موجب شده است که با اختلاف قابل توجه بزرگ‌ترین مصرف‌کننـده روی جهـان نیز باشـد؛ به‌طوری کـه همزمان بـا بزرگ‌ترین تولیدکننده، بزرگ‌ترین واردکننده جهانی نیز به‌شمار می‌رود.

■ افزایش تولید شمش روی چین در سال ۲۰۲۳

در ۲ ماه فوریه و ژانویه اکثر کارخانجات ذوب روی در استان‌های گوانگشی و هونان به‌دلیل تعمیرات و نگه‌داری و سـال نو چینی تعطیل شـده بودند و تولیدی نداشـتند، از این رو مجموع میزان تولید این ۲ ماه در دو سـال مورد بررسـی ارایه شده است؛ در سال ۲۰۲۲ مجموع مقدار دو ماه تولید ۱ میلیون و ۵۶ هزار تن و در سـال ۲۰۲۳، با افزایش ۲ درصد به میزان ۱ میلیون و ۷۳ هزار تن رسیده است.

در سـال ۲۰۲۳ نسبت به سـال ۲۰۲۲ افزایش تولید شمش روی چین در تمام ماه‌ها به جز سـپتامبر رخ داده اسـت. افزایش حدود ۱۱درصدی در ماه آوریل سـال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۲ بیشترین افزایش اتفاق افتاده است که موجب شده است میزان تولید از ۵۳۷ هزار تن در سال ۲۰۲۲ به ۵۹۴ هزار تن در سـال ۲۰۲۳ در این ماه برسـد. همچنین کاهش ۱۴ هزار تنی تولید در ماه سپتامبر سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ رخ داده است که تنها کاهش اتفاق افتاده در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال گذشته است.

در سـال ۲۰۲۳ از ماه مارس تا جولای روند تولید روی کاهشی بوده است؛ به‌طوری که کاهش ۱۷ درصدی ماه جولای نسبت به ماه مارس، میزان تولید را از ۶۴۴ هزار تن به میزان ۵۳۲ هزار تن رسـانده اسـت. از ماه آگوسـت تا دسـامبر تولید روی افزایش داشته است و ماه دسامبر با افزایش ۲۰ درصدی نسبت به ماه جولای مواجه شده است و به میزان ۶۶۱ هزار تن رسیده است. در فصل دوم سـال ۲۰۲۳ افزایش تولید روی نسـبت به سال گذشته به‌طور میانگیـن در ۳ ماه حـدود ۸ درصد بوده و همانطور که گفته شـد ماه آوریل سـال ۲۰۲۳ بیشترین افزایش را نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۲ داشته اسـت. از دلایل این افزایش می‌توان به شـروع تولید کارخانجات ذوب پس از تعمیرات و نگه‌داری اشـاره کرد که تولید خود را افزایش دادند. سپس با ورود بـه ماه می قطع برق بـر کارخانه‌های ذوب در Qujing و Kunming تاثیر گذاشـت؛ البته این تاثیر، کاهش زیادی را به همراه نداشـته است. در مجموع تولید روی در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۳ در چین روندی صعودی داشته است؛ اگرچه تعمیرات و نگه‌داری در کارخانه ذوب Honghe تولید را کاهش داده، اما به‌دلیل شـروع فعالیت کارخانجات تعطیل، از کاهش زیاد تولید جلوگیری شده است.تولید شمش روی چین در فصل سوم سال ۲۰۲۳، با افزایش بین ۲ تا ۳ درصد و در فصل چهارم سـال ۲۰۲۳ با افزایش بین ۵ تا ۹ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲رو به رو شده است. طرح مازاد تولید ذوب داخلی و از سرگیری فعالیـت کارخانه‌های ذوب ثانویه روی، موجـب افزایش تولید در ۶ ماه پایانی سال ۲۰۲۳ شده است.

■ افزایش تولید تجمعی روی

می‌تـوان دریافت که اگرچه تولید شـمش روی چین در مقاطعی از سـال ۲۰۲۳ نسـبت به سال ۲۰۲۲۵ کاهش داشـته است، اما میزان تولید تجمعی تا پایان سـال نشان‌دهنده رشـد حدود ۵ درصدی تولید شمش روی در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ است. همان‌طور که در ابتدای مطلب ذکر شد، با توجه به این‌که تولید معدنی روی چین در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایشی نداشته است، عمده ماده اولیه مورد نیاز به‌منظور افزایش تولید شمش روی در واحدهای ذوب در سال ۲۰۲۳ از محل افزایش واردات کنسانتره روی اتفاق افتاده است.

فولادسازان اروپایی در خطر از دست دادن اهداف آب و هوایی

فعالان محیط زیسـت هشدار می‌دهند که صنعت فـولاد اروپا با وجـود تعهد میلیاردها یورویـی کمک دولتـی از سـوی دولت‌های منطقـه، اهـداف بلندپروازانـه اقلیمـی را از دست می‌دهد. آریا، یک سـازمان تحقیقاتی غیرانتفاعـی، می‌گویـد که از سـال ۲۰۲۲، کمیسـیون اروپا بیش از ۸ میلیـارد یورو به برخی از بزرگترین تولیدکنندگان بلوک برای حمایت از سـرمایه‌گذاری در تولید کم‌مصرف کربـن موافقـت کـرده اسـت. به گـزارش فـولاد ایـران، ArcelorMittal، دومیـن تولیدکننـده بزرگ فولاد جهـان و بزرگترین تولیدکننده اروپـا، ۳ میلیارد یورو یارانه برای پروژه هـای کربن زدایی برای حذف تدریجی اسـتفاده از زغال سـنگ به نفع گاز طبیعی و در نهایـت هیـدروژن دریافت کرده اسـت. Thyssenkrupp، شـرکت صنعتی آلمانی، ۲ میلیارد یورو یارانه دریافت کرده اسـت، در حالی که سـایر گروه ها ماننـد Salzgitter یـک میلیارد یـورو دریافـت کرده انـد. تاتا اسـتیل ۵۰۰ میلیون پونـد از حمایت دولتی بریتانیـا را به عنـوان بخشـی از توافق برای سـرمایه گذاری ۷۰۰ میلیـون پوندی از پول خود دریافـت کرده اسـت.علیرغم این یارانه هـا، گروه های تحقیقاتی آب و هوا می گویند فولادسـازان اروپایی هنوز در مسیر دستیابی بـه اهداف کاهش انتشـار گازهای گلخانه ای مبتنی بر علم نیستند و آنها را قادر می سازد تـا گرمایش جهانی را تـا ۱,۵ درجه بالاتر از سـطح قبل از صنعتی شدن، همانطور که در توافقنامه آب و هوایی پاریس در سال ۲۰۱۵ تعیین شـده است، محدود کنند.ویکی سینز، از اتحادیه جهانی معیار که پیشرفت شرکت‌ها را در زمینه ارزیابی می‌کند، گفت: «گروه‌های فـولادی اهداف کامـلاً بلندپروازانه‌ای تعیین کرده‌اند، اما اگر به عملکرد آنها در این مقطع زمانـی نگاه کنیم، آنها به این اهداف نخواهند رسید. اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد تحقیقات WBA نشـان داد که شدت انتشار کربن، که میزان انتشـار گازهـای گلخانه‌ای را نسـبت بـه خروجی اندازه‌گیـری می‌کند، از شـرکت‌های صنایع سـنگین مانند فولاد، باید سـه برابر سـریع‌تر از نرخ فعلی در پنج سـال آینده کاهش یابد تا با خط سـیر ۱,۵ درجه سـانتی‌گراد هماهنگ شود.Rachna Mehta، تحلیلگـر اصلی فـولاد و مواد خام در ارائه دهنده داده Wood Mackenzie گفت: «حقیقت این اسـت که ما بیشـتر در مسیر گرمایش ۲,۵ درجه سانتیگراد هستیم. خـارج از تولیـد بـرق، بخش آهـن و فولاد بزرگتریـن تولیدکننده صنعتی دی اکسـید کربن اسـت. طبق گـزارش انجمـن جهانی فولاد، فولاد به تنهایی ۷ تا ۹ درصد از انتشار مستقیم سـوخت های فسیلی را تشکیل می دهد. وود مکنزی تخمیـن می زند که کربن زدایی از صنایع جهانی آهن و فولاد تا سـال ۲۰۵۰ حدود ۱,۴ تریلیون دلار هزینه خواهد داشت.

یادداشت

استراتژی جدید استرالیا در حوزه مواد معدنی حیاتی

بیل جانستون
وزیر معادن و نفت ایالت استرالیای غربی

درسـت از زمانی که ایالت استرالیای غربی طرح استراتژی صنعـت باتری خود را در سـال ۲۰۱۹ راه‌اندازی کرد، تمرکز خود را اسـتخراج مواد معدنـی حیاتی مانند لیتیوم و نیکل و ایجاد ارزش افـزوده در زنجیره تامین تولید باتری‌ها از طریق افزایش مقدار تولید هیدروکسید لیتیوم قرار داد.

در حال حاضر دو واحد تولید هیدروکسـید لیتیوم، در حال فعالیـت و یک واحـد تولید دیگر در ایالت اسـترالیای غربی، در دست سـاخت قرار دارد. اخیرا شـرکت معدنی «BHP» یـک واحد تولید سـولفات نیکل را در پالایشـگاه فعلی خود راه‌اندازی کرده است. به علاوه، برخی شرکت‌های دیگر در این ایالـت پروژه‌هایی برای تولید نیکل، کبالت، گرافیت و آلومینا با خلوص بالا در صنایع میان‌دسـتی در دست اجرا دارند. این نهاد در حال همکاری با تعدادی از فعالان این بخش در زمینه تولید مواد واسـطه فعال کاتدی (pCAM) است و هنگامی که تولید این مواد واسـطه به نقطه مورد نظر رسید، می‌توان در رابطـه با راه‌اندازی واحدهای تولید مواد فعال کاتدی بحث و مذاکره کرد.

گفتنی اسـت مواد فعال کاتـدی (CAM)، یک ماده اولیه حیاتی در تولید باتری اسـت که حـدود ۴۰ درصد از هزینه تولید سـلول باتری را بـه خود اختصاص می‌دهـد. در حال حاضر، فـرآوری تولید مـواد فعال کاتـدی (CAM) و مواد واسـطه فعال کاتدی (pCAM) در آسیا متمرکز شده است اما برخی شـرکت‌ها در تلاش هسـتند تا ظرفیت‌های جدید دیگری را در سایر منطق دنیا راه‌اندازی کنند.

در اوایل سال جاری میلادی، شرکت «IGO Limited»، شـرکت «Wyloo Metals» و یـک شـرکت تولیدکننده باتـری، مجـوز سـاخت واحد مـواد واسـطه فعـال کاتدی (pCAM) در تولید باتری را در منطقه صنعتی اسـتراتژیک «Kwinana-Rockingham» در ایالت اسـترالیای غربی دریافت کردند. پیش‌بینی می‌شـود فاز مطالعات امکان‌سنجی در این پروژه در نیمه دوم سـال ۲۰۲۴ آغاز شـود.در همین حـال، شـرکت «Pure Battery Technologies» در فاز مطالعات امکان‌سـنجی به منظور احـداث یک واحد مواد واسـطه فعال کاتدی (pCAM) در منطقه «Kalgoorlie-Coolgardie» در ایالت اسـترالیای غربی قرار دارد. اگرچه ممکن اسـت سـاخت ابرکارخانه‌های تولید باتـری در آینده نزدیک در این ایالت در دستور کار نباشد اما با توجه به کمبود فعلی کارخانه‌های تولید خودرو در کشـور اسـترالیا، می‌توان به ادامه این روند در زنجیره تامین صنایع پایین‌دسـتی ایالت اسـترالیای غربی با دید واقع‌بینانه‌تر نگریسـت. اگر شـرکتی بخواهـد یک کارخانه تولید باتری در ایالت اسـترالیای غربی تاسـیس کند، این اقدام وی با استقبال مواجه خواهد شد اما مطمئنا با چالش تامین مواد اولیه از چین در این زمینه مواجه خواهد شـد.در حال حاضر تمرکز این ایالـت بر روی مراحل اولیه و بخش میانی زنجیره تامین باتری است؛ اگرچه در آینده تمرکز ما بر این بخش افزایش خواهد یافت اما آنطور که به نظر می‌رسد، این ایالت مکان مناسبی برای احداث ابرکارخانه‌های تولید باتری نیست. یک راه منطقی برای ریسک‌زدایی زنجیره لجسـتیک، برخـورداری از واحدهـای فـرآوری متفاوت در چندین مکان مختلـف و کاهش جابه‌جایی این مواد اولیه در سراسـر جهان به نفع محیط زیست است.در عین حال تجربه ایالت اسـترالیای غربی در دفع پسماندها در فرایندهای تولید باتری، به عاملـی برای راه‌اندازی واحدهـای تولید و فرآوری مـواد اولیه مورد اسـتفاده در باتری به صـورت بومی در این کشور شده است. وی در همین رابطه از توسعه زنجیره تامین مواد معدنی حیاتی در ایالت اسـترالیای غربی خبر داد اما در خصوص کشـورهای مبدا سرمایه‌گذاری در این صنعت اظهار نظری نکرد.ترجیح ما بر این اسـت تا یک سرمایه‌گذار چینی که قصد دارد یک واحد تولید هیدروکسـید لیتیوم راه‌اندازی کند، این کار را به جای چین در ایالت اسـترالیای غربی انجام دهد. وزیر معادن و نفت ایالت استرالیای غربی ضمن اشاره به وجود صنعت فرآوری هیدروکسـید لیتیوم بسیار قدرتمند در چین، بیان کرد: بر همین اساس از حضور سرمایه‌گذارن چینی برای ساخت واحدهای فرآوری در این ایالت استقبال می‌کنیم.

■ تولید عناصر نادر خاکی

اقدامات انجام شـده برای توسعه تولید مواد معدنی حیاتی در ایالت اسـترالیای غربـی، به فرآوری و تولیـد عناصر نادر خاکی نیز کشـیده شده است. لازم به ذکر است که از عناصر نادر خاکـی، در تولید آهنرباهای به‌کاررفتـه در تولید موتور خودروهای الکتریکی و سیسـتم‌های توربین بادی اسـتفاده می‌شـود.در حال حاضـر چیـن، بزرگ‌تریـن تولیدکننده و فرآوری‌کننده این عناصر در جهان اسـت و کشـورهای غربی درصد هستند با توسعه زنجیره تامین مواد اولیه حیاتی بومی، وابسـتگی خود بـه چین را کاهش دهنـد. در حال حاضر دو واحد فرآوری عناصـر نادر خاکی با نام «Eneabba» متعلق بـه شـرکت «Iluka Resources» و تاسیسـات فرآوری شـرکت «Lynas Rare Earths» واقع در شـهر کالگورلی در ایالت اسـترالیای غربی در دسـت سـاخت اسـت؛ اگرچه استخراج عناصر نادر خاکی از قبل در این ایالت وجود داشت. دولت مرکزی اسـترالیا پس از دیدار آنتونی آلبانیز، نخسـت وزیر این کشـور و جو بایـدن، رئیس‌جمهور ایـالات متحده آمریکا بر اهمیت توسعه زنجیره‌های تامین عناصر نادر خاکی تاکیـد کرد. یکی از مزیت‌های این گفت‌وگوها، توافق بر سـر راه‌اندازی دو واحد فرآوری عناصر نادر خاکی در استرالیا است که امکان تامین بخشـی از نیاز برخی از کشـورهای غربی به این عناصر را تامین می‌کند. این موضوع، نشـان‌دهنده ایجاد فرصت برای رشـد صنعت عناصر نادر خاکـی در طول زمان اسـت. در حال حاضر تمام عناصر نادر خاکی اسـتخراج شده در ایـالات متحده آمریکا، به عنوان کنسـانتره به چین جهت فرآوری صادر می‌شـود و سپس به آمریکا بازگردانده می‌شود. در واقع می‌توان فرایند لیچینگ و فروشکسـت این عناصر را در تاسیسـات فرآوری شرکت «Lynas Rare Earths» در اسـترالیا انجام داد و سپس فرآوری این عناصر را به تاسیسات شهر سـادریفت در ایالت تگزاس محول کرد که در نوع خود، یک پیشرفت در توسعه زنجیره این عناصر محسوب می‌شود. همچنین می‌توان از مواد اولیه اسـتخراج شـده در استرالیا و آمریکا بـرای تامین خوراک این واحدهای فرآوری اسـتفاده کرد. وی یادآور شـد: تاسیسـات فرآوری شـرکت «Lynas Rare Earths» در ایالـت اسـترالیای غربـی تقریبـا آماده بهربرداری است و تاسیسات شرکت «Iluka Resources» در مرحله ساخت قرار دارد.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

یادداشت

لشگر معدنچیان فرسوده

یدالله زمانی
رئیس شورای کارگری معدن زغال‌سنگ پابدانا

جذب نیـروی کار در معـادن زغال‌سـنگ درحال‌حاضر یکی از چالش‌هـای بـزرگ این صنعت اسـت. تا امروز افزایش سـن بازنشستگی که به‌دلیل تخلفات پیمانکاران اتفاق افتاده، شرایط را به سمت‌وسویی سـوق داده که جمعیت کارگری معادن فرسوده شـده و رو به پیری می‌رود و کارآیی خود را از دسـت داده است. من ۳ سال و ۳ ماه بعد از برادرم و در سال ۷۵ کار خودم را آغاز کرده‌ام. او با ۱۵ سـال کار بازنشسـته شد، اما من با ۲۳ سال کار و ۱۸ سـال سـابقه پرداخت بیمه، همچنان مشغول کار هستم، زیرا در مدت کار من ۱۱ بار پیمانکار تغییر کرد و هر پیمانکاری جایگزین شـد، حق‌بیمه نیمی از سـال را پرداخت نکرد. به این ترتیب پیمانکاران ما ماشین زیر پای فرزندان‌شان را مدل به مدل بالاتر بردند، اما بچه‌های من همواره با مشکلات و محرومیت‌های زیادی دسـت‌وپنجه نرم کرده‌اند.کارگر معدن به‌ازای هر سال کار ۳ سال پیرتر می‌شـود، اما به‌واسطه بی‌توجهی کارفرما همچنان باید در سن بازنشستگی به کار خود ادامه دهد.در چنین وضعیتی اگر سـن بازنشستگی هم افزایش یابد، در آینده‌ای نزدیک شاهد تعطیلی بسـیاری از معادن خواهیم بود، چون کسی دیگر حاضر نیسـت با این حقـوق ناچیز در عمق زمین کار کند.زغال‌سـنگ صنعتی بسیار اشتغالزا اسـت و اگر از سرمایه‌گذار حمایت کنند و تخفیف‌هـای یـا معافیت‌های مالیاتی، یارانـه و... به این بخش اختصاص بدهند، این صنعت رونق خواهد گرفت.

یکی دیگر از گلایه‌های ما این است که تا امروز نظارت چندانی بر قراردادهای کار وجود نداشته است. در کارهایی که جنبه مستمر و دائم دارند، قرارداد کار موقت معنا و مفهومی ندارد، اما متاسفانه بر این کارها مهر قراردادی زده‌اند. بارها گفته شـده که آیین‌نامه تبصره ۲ ماده ۷ قانون کار که از آن سوءاسـتفاده می‌شـود، باید هرچه سریع‌تر تهیه و تدوین شـود تا تکلیف نیروهای قراردادی و حتی شـرکتی و پیمانکاری در شرکت‌ها و مجموعه‌ها مشخص شود، اما متاسـفانه با کارگرانی که حتی بیش از ۲۳ سال سابقه کار دارند همچنان قرارداد موقت منعقد می‌شود.سـرمایه‌داران و تعدادی از کارفرمایان در سایه کم‌توجهی مسئولان به‌ویژه وزارت کار از سـال‌های ۷۲ و ۷۵ تا هم‌اکنون مانع دستیابی کارگران به حقوق مسلم شرعی و قانونی و انسانی‌شان شده‌اند و با روش‌های غیرانسـانی و ضدکارگری، کارگران را از نظـر روانی وارد جنگی فرسایشی کرده‌اند.فعالیت کارگران معادن زغال‌سنگ کرمان زیر نظر صندوق بازنشستگی فولاد است و به سازمان تامین اجتماعی بیمه می‌پردازد که هر دو از زیرمجموعه‌های وزارت کار به شـمار می‌روند، اما درگیری‌های کارگران با این دو سـازمان از سـال‌ها پیش باوجود نامه‌نگاری‌هـا و پیگیری‌های فراوان همچنان ادامه دارد و هنوز به هیچ نتیجه‌ای نرسیده است.

این در حالی است که بسیاری مشکلاتی که ما با آن دست‌وپنجه نـرم می‌کنیم، لاینحل نیسـت، اما تا امروز هیچ مسـئولی برای گره‌گشـایی از این مشـکلات پا پیش نگذاشـته و اقدامی نکرده اسـت؛ در غیر این صورت تا امروز ادامه پیدا نمی‌کرد و به‌راحتی حل می‌شـد.طبق قانون سازمان تامین اجتماعی، کارفرما موظف اسـت بعد از احراز شرایط بازنشسـتگی بیمه‌شده (کسی که در کارگاه او کار می‌کند) ۴ درصد میزان مستمری برقراری بیمه‌شده نسـبت به سنوات اشتغال او در مشاغل سـخت و زیان‌آور را که توسط تامین اجتماعی محاسـبه و درخواست می‌شود، پرداخت کند.اما یکی از مشـکلات بزرگ ما همین موضوع ۴ درصد است. پس از تایید مشـاغل سـخت و زیان‌آور در کمیته‌های اسـتانی، پرداخـت مبلغ ۴ درصد بیمه این‌گونه مشـاغل به کارفرما ابلاغ و این مبلغ از کارفرما اخذ می‌شـود، اما برخـی از کارفرمایان از پرداخـت این مبلغ خـودداری می‌کنند و این اقـدام آنها باعث بازنشسته نشدن کارگران در سیستم تامین اجتماعی می‌شود.

این مشـکل باعث شده ظلم بزرگی به همکاران ازدست‌رفته ما روا داشـته شود و امروزه خانواده بسیاری از آنها که بر اثر سختی کار از دست رفتند، جزو حداقلی‌بگیران تامین اجتماعی شده‌اند. ما شـکایت خود را در سـطح اسـتان به مراجع متعددی برده و مشـکلات را بیـان کرده‌ایم و همه اعتـراف می‌کنند اعتراض ما بحق اسـت اما در سطح استان قابل‌حل نیست.سختی معدنکاری با کارهای دیگر قابل‌قیاس نیسـت، اما متاسـفانه توجهی به این موضوع نمی‌شود؛ به‌عبارت دیگر به این مسئله توجه نمی‌شود که فعالیت همه کارگران یکسان نیست و یکی در کارگاه استخراج در عمق زمین کار می‌کند و دیگری در اداره و پشت میزنشین است، بـه همین دلیل امید به بهبود وضعیت روزبه‌روز کمتر می‌شـود. عدالت این نیست که شرایط را برای دیگر کارگران سخت‌تر کنند. عدالت این اسـت که شـرایط فعالیت کارگران در مشاغل بسیار دشوار را بهبود بخشند.پیش از این قانون ضریب ۲ داشتیم؛ یعنی کارگر معدنکار بعد از ۱۰ سـال کار در بخش استخراج و ۵ سال در بخش‌های دیگر، بازنشسته می‌شد، اما چندی بعد این ضریب ۱.۵ شـد. امروز در لایحه برنامه هفتم توسعه، اثری از اصلاح این ضریب دیده نمی‌شـود و درصدد کاهش ضریب برخی از مشاغل سـخت و زیان‌آور هسـتند که این تصمیم هیچ دردی از جامعه کارگری درمـان نخواهد کرد و بالعکس به مشـکلات آنها دامن می‌زند.

در فروردین ماه ۱۴۰۳ تحقق پیدا کرد؛

افزایش بیش از ۱۰ درصدی تولید آهن اسفنجی در کشور

بر اسـاس آمار انجمن تولیدکنندگان فـولاد ایران، تولید انواع محصولات زنجیره فولاد در فروردین ماه ۱۴۰۳ نشـان می‌دهد که میزان تولید نسـبت به مدت مشـابه سال گذشته، رشد ۱.۱ تا ۱۰.۴ درصدی داشـته و بیشترین آن متعلق به آهن اسفنجی است.

طبق آمار انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در نخستین ماه از سـال جاری، تولید آهن اسفنجی بیشترین رشد تولید را نسبت به مدت مشـابه سـال گذشته داشته اسـت. طی این مدت، سه میلیون و ۸۰۷ هزار تن آهن اسفنجی تولید شد که نسبت به سه میلیون و ۴۴۷ هزار تن تولید شـده در مدت مشابه سال ۱۴۰۲، رشـد ۱۰۴ درصدی را نشـان می‌دهد.پس از آن در ماه ابتدایی سال جاری بالغ بر ۶ میلیون تن (۶ میلیون و ۹۵ هزار تن) گندله سنگ‌آهن تولید شد که حدود ۲۳۱ هزار تن بیش از میزان تولید آن در فروردین ماه سال گذشته معادل پنج میلیون و ۷۶۴ هزار تن اسـت و رشـد ۵.۷ درصدی را به ثبت رساند.در مدت مذکور سـال جاری، ۶ میلیون و ۶۶ هزار تن کنسانتره سنگ‌آهن تولید شـد که نسـبت به پنج میلیون و ۸۳۱ هزار تن تولید شـده در فروردین ماه سـال گذشته ۴ درصد بیشتر است.در فروردین ماه ۱۴۰۳، بـه ترتیـب ۹۹۹ هزار تن مقاطع طویـل فولادی و یک میلیون و ۸۶۶ هزار تن محصولات فولادی تولید شد که هر یک ۲ درصد بیش از میزان تولید در مدت مشابه سال گذشته است. در فروردیـن مـاه ۱۴۰۲ به ترتیب ۹۷۸ هـزار تن مقاطع طویل فـولادی و یک میلیون و ۸۲۹ هزار تن محصولات فولادی تولید شـده بود. همچنین تولید مقاطع تخت فولادی در این مقایسه آمار رشـد ۱.۹ درصدی را ثبت کرد که از ۸۵۱ هزار تن به ۸۶۷ هزار تن رسیده است.

در نهایـت تولید فولاد میانی کمترین رشـد تولید را داشـته اسـت؛ در حالی که در فروردین ماه سـال گذشته سه میلیون و ۱۳۲ هزار تن تولید شده بود و امسال ۳۴ هزار تن بر آن افزوده شد و با رشد یک درصدی به سه میلیون و ۱۶۶ هزار تن رسید.

نقش آفرینی شرکت فولاد اکسین در ارزش آفرینی

گروه استان‌ها

شـرکت فولاد اکسین خوزسـتان به عنوان تنها تولیدکننـده ورق عریـض فـولادی با اسـتاندارد «API» در کشور و خاورمیانه شناخته می‌شود که توانسته است در سال‌های اخیر با تامین نیاز صنعت نفت و گاز کشـور به این محصولات اسـتراتژیک، نقش‌آفرینی پررنگی را در توسـعه زیرسـاخت‌های ایـن صنعت و رشـد اقتصادی ایـران ایفا کند. این شـرکت با حضور در بیست و هشـتمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشـیمی، موفق به عقد سـه قرارداد با شـرکت‌های فعال در توسعه صنایـع اسـتراتژیک از جمله نفت و گاز شـد. طی ایـن قراردادهـا، ۳۵۰ هزار تـن از محصولات این شرکت در جهت توسـعه صنایع استراتژیک به کار گرفتـه می‌شـود. به نظر می‌رسـد انعقاد این سـه قرارداد، شـرکت فولاد اکسـین خوزستان را بیشتر از قبل بر رشـد محصولات بـا کیفیت بالا و مطابق با اسـتانداردهای بین‌المللی متمرکز خواهد کرد و به این ترتیب نقش این شـرکت بـه عنوان یکه‌تاز تامین نیاز کشـور به ورق‌های فولادی ویژه و API تقویت می‌شود.

توسعه زیرساخت‌های صنعت نفت و گاز به عنوان شریان‌های حیاتی اقتصاد ایران، متکی و وابسته به محصولات فـولادی ویژه به ویژه ورق‌های «API» اسـت؛ ورق‌هـای عریض فـولادی‌ای کـه مطابق اسـتاندارد جهانی و با مشـخصات فنی و مکانیکی مناسب برای صنایعی نظیر نفت و پتروشیمی تولید می‌شـوند. شـرکت فولاد اکسین خوزسـتان تنها تولیدکننده ورق عریض فولادی «API» با کیفیت بالا و مطابق با اسـتانداردهای بین‌المللی در ایران و خاورمیانه اسـت که نه تنها از ایـن طریق به یاری توسعه صنعت نفت و گاز شتافته بلکه نقش بسزایی در توسـعه صادرات این نوع ورق و رشد درآمدهای ارزی کشـور طی سال‌های اخیر داشـته است. در واقع این شرکت توانسته است با تولید و تامین این محصولات فـولادی ویژه، نه تنها ایران را از واردات آن‌ها بی‌نیاز سازد بلکه به نقش‌آفرینی در بازارهای بین‌المللی بپردازد.

در همین مسیر، شرکت فولاد اکسین خوزستان در بیسـت و هشتمین نمایشـگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشـیمی، سـه قرارداد بزرگ را با شـرکت‌های جندی‌شاپور، مهندسـی ایران ارتباط و تجـارت بین‌الملل مانا اسـپادانا منعقد کرد. طی ایـن قراردادها، بیش از ۳۵۰ هزار تن از محصولات شرکت فولاد اکسین خوزسـتان در زمان معین به طرفین قرارداد عرضه می‌شود. این مسئله را می‌توان سمبلی از حضور توانمند و پرقدرت این شرکت در تولیـد ورق‌های عریـض مطابق با اسـتانداردهای جهانی برای توسـعه صنایع سنگین برشمرد. حتی می‌توان اذعان داشـت که شـرکت فولاد اکسـین خوزستان با برنامه‌هایی که در راستای جهش تولید و تنوع و توسـعه سبد محصول در دستور کار دارد، بازار داخلـی ورق‌های عریـض «API» را به خود اختصـاص می‌دهد و به قطب صـادرات خاورمیانه تبدیل می‌شود.

حضـور موثر فولاد اکسـین در بازارهای داخلی و جهانی

شـرکت فولاد اکسـین خوزسـتان رشـد تولید ورق‌هـای عریض فولادی مطابق با اسـتانداردهای جهانـی را همـواره در راس برنامه‌هـای خود قرار داده و موفـق به ثبت رکوردهای جدیدی در تولید محصولات این شـرکت طی ماه‌ها و سال‌های اخیر شده است. شرکت فولاد اکسین خوزستان در حالی سال ۱۴۰۳ را آغاز کرد که موفق شد سومین رکورد ماهانه تولید را در طول تاریخ فعالیت این شـرکت به ثبت برسـاند. ثبت تناژ تولید ۸۳ هزار و ۴۵ تن محصول در یک ماه، دستاورد بی‌سابقه‌ای برای این شـرکت طی هفت سـال گذشته به شـمار می‌آید زیـرا بیـش از ۹۱ درصد از محصولات تولیدشـده از نـوع ورق‌های بـا ارزش افزوده بـالا و مطابق با استانداردهای «API» هستند.

علاوه‌برایـن، تناژ تولیـد ورق عریض فولادی در فروردین ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشـد ۸/۷ درصدی داشته است. تمرکز بر رشـد تولید در شرکت فولاد اکسـین خوزستان را می‌توان آینـه‌ای از توانمندی‌های این شـرکت در تولید ورق عریض به شـمار آورد که می‌تواند از این طریـق هم نقش خود را در توسـعه صنعت نفت و گاز و هم در گسترش بازارهای داخلی و بین‌المللی برجسـته‌تر کند.شـرکت فولاد اکسـین خوزستان در راسـتای پررنگ‌تر کردن نقش خود در توسـعه صنعت نفت و گاز، در بیسـت و هشتمین نمایشگاه بین‌المللـی نفت، گاز، پالایش و پتروشـیمی، سـه قـرارداد مهم را در سـال ۱۴۰۳ منعقد کرد. اولین قرارداد با شـرکت جندی‌شاپور در راستای تولید و تامین ۷۸ هزار تن ورق فولادی برای خط لوله غرب کارون با قطر ۴۲ اینچ گسـتره دو بسـته شـد. در تفاهم‌نامه دوم نیز که میان این شـرکت و شـرکت مهندسی ایران ارتباط منعقد شد، تولید و تامین ۷۵ هزار تن ورق عریض فولادی با اسـتاندارد «API» برای خط لوله بـه قطر ۴۲ اینچ پروژه غرب کارون گسـتره یک به تصویب رسـید. بر اسـاس سومین قرارداد که میان دو شرکت فولاد اکسین خوزستان و شرکت تجارت بین‌الملل مانا اسپادانا منعقد شد، حدود ۲۰۰ هزار تن از محصولات و ورق‌های آلیاژی برنـد فولاد اکسـین در پروژه‌های مختلف کشـور مطابق با فعالیت‌های شرکت تجارت بین‌الملل مورد اسـتفاده قرار می‌گیرد.امضای سـه قرارداد مذکور کـه بـا موفقیت در نمایشـگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی تهران به امضا رسید، به وضوح نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از تولیدات شرکت فولاد اکسین خوزستان در بازار داخلی و در راستای توسعه و آبادانی کشور، خصوصا صنایع استراتژیک نظیر صنعت نفت و گاز عرضه می‌شـود. باید اشاره داشـت که سـبد محصـولات این شـرکت، طیف وسیعی از محصولات مورد نیاز صنایع کشتی‌سازی، سـاختمانی و نفت و گاز در ساخت لوله‌های انتقال و مخازن در برمی‌گیرد اما بخش عمده قراردادهای مذکـور به تامین ورق برای سـاخت لوله‌های نفت و گاز اختصاص می‌یابد که سـمبلی از حضور موثر این شرکت در این صنایع استراتژیک است. بنابراین تولید ورق عریض فولادی با کیفیت بالا و استاندارد «API» و جهت‌گیـری اصلـی برنامه‌هـای تولید شرکت فولاد اکسین خوزستان در آینده خواهد بود.

باید در نظر داشـت امضای این سه قرارداد بزرگ کـه بالغ بر ۳۵۰ هـزار تن از محصـولات مختلف فولادی را شـامل می‌شود، نشان از حضور پرقدرت و نقش تاثیرگذار فولاد اکسین در تامین نیاز کشور بـه عنوان تنهـا تولیدکننـده ورق‌هـای عریض با استاندارد «API» دارد. با این حال، تمرکز شرکت فولاد اکسین خوزستان بر رشـد تولید و دستیابی بـه ظرفیت اسـمی کارخانه در افـق بلندمدت، با احداث واحد فولادسـازی با ظرفیت تولید سـالانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن اسـلب می‌تواند اهداف و برنامه‌هـای آینده این شـرکت را محقق کند. به علاوه با بهره‌برداری از این واحد تولید و تامین مواد اولیه استاندارد کارخانه تولید ورق، سبد متنوع‌تری از محصـولات فولاد اکسـین از جملـه فولادهای زنگنـزن به بازار عرضه خواهد شـد. به این ترتیب می‌توان انتظار داشت که سـودآوری شرکت فولاد اکسـین خوزستان نیز به طور قابل توجهی افزایش یابد.

فولاد اکسین؛ سرآمد در توسعه صادرات کشور

تولیـد ورق‌هـای عریض فـولادی با اسـتاندارد «API»، نقشـی کلیـدی در کاهـش وابسـتگی کشـور به این محصـول ایفـا می‌کند. تـا قبل از شـروع فعالیت شـرکت فولاد اکسـین خوزستان، نیاز کشـور به این محصولات استراتژیک از طریق واردات تامین می‌شـد اما زمانی که این شـرکت به صورت جدی وارد مدار تولید شـد، در مسـیر رشد صادرات و افزایش سهم خود در بازارهای بین‌المللی گام برداشـت. از آنجایی که شـرکت فولاد اکسین خوزسـتان عنوان تنهـا تولیدکننـده ورق عریض فولادی را نیز یدک می‌کشـد، دنبال کردن چنین رویکردی نه تنها منجر به برطرف شـدن نیاز کشور به ورق فولادی با اسـتاندارد «API» شـد بلکه به توسـعه صادرات این محصول و عرضه محصولات با کیفیت به ۱۸ کشور انجامید. شرکت فولاد اکسین خوزستان در چند سال اخیر با تکیه بر رویکردهای صادراتی و توانسـته است نقش بسزایی در ارزآوری به کشـور داشته باشـد و عنوان صادرکننده نمونه سال ۱۴۰۲ را نیز به خود اختصاص دهد.به عبارتی دیگر، شرکت فولاد اکسـین خوزستان با تمرکز بر نقش سـازنده خود در تامین نیاز صنایع نفت و گاز و همچنیـن برنامه‌ریزی‌ها و راهبردهای کلان برای رشـد تولید، به مرحله اعتلا و خودکفایی در تولید ورق‌های «API» رسـیده است و بنابراین بیش از گذشـته می‌تواند در توسـعه صنعتی و زیرساختی کشـور نقش‌آفرین باشـد. در حال حاضر شـرکت فولاد اکسین خوزسـتان توانایی تولید ورق عریض فولادی از ضخامت هشت تا ۱۵۰ میلی‌متر و عرض یـک هزار و ۱۰۰ تا چهار هـزار و ۵۰۰ میلی‌متر را دارد. طیف وسـیع و تنوع بـالای محصول، توانایی و انعطاف‌پذیری این شـرکت را در پاسـخگویی به نیاز مشتریان به نمایش می‌گذارد.در واقع توانمندی در تولیـد و عرضه محصولات اسـتراتژیک صنایع پایین‌دسـتی، شـرکت فولاد اکسـین خوزستان را نسبت به سـایر فعالان و تولیدکنندگان محصولات فولادی متمایز می‌کند. باید در نظر داشت که انعقاد قراردادهای داخلی نیز با هدف توسعه صنایع به رشد درآمدزایی و سـودآوری این شرکت کمک شایانی می‌کند و بازار داخلی ورق‌های فولادی با استاندارد «API» را در دستان این تولیدکننده منحصربه‌فرد و استراتژیک قرار می‌دهد. بنابراین تمرکز بر تولید و اجرای طرح‌های توسعه در راستای تکمیل زنجیره، مبنای هدف‌گذاری شرکت فولاد اکسین خوزستان خواهد بود تا بتواند با تامین اسلب ورودی کارخانه، حفظ تولید محصولات متنوع و با ارزش افزوده بالا و تنوع‌بخشـی به سـبد محصول در سـودآوری در بازارهای داخلی نیز سرآمد و الگو باشد. این شرکت با برنامه‌ریزی هدفمند، حرکت در مسیر رشد تولید را آغاز کرده اسـت که به توسـعه‌ای از جنس شعار سـال یعنی «جهش تولید با مشارکت مردم» منجر خواهد شد./ فلزات‌آنلاین

گذار از انرژی‌های فسیلی

علی شعله، مشـاور بین‌المللی اکتشـافات معدنی، در سخنرانی کلیـدی خود در «دومیـن رویداد جامع معـدن و صنایع معدنی» با اشـاره به اینکه مسائل زیست‌محیطی چالش آینده جهان خواهد بود، گفت: دوره بازگشـت بلایای طبیعی به‌طور فزاینده‌ای کوتاه‌تر شـده و شدت آنها بیشتر خواهد شد و کشورها در جهت کم کردن آثـار مخرب تغییـرات اقلیمی با کاهش تولیـد گازهای گلخانه‌ای، سیاسـت‌های جدیدی (carbon tax) تدویـن کرده‌اند و نیاز به استفاده از نفت تا سال ۲۰۵۰، یک‌سوم مقدار مصرف فعلی خواهد شد. به بیان این کارشناس، سیاست‌های گذار انرژی به منابع بسیار زیادی از عناصری مانند مس، کبالت، نیکل، منگنز، لیتیوم و عناصر نادر خاکی نیاز خواهد داشت، به صورتی که میزان تقاضای بعضی از این عناصر تا هفت‌برابر مقدار کنونی خواهد رسید.او همچنین اشاره کرد: با توجه به کسری بسیار زیاد تولید این فلزات به‌خصوص مس، سـرمایه‌گذاری در جهت یافتن منابع قابل اتکا از این عناصر، آینده کشـورها را تضمین خواهد کرد.دوره‌های بازگشـت بلایای طبیعی نزدیک‌تر و عمیق‌تر شـده است که بخشی از آن مربوط به افزایش تولید گازهای گلخانه‌ای توسـط انسـان است. مشـاور بین‌المللی اکتشـافات معدنی با اشاره به سهم کشورها در تولید گاز گلخانه‌ای گفـت: ایران با تولید سـالی ۱.۸میلیارد تـن گاز گلخانه‌ای رتبه ۸ تولیـد گازهـای گلخانه‌ای جهـان را دارد که این عـدد با توجه به رتبه پایین این کشـور در صنعت و اثرگذاری بـر بازارهای جهانی بسیار نامناسب است. به عقیده این کارشناس فعال در بخش معدن، علت این اتفاق فرسـوده بودن ماشـین‌آلات صنعتی است و میزان تولیـد گازهای گلخانه‌ای هر کشـوری باید تناسـبی با GDP آن کشور داشته باشد.شعله با اشاره به اهمیت تعیین سقف مجاز تولید گازهای گلخانه‌ای کشـورها (carbon tax) بیان کرد: در معاهده پاریس بنا شد تا سال ۲۰۵۰، میزان دمای کره‌زمین نهایتا تا ۲درجه افزایش یابد و در بهترین حالت افزایش دما ۱.۵درجه بماند. به باور او کشورهای عضو اتحادیه اروپا این قوانین را وضع کرده‌اند و ایران نیز به اجبار باید از این قوانین پیروی کند؛ زیرا جهان در حال گذار از انرژی‌های فسـیلی به سمت انرژی‌های سبز است.به گفته شعله ۵۰درصد خودروهای حال حاضر چین برقی هسـتند و تا ۹۰درصد تولید برق جهان تا سـال ۲۰۵۰، باید از منابـع تجدیدپذیر انرژی تامین شـود و در نتیجه، پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد نیاز به استفاده از نفت تا سال ۲۰۵۰، یک‌سوم مقدار مصرف فعلی خواهد شد.

تغییرات زیست‌محیطی

این مشـاور بین‌المللی اکتشـافات معدنی با اشـاره به تغییرات زیسـت‌محیطی بـه عنـوان یـک چالـش فـوری جهانـی گفت: شـاخص‌های اصلی اقلیمی در حال وخیم‌تر شـدن است، در حالی که همه‌گیری کووید-۱۹ به طور موقت میزان انتشار را کاهش داده اسـت، دی‌اکسید کربن هنوز در بالاترین سطح قرار دارد و در حال افزایش اسـت. دهه گذشـته گرم‌ترین دوره ثبت‌شده بود؛ یخ‌های دریای قطب شـمال در ماه اکتبر کمترین میزان را تجربه کرده‌اند و آتش‌سوزی، سیل، خشکسالی و توفان به یک هنجار تبدیل شده اسـت.او افزود: تنوع زیستی در حال سقوط است، بیابان‌ها در حال گسـترش و اقیانوس‌ها به وسیله زباله‌های پلاستیکی در حال گرم شدن و خفگی هستند. علم به ما گوشزد می‌کند که اگر تا ۲۰۳۰ و به طور سـالانه تولید سوخت فسیلی را تا ۶درصد کاهش ندهیم، شـرایط بدتر خواهد شد؛ زیرا همان‌طور که اشاره شد، دنیا درصدد افزایش سـالانه ۲درصدی دماست.این کارشناس معتقد است طبق آخرین گزارش بین‌المللی انرژی، حدود ۸۰کشور قوانین اجباری یا داوطلبانه در خصوص انتشـار کربن دارند که نشـان‌دهنده افزایش ۳۰درصدی در کشورهای دارای قوانین انرژی از زمان توافق پاریس در سال ۲۰۱۵ است.

انتشار خالص کربن صفر

شـعله در خصـوص انتشـار خالـص کربن صفـر (Net Zero Carbon Emission) و گذار سـریع از انرژی‌های فسیلی گفت: صفر خالص به معنای کاهش شـدید اسـتفاده زغال‌سنگ، نفت و گاز اسـت. این امر مستلزم اقداماتی مانند توقف فروش خودروهای سواری موتور احتراق داخلی جدید تا سال ۲۰۳۵ و حذف تدریجی تمام نیروگاه‌های زغال‌سـنگ و نفت تا سال ۲۰۴۰ است.او با بیان اینکه الکتریسیته به هسته اصلی سیستم انرژی تبدیل خواهد شد، گفت: الکتریسیته در همه بخش‌ها، از حمل‌ونقل و ساختمان گرفته تا صنعت نقش کلیدی خواهد داشت. تولید برق باید در سال ۲۰۴۰ به انتشـار خالص صفر در سطح جهانی برسد و تقریبا نیمی از کل مصـرف انرژی را تامیـن کند. به زعم او، این امر مسـتلزم افزایش قابل‌توجـه انعطاف‌پذیری سیسـتم‌های الکتریکـی مانند باتری‌ها، پاسـخ به تقاضا، سـوخت‌های بر پایه هیدروژن، انرژی آبی و موارد دیگر برای اطمینان از منابع قابل اتکاست.

انرژی‌های پاک

شعله با اشاره به انرژی‌های پاک در جهان بیان کرد: بخش انرژی جهانی در سـال ۲۰۵۰ عمدتـا مبتنی بر انرژی‌هـای تجدیدپذیر خواهد بود و انرژی خورشـیدی بزرگ‌ترین منبع تامین آن اسـت. دسـتیابی به آینده پاک‌تر و سـالم‌تر متکی بر تمرکز منحصربه‌فرد و تزلزل‌ناپذیـر همـه دولت‌هـا، همـکاری نزدیـک بـا مشـاغل، سـرمایه‌گذاران و شهروندان است. او همچنین تاکید کرد: در مسیر رسیدن به صفر خالص، باید تقریبا ۹۰درصد از تولید برق جهانی در سـال ۲۰۵۰ از منابع تجدیدپذیر تامین شود که انرژی خورشیدی و باد، نزدیک به ۷۰درصد آن را تشـکیل می‌دهند.این فعال بخش خصوصی، با اشاره به سیستم تجارت آلایندگی اتحادیه اروپا گفت: در سـال ۲۰۰۵، اتحادیه اروپا سیسـتم تجارت انتشار آلاینده‌های اتحادیه اروپا (ETS) را معرفی کرد که براسـاس اصل سـاده و در عین حال موثر سـقف و تجارت (Cap & Trade) عمل می‌کند. مطابق این سیستم، سقف مورد قبولی بر میزان تولید معادل کربن برای هر گونه محصولی تعیین می‌شـود و برای مازاد انتشار معادل کربن، مالیات کربن وضع شـده است (به طور متوسط ۱۰۰یورو به ازای هر تن انتشـار معادل کربن اضافی).این سـقف هر سال کمتر شـده و میزان جرائـم نیز افزایش می‌یابد. این سیسـتم به کاهش گازهـای گلخانـه‌ای نیروگاه‌های صنعتی تا ۳۷درصد منجر شـده است. تولید کربن کمتر از سقف مجاز به اعتبار قابل خرید و فروش تبدیل می‌شـود و همچنین تولید کربن منفی (به‌عنوان مثال برای تولیدکنندگان پنل خورشـیدی) اعتبـار اضافه قابل فروش خواهد بود.

سیاست‌های گذار انرژی

شـعله در سخنرانی کلیدی خود در «دومین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی» با بیان اینکه سیاسـت‌های گذار انرژی به مقادیر قابل‌توجهـی از عناصر حیاتی نیاز خواهد داشـت، گفت: اندازه کل بازار مواد معدنی مانند مس، کبالت، منگنز و فلزات نادر خاکی بین سـال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳ در مسـیر صفر خالص تقریبا هفت‌برابر خواهد شـد. همچنین درآمد حاصل از این مواد معدنی بیشـتر از درآمد حاصل از زغال‌سـنگ قبل از سال ۲۰۲۳ خواهد بود. به باور او، در صورتی که عرضه نتواند با تقاضای رو به رشد مطابقت داشته باشد، نگرانی‌های جدید از جمله نوسان قیمت و هزینه‌های اضافی برای انتقال انرژی ایجاد می‌کند.این فعال حوزه معدن، با اشـاره به فلـزات گذار انرژی گفت: فلزات گذار انرژی، عناصری هسـتند که نقش مهمـی در فناوری‌های موردنیاز برای گذار به آینده کم‌کربن ایفـا می‌کنند.او در ادامه ایـن فلزات را نام بـرده و به توضیح آنها پرداخت. به گفته او، مس به دلیل رسـانایی الکتریکی بالا، به طور گسترده در سیم‌کشـی‌های الکتریکی، توربین‌های بادی، پنل‌های خورشـیدی و وسـایل نقلیه الکتریکی اسـتفاده می‌شـود، لیتیوم جـزء کلیدی در باتری‌های لیتیوم یونی اسـت کـه در خودروهای الکتریکی و برای ذخیره‌سـازی شـبکه استفاده می‌شود. کبالت نیز در باتری‌هـای لیتیوم یونی، برای بهبود چگالی انرژی و عمر باتری استفاده می‌شود. نیکل، به عنوان عضو مهمی از فلزات گذار انرژی، بـرای تولید فولاد ضدزنگ و همچنیـن در باتری‌های لیتیوم یونی برای افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی انرژی استفاده می‌شود.

شـعله برای تکمیل این فلزات، به عناصر نادر خاکی (REE) نیز که متشـکل از ۱۷عنصر برای ساخت آهنرباهای دائمی نیز هستند اشاره کرد.

مصارف مس در سیاست‌های گذار انرژی

به گفته این مشـاور بین‌المللی اکتشـافات معدنـی، مس برای سـاخت توربین‌های بادی، پنل‌های خورشـیدی و زیرساخت‌های مرتبـط موردنیاز برای اتصـال منابع انرژی تجدیدپذیر به شـبکه ضروری است و هر توربین بادی منفرد ۴ تا ۵تن مس نیاز دارد.

ایـن فعـال بخش خصوصـی بیان کـرد: گسـترش راه‌حل‌های ذخیره‌سـازی انرژی، از جمله باتری‌هـای لیتیوم یونی، تقاضا برای مس را افزایش می‌دهد. این سیستم‌های ذخیره‌سازی برای مدیریت ماهیت متناوب منابع انرژی تجدیدپذیر مانند باد و خورشید ضروری هسـتند.به عقیده او نوسازی و گسترش شبکه‌های الکتریکی برای گنجانـدن منابع انـرژی تجدیدپذیر به مقادیـر قابل‌توجهی مس، به‌ویژه برای خطوط انتقال فشـار قوی نیاز دارد. از دیگر سـو، روند گسترده‌تر برق‌رسانی، از جمله سیستم‌های گرمایشی و فرآیندهای صنعتی، تقاضای مس را افزایش می‌دهد.

شـعله بیان کرد: صنعت مس با چالـش افزایش تولید و در عین حال به حداقل رسـاندن اثرات زیست‌محیطی و تضمین شیوه‌های پایدار مواجه است.

روی موج معدن

سیمان سفید ازنا دومین صنعت سیمان لرستان محسوب می‌شود

مدیرکل صمت لرستان گفت: سیمان سفید ازنا دومین صنعت سیمان استان محسوب می‌شـود.بهمن جعفری در گفت‌وگویی، اظهار کرد: یکی از صنایع استان که مطالبه مردمی و تابلو صنعت اسـتان نیز محسوب می‌شـود مجموعه پارسیلون بود و در دولت سـیزدهم یکی از مصوبات سـفر هیئت دولت استان بود که این مجموعه به چرخه تولید بازگردد.

وی خاطرنشـان کرد: یک سری مسائل و موارد حقوقی از نظر مالی و حسابرسـی داشتند و موارد مالی نزدیک به دو سال طول کشید تا توسط حسـاب ویژه کارشناسان رسـمی ارزش‌گذاری شـوند.مدیرکل صمت لرستان اضافه کرد: این مجموعه مربوط به شـرکت آتی دماوند بوده و همه مجموعه استان چه قضایی و چه دولت کمک کردند تا موارد قضایی و مالی این شرکت حل‌وفصل شـود.جعفری بیان کرد: در این راستا چندین سرمایه‌گذار جدید اعلام آمادگی کرده و در حال ارزیابی سرمایه‌گذاران هستیم چون یـک مرحله واگذاری انجام گرفته اسـت و در مرحله دوم مزایده برگزار و سـرمایه‌گذاران جدید مشـارکت کرده که امیدوارم این مجموعه هم به چرخه تولید بازگردد.وی ادامه داد: یخچال سازی لرسـتان یکی از واحدهای صنعتی مرکز استان به شمار می‌رود و از امکانات خوبی برخوردار اسـت ولی یک محصول تولید می‌کند و نمی‌تواند سـهم قابل توجهی از بازار را به دسـت آورد.مدیرکل صمت لرسـتان تصریح کرد: این مسـتلزم این اسـت که زنجیره محصول خود را تکمیل و در همین دولت نیز سرمایه در گردش به این کارخانه تزریق شـد تا طرح توسـعه جدید را با همکاری سرمایه‌گذار در این مجموعه اجرایی کنیم.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۴ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۱

اظهارات رئیس روس‌نفت درباره تاثیر مازاد تولید بر تلاش اوپک پلاس

مدیرعامل شرکت روس‌نفت گفت: ذخیره‌سازی مازاد نفتی توسط شرکت‌های غربی و خاورمیانه‌ای، از جمله افزایش ظرفیت تولید، ممکن است نشانه تغییرات جدی در بازار جهانی نفت باشد.

ایگور سچین در سخنرانی اصلی خود در پنل انرژی در بیست‌وهفتمین کنفرانس بین‌المللی اقتصادی سن‌پترزبورگ، اظهار کرد: کشورهای خلیج فارس به‌طور فعال ظرفیت تولید اضافی خود را افزایش می‌دهند، کانال‌های فروش را بهینه‌سازی می‌کنند و در دارایی‌ها در کشورهای مصرف‌کننده سرمایه‌گذاری می‌کنند.

او در ادامه گفت: چهار عضو کلیدی اوپک یعنی عربستان سعودی، امارات متحده عربی، کویت و عراق، در حال حاضر ظرفیت تولید اضافی قابل توجهی، حدود ۵.۶ میلیون بشکه در روز، دارند که معادل ۱۳ درصد از تولید کنونی اوپک پلاس است.

مدتی پیش این کشورها برنامه‌های خود را برای افزایش ظرفیت تولید اعلام کردند و طبق تخمین‌های کارشناسی، تا سال ۲۰۲۷ ظرفیت تولید اضافی این کشورها تقریباً به ۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.به‌گفته ایگور سچین، بودجه کشورهای عضو اوپک پلاس قادر به تحمل کاهش احتمالی قیمت نفت است. این کاهش احتمالی قیمت، می‌تواند به‌طور کامل یا جزئی، با افزایش عرضه جبران شود.سچین افزود: در تئوری، برای صنعت نفت روسیه کاهش قیمت می‌تواند به معنای امکان حذف تمام محدودیت‌های مرتبط با سقف قیمت نفت روسیه باشد، در حالی که بخش درآمدی در بودجه مصوب فدرال بر اساس قیمت نفت خام ۶۰ دلار در هر بشکه بسته شده است. در این شرایط، توانایی اوپک پلاس در پاسخ به عوامل جدید، تأثیر مهمی در ثبات بازارهای جهانی خواهد داشت.مدیرعامل روس‌نفت تاکید کرد: روسیه نقش خود را به‌عنوان یکی از رهبران انرژی جهان حفظ می‌کند و به تقویت موقعیت خود در بازار جهانی انرژی ادامه می‌دهد.ایگور سچین در پنل انرژی، هزینه احتمالی نفت را در میان‌مدت ارزیابی کرد و یادآور شد: تصمیم اخیر اوپک پلاس نه با تثبیت قیمت نفت و رشد آن، بلکه برعکس با کاهش آن همراه بود. او در پاسخ به سوال مدیر پنل انرژی گفت: این نشان می‌دهد که بازار، عوامل دیگری را که بر صنعت جهانی تأثیر می‌گذارند، در نظر می‌گیرد. نفت در هر قیمتی که باشد، باید بازگشت سرمایه‌ی سرمایه‌گذاری‌شده را تضمین کند و به منافع هم‌زمان مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان توجه کند؛ سپس پایداری مورد نیاز برای امنیت انرژی تضمین می‌شود.در ادامه این پنل، خوزه فلیکس ریواس، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور ونزوئلا عنوان کرد که قیمت‌های نفت در سال جاری به حجم عرضه مرتبط خواهند بود.

وزیر نیرو عنوان کرد:

رفع ناترازی انرژی در دستور کار دولت

مهدی کاوه‌ای

علی‌اکبر محرابیان در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی در بخش دوم توضیحات خود درباره اقدامات وزارت نیرو برای مدیریت مصرف انرژی اظهار کرد: رفع ناترازی امری است که در دستور کار دولت سیزدهم است این موضوع را در چارچوب برنامه هفتم توسعه و قانون مانع‌زدایی دنبال می‌کنیم.وی ادامه داد: رفع ناترازی با احداث نیروگاه‌ها و افزایش ظرفیت شبکه‌ها رخ می‌دهد که احتیاج به اعتبارات و سرمایه گذاری دارد البته برای ساخت نیروگاه و بهره‌برداری از آن به زمان کافی نیاز داریم.وزیر نیرو اظهار کرد: از ابتدای دولت تاکنون بیش از ۹۰۰۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاهی اضافه شده و به بیش از ۲۲ هزار مگاوات نیروگاه در جریان ساخت داریم با ادامه این روند با مدیریت مصرف، ناترازی را رفع می‌کنیم که نتیجه آن کمک به حل مشکلات کشور برای رشد اقتصاد و تولید کشور است.وی با بیان اینکه برای تابستان سال جاری ۱۸۰ اقدام در دستور کار قرار دارد، گفت: ان‌شاءالله با مدیریت و بهینه‌سازی مصرف به این سمت حرکت می‌کنیم.محرابیان با اشاره به قانون برنامه هفتم و قانون مانع‌زدایی برای افزایش ظرفیت نیروگاهی و صرفه‌جویی در مصرف و ارتقا راندمان نیروگاه‌ها گفت: ظرفیت نیروگاه‌ها باید از ۹۳ هزار مگاوات به ۱۲۳ هزار مگاوات برسد که این احتیاج به ساخت نیروگاه توسط بخش خصوصی دارد همچنین باید برای این کار از صندوق توسعه ملی برداشت شود که به حمایت مجلس نیاز داریم تا بتوانیم ناترازی را رفع کنیم.وزیر نیرو با بیان اینکه پروانه نیروگاه‌های جدید براساس راندمان بیش از ۵۵ درصد داده می‌شود، گفت: البته نیروگاه‌هایی با سن بیشتر از ۳۰ سال داریم که راندمانشان کمتر است. پس از رفع ناترازی اقدام به بازنشستگی این نیروگاه‌ها می‌کنیم. وی ادامه داد: امیدواریم تا تابستان سال آینده پیش‌بینی ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه برای افزایش ظرفیت محقق شود.

لزوم حرکت با برنامه مبتنی بر نقشه جامع آب

وزیر نیرو درباره چاه‌های کشاورزی گفت که متناسب با شرایط دشت‌ها و آب تامین شده، رژیم آبیاری را در نظر می‌گیریم، از نظرات دوستان هم استفاده کرده و سیاست را به‌گونه‌ای مدیریت کرده که خللی در آبیاری ایجاد نشود.محرابیان درباره برنامه‌های وزارت نیرو در حوزه آب گفت: دولت با یک برنامه جامع و مبتنی بر نقشه جامع آب حرکت می‌کند، شاید سخت‌ترین مدل تامین آب در کشور را در منطقه سیستان و بلوچستان داشتیم تا مردم دغدغه رهاسازی آب توسط کشور همجوار نداشته باشند.

محرابیان در ادامه گفت: اگر بخواهیم به طور کامل ناترازی برق را برطرف کنیم دو راه وجود دارد؛ ابتدا ظرفیت‌های موجود در قانون مانع‌زدایی از صنعت برق بوده که از سال گذشته این ظرفیت‌ها را در اختیار صنعت برق قرار داده است و موضوع دیگر اجرای برنامه هفتم توسعه با اجرای دقیق و مطابق با جداول و احکام تدوین شده است.

وی افزود: در ظرفیت‌سازی، پیش‌بینی ۱۲۳ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاهی شده که در حال حاضر ۹۳ هزار مگاوات بوده و ما باید ۳۰ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های خودمان را افزایش دهیم. همچنین لازم است ۶ هزار کیلومتر خط انتقال احداث شده و ۵۰ هزار مگاوات توسعه دهیم البته سرعت فعلی ما متناسب با این ظرفیت بوده و اقداماتی که از تابستان ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۳ انجام دادیم تقریباً معادل یک پنجم همین عدد است اما اجرای این تکالیف تنها در اهداف و جداول نیست و نیازمند سرمایه‌گذاری دارد.

مجرابیان اضافه کرد: همان‌گونه که قبلا هم اشاره کردم این سرمایه‌گذاری‌ها بر اساس قوانین متعدد و رویه جاری توسط بخش خصوصی انجام می‌شود لذا لازم است در سرمایه‌گذاری توجه ویژه‌ای به افزایش رغبت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی داشته باشیم و مهمترین عنصر این امر نیز تأمین مالی از صندوق توسعه ملی بوده که البته برآورد ما بیش از رقم اعلامی و حدود ۲۰ میلیارد دلار است تا در شرایط تراز کشور را اداره کنیم.

وزیر نیرو بیان کرد: در شرایط فعلی در جهان و کشور ما به ۴ دلیل باید به نیروگاه‌های تجدیدپذیر توجه ویژه‌ای صورت گیرد؛ وجود ناترازی برق، رفع ناترازی آب، رفع ناترازی سوخت، توجه به محیط زیست که باید مورد توجه قرار گیرد از این رو موضوع احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر جدید بسیار حیاتی و مهم بوده که باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

وی ادامه داد: زمانی که بنده کار خود را در وزارت نیرو شروع کردم میزان مطالبات نیروگاه‌های کشور ۳ تا ۵ سال مطالبه بوده است که با حمایت دولت و مجلس طی دو لایحه‌ای که به صورت فوق‌العاده به مجلس آوردیم و مبالغی که برای این امر دریافت کردیم و همچنین اصلاح قوانین و مقررات امروز شرایط نیروگاه‌های کشور به گونه‌ای بوده که برق را در بورس و به صورت نقدی از نیروگاه‌ها خریداری می‌کنیم. همچنین در برنامه هفتم حکمی را نمایندگان لحاظ کردند که تا پایان این برنامه حداقل ۶۰ درصد معاملات برق در بورس انجام شود. از این رو بنده نوید می‌دهم در خرداد ماه پیش رو بیش از ۶۰ درصد برق مورد نیاز کشور از طریق بورس خریداری می‌شود و این بدان معناست که به صورت نقدی پول صاحب نیروگاه پرداخت می‌شود.

هیچ زیرساختی مهمتر از انرژی و برق نیست

محرابیان خاطرنشان کرد: اگر ناترازی در تولید و مصرف داریم به دلیل ناترازی اقتصادی و مالی است و همچنین عدم توجیه اقتصادی ساخت نیروگاه‌ها و اینکه نیروگاه‌دار هنگام تحویل برق نمی‌دانست چه زمانی وجه خود را می‌تواند دریافت کند که هم اکنون مرتفع شده است. اگر در این مسیر پایداری و پافشاری کنیم روز به روز از ناترازی‌های موجود کاسته شده و با اجرای قوانین و برنامه هفتم مشکلات این حوزه رفع خواهد شد.

وزیر نیرو گفت: امیدواریم با حمایت نمایندگان مجلس و با تأمین مالی نیروگاه‌ها اتفاقات خوبی رقم بخورد، صندوق توسعه ملی با تدبیر مقام معظم رهبری تأسیس کردیم تا بتوانیم زیرساخت‌های کشور را توسعه دهیم و هیچ زیرساختی مهمتر از انرژی و برق نیست. اگر به دنبال توسعه صنعت و کشاورزی هستیم و می‌خواهیم کارخانه‌های فولاد، مس و پتروشیمی توسعه پیدا کند این ها بدون تأمین برق امکانپذیر نخواهد بود و حتی با توسعه آن صنایع ما به ناترازی اضافه خواهیم کرد.

مشعل‌های ۵ میدان نفتی خاموش می‌شوند

یک مقام مسوول گفت: با ساخت پتروپالایش دهلران، گازهای همراه نفت میدان‌های چشمه‌خوش، پایدار غرب، دانان، سروک و آذر و دهلران جمع‌آوری و ۹ مشعل در این میدان‌ها به‌طور کامل خاموش می‌شوند.وزارت نفت دولت سیزدهم اجرای پروژه‌های جمع‌آوری گازهای همراه نفت را به‌صورت جدی در دستور کار قرار داده است که افزون بر درآمدزایی، مانع سوزاندن گازهای همراه نفت و ثروت و درنتیجه جلوگیری از انتشار گازهای آلاینده در مناطق نفتی می‌شود. در این مسیر طرح‌های نیمه‌تمام در اولویت قرار گرفت. طرح پتروپالایش دهلران (ان‌جی‌ال ۳۱۰۰) نیز از جمله این طرح‌ها بود که تا پیش از دولت سیزدهم به پیشرفت فیزیکی ۴۰ درصد رسیده بود، اما امروز در صف بهره‌برداری پروژه‌های نفتی قرار گرفته است.

طرحی که به‌گفته جواد کمری، مدیرعامل پتروپالایش دهلران، گازهای همراه نفت میدان‌های چشمه‌خوش، پایدار غرب، دانان، سروک و آذر و دهلران را جمع‌آوری می‌کند و ۹ مشعل در این میدان‌ها به‌طور کامل خاموش می‌شود. او سرمایه‌گذاری انجام‌شده در این طرح را یک‌میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار اعلام می‌کند و می‌افزاید: آماده دریافت روزانه ۲۴۰ میلیون فوت‌مکعب گاز همراه نفت هستیم.

گفت‌وگوی شبکه اطلاع‌رسانی نفت با جواد کمری، مدیرعامل پتروپالایش دهلران را در آستانه بهره‌برداری رسمی از این طرح در ادامه می‌خوانید.

هدف از اجرای پتروپالایش دهلران چیست؟

طرح پتروپالایش دهلران در منطقه موسیان دشت عباس در زمینی به وسعت بیش از ۱۰۰ هکتار با هدف جمع‌آوری گازهای همراه نفت احداث شده است و با اجرای این طرح که به ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ نیز معروف است، ۹ مشعل میدان‌های چشمه‌خوش، پایدار غرب، دانان، سروک و آذر و دهلران خاموش می‌شود.

روند پیشرفت این طرح از ابتدا به چه شکل بوده است؟

مسئولیت اجرای طرح که از سال ۱۳۹۰ آغاز شده است، تا سال ۱۳۹۷ به‌عهده وزارت نفت بود که تا آن زمان پیشرفت فیزیکی کمتر از ۱۰ درصد داشت. این طرح از سال ۱۳۹۷ به مجموعه صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت واگذار و شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت (اویک) پیمانکار پروژه شد که طرح را به‌صورت EPC (طراحی و مهندسی، تأمین مصالح و تجهیزات ساختمان و نصب) اجرا کرد. از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ درمجموع پیشرفت طرح بین ۳۸ تا ۴۰ درصد بود. با آغازبه‌کار دولت سیزدهم و مدیریت جدید در وزارت نفت و صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت، سرعت پروژه چند برابر شد، به‌طوری که هم‌اکنون همه مراحل پیش‌راه‌اندازی انجام شده است و آمادگی داریم با دریافت خوراک گاز شیرین و ترش، ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ را با ظرفیت کامل روزانه ۲۴۰ میلیون استاندارد فوت‌مکعب راه‌اندازی کنیم.

زنجیره تولید محصول در پتروپالایش دهلران چگونه خواهد بود؟

این طرح درمجموع ظرفیت دریافت ۲۴۰ میلیون استاندارد فوت‌مکعب خوراک را دارد که از این مقدار ۸۰ میلیون استاندارد فوت‌مکعب گاز شیرین و ۱۶۰ میلیون استاندارد فوت‌مکعب گاز ترش از مجموع سه کمپرسورخانه دریافت خواهد شد. از این محل، سالانه یک میلیون و ۵۵ هزار تن محصول C۲+ به‌عنوان خوراک واحد الفین پتروشیمی دهلران و روزانه ۱۵۰ میلیون فوت‌مکعب گاز شهری، ۸۵۰ بشکه میعانات گازی و ۴۰۰ تن گوگرد تولید می‌شود.همچنین، طرح پتروشیمی دهلران در ۴۵ کیلومتری پتروپالایش دهلران در حال ساخت است که شامل یک واحد ۶۵۰ هزار تنی الفین، یک واحد ۳۰۰ هزار تنی HDPE (پلی‌اتیلن سنگین)، یک واحد ۳۰۰ هزار تنی LLDPE (پلی‌اتیلن سبک خطی) و یک واحد ۱۶۰ هزار تنی PP (پلی‌پروپیلن) است.

چه برنامه‌ای برای محصول C۲+ پتروپالایش دهلران تا تکمیل طرح پتروشیمی دهلران دارید؟

طرح الفین دهلران هم‌اکنون با پیشرفت ۵۰ درصدی تکمیل نشده و تا بهره‌برداری از آن ما باید هزینه نگهداری واحد را می‌دادیم، بنابراین مجموعه صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت و شرکت سرمایه‌گذاری اهداف با بررسی‌های لازم تمهیدی اندیشیدند تا ظرفیت خالی پتروشیمی بندرامام برای دریافت خوراک C۲+ با یک خط لوله ۱۸۰ کیلومتری از پتروپالایش دهلران به پتروشیمی بندر امام تأمین شود. این خط لوله با میانگین پیشرفت ۱۳ درصد در ماه که در نوع خود نوعی رکورد به شمار می‌رود، در مدت حدود هشت ماه اجرا شد.

فاینانس این پروژه از سوی پتروشیمی بندرامام تأمین شد و پتروپالایش دهلران نیز آن را انجام داد. برای اجرای کل این خط لوله نزدیک ۵۵ میلیون یورو سرمایه‌گذاری شده است که اگر این تدبیر تا بهره‌برداری واحد الفین پتروشیمی دهلران اندیشیده نمی‌شد، باید شاهد سوزاندن گازهای همراه در منطقه و ایجاد آلایندگی می‌بودیم.

اجرای طرح پتروپالایش دهلران چه مقدار درآمدزایی خواهد داشت؟

تاکنون نزدیک یک‌میلیارد و ۱۰۰ میلیون یورو در طرح پتروپالایش دهلران سرمایه‌گذاری شده که شامل طرح پتروپالایش دهلران به همراه ایستگاه‌های تقویت فشار گاز، خطوط لوله خوراک و محصول و خط لوله ۱۸۰ کیلومتری است و درآمد سالانه اجرای این طرح نزدیک به ۷۰۰ تا ۷۶۰ میلیون دلار برآورد می‌شود.

آیا تحریم‌ها در روند اجرای طرح تأثیر داشته است؟

ایران بزرگ‌ترین طرح‌ها را در زمان تحریم اجرا کرده است. بااین‌حال، تحریم یک دست‌انداز است، تأخیر ایجاد کرده و هزینه طرح‌ها را ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش داده و به همین نسبت، سبب تأخیر در اجرای طرح‌ها شده، اما مانع از اجرای کار نشده است. ما از بهترین شرکت‌های خارجی تولیدکننده کمپرسور، واردات داشته‌ایم.

طرح پتروپالایش دهلران چه ویژگی‌های شاخصی دارد؟

واحد سولفور ریکاوری این شرکت بزرگ‌ترین واحد سولفور ریکاوری کشور است، همچنین پروژه خط لوله ۶۰ کیلومتری انتقال خوراک از ایستگاه تقویت فشار دهلران تا ان‌جی‌ال ۳۱۰۰، یک لوله ۱۶ اینچ است که خوراک ترش ایستگاه دهلران را به مجتمع می‌رساند. این خط لوله دارای لوله‌هایی با متریالی خاص و بدون درز است. برای نخستین بار شرکت لوله‌سازی داخلی این سایز لوله را در داخل کشور ساخت که به‌طور صددرصد اجرا و تست شده و هم‌اکنون آماده انتقال خوراک است.

تسهیل مسیر جذب سرمایه‌گذار جهت توسعه بازارهای نفتی

شرکت‌های خصوصی، به ویژه شرکت‌های نفتی بین‌المللی و سرمایه‌گذاران خارجی با بازار مشخص برای نفت و گاز استخراجی و تنها با یک رابطه مالی جذاب تعبیه شده بین دولت ایران و این سرمایه‌گذاران، علاوه بر سرمایه‌گذاری مستقیم خود، دارای تخصص فنی پیشرفته، تجربه عملیاتی و فناوری‌های نوآورانه‌ای هستند که می توانند بهره‌وری و پایداری توسعه میادین نفت و گاز در ایران را افزایش دهند. همچنین مشارکت با شرکت‌های خارجی فرصت‌هایی را برای دسترسی به بازارهای جدید صادرات نفت و گاز به ویژه در شرایط تحریم فراهم می‌کند.نادیا محرابی، کارشناس حوزه انرژی، در رابطه با جذب مشارکت بخش خصوصی در توسعه بالادست صنعت نفت و گاز، در گفت‌وگو با خبرنگار «تعادل»، اظهار کرد: جلب مشارکت بخش خصوصی، اعم از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، در تامین مالی توسعه میادین نفت و گاز ایران می تواند به عنوان یک استراتژی موثر برای تامین مالی پروژه‌های بالادستی صنعت نفت و گاز بدون اتکا به بودجه دولت باشد که زمینه رشد اقتصادی و همچنین رشد درآمدهای ارزی کشور بدون یک ریال بودجه دولتی را فراهم خواهد کرد که این تسهیل شرایط و زمینه‌سازی برای مشارکت شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و همچنین مردم به سمت بالادست صنعت نفت و گاز با رابطه مالی جذاب، نه تنها به سمت گسیل منابع به این ابرپروژه‌ها منتهی خواهد شد بلکه مسیر به کارگیری انتقال فناوری و افزایش بهره‌وری را نیز تسهیل خواهد کرد و در عین حال زمان انجام پروژه و بهره‌برداری از پروژه را نیز به دلیل حضور سرمایه و توان بخش غیردولتی به حداقل زمان ممکن خواهد رساند.وی ادامه داد: دولت سیزدهم نیز با درک مزایای مشارکت بخش خصوصی در توسعه منابع ارزشمند هیدروکربنی کشور، جذب سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز را با اصلاح رابطه مالی توسعه میادین بین دولت و سرمایه‌گذار اولویت اصلی خود قرار داده است. نمونه بارز این جلب مشارکت نیز، مشارکت شرکت‌های پتروشیمی و صنعت پتروشیمیایی کشور در توسعه ۱۶ میدان گازی ایران است که با سرمایه‌گذاری ۶٫۵ میلیارد دلاری و ظرفیت افزایش تولید روزانه ۱۳۰ میلیون لیتر کمک بزرگی به تامین گاز صنایع پتروشیمی و خودتامینی گاز صنایع خواهد کرد.این کارشناس انرژی در ادامه با اشاره به رویکرد جدید توسعه صنعت نفت و گاز بدون محدودیت‌های بودجه‌ای اظهار کرد: این ابتکار راهبردی و استفاده از پتانسیل مشارکت بخش عمومی با بخش خصوصی در صنعت نفت و گاز زمینه توسعه بدون بودجه را در بالادست این صنعت که سالیان سال، تنها به بودجه دولتی متکی بود، فراهم خواهد کرد. این رویکرد دولت سیزدهم در جهت ایجاد بستر جهت مشارکت شرکت‌های پتروشیمی برای سرمایه‌گذاری در توسعه میدان گازی بالادست، راه‌حلی نوآورانه برای پاسخگویی به تقاضای فزاینده گاز، تقویت تولید و حمایت از رشد اقتصادی بوده است و در عین حال محدودیت‌های بودجه‌ای کشور را نیز کاهش می‌دهد.وی ادامه داد: مشارکت بخش خصوصی به بسیج منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های هیدروکربنی کمک می کند و اتکا به بودجه دولت را به تنهایی کاهش می‌دهد. این سرمایه اضافی

می تواند توسعه بالادستی را تسریع کند که در غیر این صورت ممکن است با تاخیر یا کمبود بودجه مواجه شود. شرکت‌های خصوصی، به ویژه شرکت‌های نفتی بین المللی و سرمایه‌گذاران خارجی با بازار مشخص برای نفت و گاز استخراجی و تنها با یک رابطه مالی جذاب تعبیه شده بین دولت ایران و این سرمایه‌گذاران، علاوه بر سرمایه‌گذاری مستقیم خود، دارای تخصص فنی پیشرفته، تجربه عملیاتی و فناوری های نوآورانه ای هستند که می‌توانند بهره‌وری و پایداری توسعه میادین نفت و گاز در ایران را افزایش دهند. همچنین مشارکت با شرکت‌های خارجی را برای دسترسی به بازارهای جدید صادرات نفت و گاز به ویژه در شرایط تحریم فراهم می کند. سرمایه‌گذاران خارجی یا خود عمدتا دارای پالایشگاه یا پتروپالایشگاه جهت فرآوری نفت خام هستند یا روابط تجاری و کانال‌های بازاریابی خاص خود را برای تحویل منابع نفت و گاز ایران به مصرف‌کنندگان نهایی در سراسر جهان ایجاد خواهند کرد و مساله بازار را نیز با یک رابطه مالی جذاب‌تر به راحتی حل خواهیم کرد. نکته بسیار مهم این است که این تلاش‌ها مجزا از تلاش‌های دولت مستقر جهت بازاریابی و بازارسازی است.محرابی در پایان افزود: جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در توسعه منابع نفت و گاز ایران می‌تواند یک تغییر بازی باشد و صنعت را در یک لحظه مهم از چالش‌ها و فرصت‌ها به جلو سوق دهد. با بسیج شرکا و تخصص از سراسر جهان، ایران می تواند پتانسیل کامل دارایی‌های هیدروکربنی خود را باز کند و اطمینان حاصل کند که آنها همچنان به رشد اقتصادی و رفاه برای نسل‌های آینده ادامه می‌دهند. تصمیمات اتخاذ شده امروز، فردای استراتژیک ترین بخش اقتصادی ایران را رقم خواهد زد.

یادداشت

مصائب تولید برق

محمدحسین دیده‌بان
کارشناس انرژی

متاسفانه سرمایه‌گذاری در صنعت برق بسیار کمتر شده و به‌حداقل رسیده است. این موضوع باعث شده تا تولید برق در مقایسه با افزایش مصرف کاهش پیدا کند و به ناترازی‌های موجود دامن بزند. در بحث مدیریت مصرف برق اقدامات زیادی انجام گرفته، اما این موضوع نمی‌تواند چاره کار ۱۵هزار مگاوات کمبود برق در کشور باشد و در نهایت می‌تواند برای ۲ هزار مگاوات کسری موثر باشد،بنابراین مشکل را باید در جای دیگری جست‌وجو کنیم.در حال حاضر سیاست‌گذاری‌هایی که برای کنترل مصرف برق خانگی، صنعتی و کشاورزی انجام می‌شود، توان جبران کمبود فعلی برق را ندارد. به هر حال، باید پذیرفت که ما در تولید برق عقب مانده‌ایم و باید دست بخش خصوصی را برای افزایش تولید و تاسیس نیروگاه‌های جدید باز کنیم. به‌طورکلی چالش‌های فعلی صنعت برق، موضوعاتی هستند که نیاز به برنامه‌ریزی دارند و دولت باتوجه به اختیارات خود می‌تواند به این موضوع کمک شایانی کند تا جاده تولید برق هموارتر شود. در حال حاضر برخی صنایع نظیر پتروشیمی که شرایط تولید برق را دارند و اقدام به تولید برق برای مصارف خود می‌کنند، مازاد نیروگاه‌های خود را به صنعت برق اختصاص داده‌اند، اما در شرایط مشابه که پتروشیمی به برق نیاز داشته، صنعت برق تعلل کرده است و نیاز این بخش را تامین نمی‌کند. مسلما در شرایطی که همکاری‌ها یک‌جانبه باشد، انگیزه تولید و سرمایه‌گذاری در صنعت برق از بین می‌رود.از سوی دیگر، دولت در پرداخت بدهی‌های خود به تولیدکنندگان صنعت برق با مشکلات زیادی روبه‌رو شده است و نتوانسته آن‌طور که باید، بدهی خود را به بخش خصوصی پرداخت کند، در نتیجه بخش خصوصی با مشکلات شدید مالی روبه‌رو شده و برای ادامه فعالیت خود، در حال تجربه کردن یک چالش مالی بزرگ است.کشور ما از دیرباز با یارانه اداره شده و این موضوع در حوزه انرژی بیشتر خودش را نشان داده است. این اتفاق در طول چند سال شکل گرفته و ما نمی‌توانیم یک‌شبه نواقص موجود را اصلاح کنیم و حل چالش‌های موجود باید حداقل از ۲ دهه قبل استارت می‌خورد تا الان به یک ثبات نسبی در صنعتی مثل برق می‌رسیدیم. متاسفانه ما در دولت نهم و دهم شاهد بودیم که صنعت برق به‌دلیل بی‌توجهی هشت‌ساله، کاملا راکد ماند و هیچ تلاشی برای سرمایه‌گذاری و رشد ظرفیت نیروگاه‌ها شکل نگرفت. از این‌رو اگر دولت‌ها سالانه به موضوع برق توجه می‌کرد و با برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری، نیروگاه‌ها را توسعه می‌داد، اکنون نه‌تنها در تولید برق مشکلی نداشتیم، بلکه این حجم از بدهی دولت به بخش خصوصی وجود نداشت. متاسفانه تحریم‌های غرب و نبود مدیریت و برنامه‌ریزی مناسب باعث شده است تا زیرساخت‌های صنعت برق کشور درجا بزند و سرمایه‌گذاری در این بخش با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم کند.ایران از کشورهای همجوار و کشورهایی که از نظر تکنیکی شباهتی با ایران دارند، می‌تواند برق خریداری کند؛ کشورهایی مانند ارمنستان، آذربایجان، ترکیه و حتی پاکستان می‌توانند مقصد خرید برق ایران باشند. از سوی دیگر، ایران می‌تواند از طریق ترکیه و گرجستان از کشورهای اروپایی برق وارد کند؛ اما برای بلندمدت باید سرمایه‌گذاری‌های جدی برای بهبود شاخص‌های برق انجام گیرد. مشکل برق ایران در شرایطی بحرانی شده است که برخی همسایگان ایران با مازاد تولید برق مواجهند؛ اما تحریم‌های اقتصادی باعث شده است تا ایران نتواند در این زمینه، سرمایه‌گذاری‌های لازم را انجام دهد. سرمایه‌گذاری در این بخش هم هزینه‌بر است. طبیعی است که این میزان سرمایه‌گذاری در شرایط تحریمی برای ایران مقدور نیست. تصمیم‌سازان ایرانی ترجیح می‌دهند، اولویت مصرف دلارهای خود را صرف تامین اقلام اساسی و... کنند تا اینکه این دلارها صرف سرمایه‌گذاری در حوزه برق شود.اما صنعت برق کشور در زمره صنایع پیشران اقتصادی است که باعث رشد سایر صنایع می‌شود. اگر در سال‌های پیش‌رو سرمایه‌گذاری‌های مناسبی در حوزه زیرساخت‌های این بخش انجام نشود، رشد اقتصادی کشور با معضلات بسیاری مواجه می‌شود. در حال حاضر اقتصاد ایران با رشد اقتصادی ۴ درصدی روبه‌رو است، تداوم کمبود برق باعث می‌شود تا آهنگ تولید کشور نزولی شود. براساس اعلام مسئولان، امسال حدود ۱۵هزار مگاوات ناترازی برق در کشور وجود دارد. این ناترازی بین مصرف‌کنندگان بزرگ مانند صنایع فولاد، سایر صنایع فلزی، پتروشیمی‌ها و... توزیع می‌شود و نتیجه این کمبود در کاهش تولید و در نهایت پایین آمدن رشد اقتصادی نمایان می‌شود؛ مشکلی که تداوم آن بدون تردید کشور را وارد دوره‌ای از رکود مستمر می‌سازد.

موج انرژی

همه‌پرسی در سوئیس برای توسعه انرژی تجدیدپذیر

رای دهندگان سوئیسی روز یکشنبه، در یک همه‌پرسی شرکت می‌کنند تا به قانونی رای دهند که توسعه انرژی تجدیدپذیر را شتاب می‌بخشد.نظرسنجی عمومی نهایی که در ماه مه منتشر شد، نشان داد ۷۳ درصد از رای دهندگان، با قانونی که هدف آن، تضمین تامین برق بر مبنای انرژی‌های تجدیدپذیر است، موافقت خواهند کرد.کمتر از دو ماه قبل، سوئیس نخستین کشوری شد که از سوی یک دادگاه بین‌المللی، برای عدم انجام اقدامات کافی در مبارزه با تغییرات اقلیمی، محکوم شد.قانون جدیدی در سال گذشته، توسط پارلمان سوئیس تصویب شد و اکثر سازمان‌های محیط زیستی، از این قانون و اهداف آن، حمایت کرده اند. با این حال، تعداد معدودی از گروه‌های محیط زیستی که مخالف آن هستند، موفق شده اند حمایت کافی برای برگزاری همه‌پرسی در این خصوص، کسب کنند.این مخالفان نگران هستند قانون مذکور باعث توسعه پرشتاب پروژه‌های انرژی در مقیاس بزرگ شود و توربین‌های بادی و پنل‌های خورشیدی، مناظر بکر کوه‌های آلپ سوئیس را دستخوش تغییر کنند.همچنین این عده، از محدودیت‌ها در خصوص امکان مخالفت ساکنان محلی علیه ساخت تاسیسات انرژی تجدیدپذیر جدید، انتقاد کرده اند.پییر آلن بروچز، اقتصاددان بازنشسته که در تلاش برای برگزاری همه‌پرسی مشارکت داشته است، اظهار کرد: هیچ دلیلی وجود ندارد که پنل‌های خورشیدی را در مراتع کوهستانی قرار دهیم در حالی که فضای زیادی در ساختمان‌ها وجود دارد.وی این مبارزه را پس از آن آغاز کرد که متوجه شد پروژه خورشیدی گرنگیول قصد دارد حدود ۲۳۰ هزار پنل خورشیدی در منطقه کوهستانی والیس در ارتفاع ۲۵۰۰ متری نصب کند.حزب مردم سوئیس به نام دفاع از نیروی هسته‌ای غیرنظامی که سال گذشته ۳۲ درصد از کل نیروی مورد نیاز کشور را تامین کرد، از این همه‌پرسی حمایت کرده است. این حزب تصور می‌کند انرژی‌های تجدیدپذیر به دلیل ماهیت نوسانی خود، امنیت انرژی را تضمین نمی‌کنند.

روزگار معدن

سه شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۳
۴ ذی الحجه ۱۴۴۵
۱۱ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۲۱

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

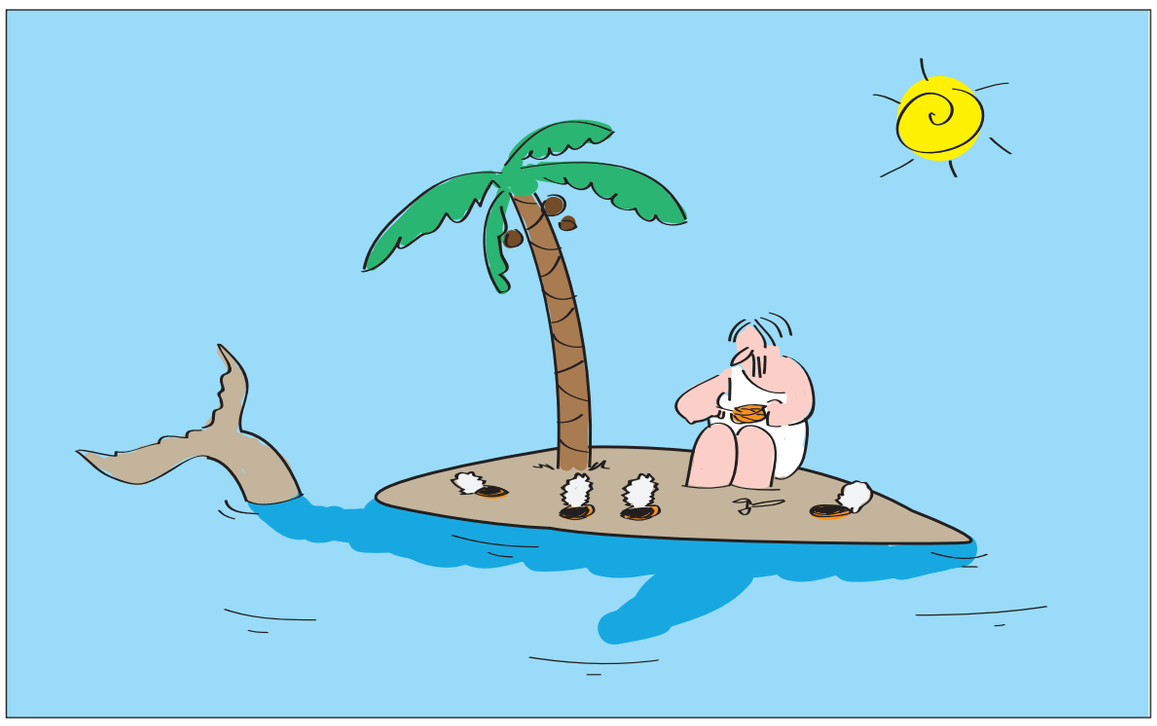
عرضه ۱۳۹ هزار تن شمش بلوم در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در روز دوشنبه ۲۱ خرداد ماه میزبان عرضه ۵۹۸ هزار و ۱۸ تن انواع کالا و محصول بودند. بیشترین عرضه ها از نوع فولادی بود و ۱۳۹ هزار تن شمش بلوم در تالار صنعتی و بازار فرعی بورس کالا عرضه شد.

تالار محصولات صنعتی و معدنی میزبان عرضه ۱۳۴ هزار و ۵۷۵ تن شمش بلوم، ۵ هزار تن ورق رنگی، ۳ هزار و ۵۰۰ تن ورق سرد و ۲ هزار تن ورق گالوانیزه بود. ۲۳۰ هزار و ۲۱۰ تن سیمان نیز در تالار سیمان عرضه شد.

تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی عرضه ۳۹ هزار و ۱۶۷ تن مواد پلیمری و شیمیایی را تجربه کرد. تالار حراج باز عرضه ۴۰ هزار تن تختال، ۵۰۶ تن پلی وینیل کلراید و ۸۰ تن مس کاتد را تجربه کرد.در تالار صادراتی ۷۰ هزار تن گندله سنگ آهن، ۲۵ هزار و ۸۰۰ تن قیر، ۷ هزار تن گوگرد گرانوله و ۱۸۰ تن عایق رطوبتی عرضه شد. در بازار فرعی ۳۵ هزار تن کلوخه باریت، ۴ هزار و ۹۰۰ تن شمش بلوم، ۵۰ تن روغن نیمه سنگین پایه قطرانی و ۵۰ تن روغن سبک پایه قطرانی روی تابلو رفت.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

چگونه می توان با کاهش ریسک از رشد بازار استفاده کرد؟

اهرم بدون ریسک بورس

گروه بورس: با رونق صندوق‌های اهرمی و ابزارهای مشتقه در بازار سهام، گرفتن سود اهرمی و بالاتر از شاخص کل دور از انتظار نیست. اما اهرم، شمشیری دولبه است و ریسک کاهش قیمت‌ها در بازار، شرایط را برای استفاده‌کنندگان از اعتبار و اهرم معاملاتی سخت‌تر می‌کند. بنابراین با استفاده از ابزارهای مشتقه می‌توان شرایطی را فراهم کرد که ریسک کاهش قیمت‌ها کنترل شود و سود اهرمی گرفتن در بازار تقریبا بدون ریسک برای سرمایه‌گذار آب بخورد.

رویکرد یادشده در بازار مشتقه را اصطلاحا «اهرم با ریسک کاهش‌یافته» می‌گویند. این روش با خرید اختیار معامله، با قیمت اعمال کمتر از تابلوی سهم پایه با درصد اندکی از سرمایه و اختصاص مابقی سرمایه به صندوق درآمد ثابت امکان‌پذیر است. رویکرد مذکور در مقایسه با گرفتن اعتبار و وام گرفتن در بازار سرمایه، ریسک پایین‌تری داشته و بازدهی اهرمی مشابه گرفتن وام برای سرمایه‌گذار را ایجاد می‌کند.

▣ استفاده از رشد بازار بدون ریسک

در مجموعه‌های بزرگ سبدگردان استفاده از رشد بازار و کسب بازدهی بالا در روندهای مختلف بازار حائز اهمیت است. بنابراین استفاده از راهبرد اهرم با ریسک کاهش‌یافته می‌تواند خطرات ناشی از کاهش قیمت سهام را کاهش داده و در روندهای صعودی بازدهی خوبی برای پرتفوی سهام به وجود آورد. از این‌رو، روش‌هایی وجود دارد که بتوان در ازای استفاده از اهرم بازار در روندهای صعودی ریسک کاهش قیمت آنها را به صفر کاهش داد. یکی از این روش‌ها می‌تواند استفاده از آپشن‌ها و خاصیت اهرمی آنها با ریسک کاهش‌یافته باشد.

▣ دریافت اعتبار؛ روشی خسته‌کننده

شاید یکی از روش‌های استفاده از اهرم دریافت وام یا اعتبار از کارگزاری‌های بورسی باشد. اما نکته قابل‌توجه آن است که استفاده از اهرم بازار توسط این روش، دولبه بودن آن باشد؛ یعنی دریافت اعتبار، در روندهای صعودی، سرمایه‌گذاران را ثروتمند می‌کند. اما در روند نزولی نیز ریسک آن گریبانگیر سرمایه‌گذاران خواهد شد. به علاوه آنکه پرداخت بهره وام، در شرایط زیان، کلافه‌کننده است؛ مگر آنکه از تعامل با مدیراعتبار کارگزاری عبور کنیم و اصلا شرایط دریافت اعتبار را داشته باشیم. اما چگونه می‌توان در بازار اعتبار رایگان دریافت کرد و صرفا از روند صعودی بازار استفاده کرد؟ آپشن‌ها دوباره تنها راه استفاده از اهرم با ریسک کاهش‌یافته است.

▣ مزایای اهرم در آپشن

اکنون، ایران‌خودرو، حدود ۲۸۰تومان بر روی تابلوی بورس قیمت می‌خورد یا اهرم حوالی ۲هزار تومان مورد معامله قرار می‌گیرد. اما اگر قراردادهای اختیار معامله تعریف‌شده بر روی این نمادها، مورد رصد قرار گیرد، پرمیوم این قراردادها بسیار کمتر از قیمت نماد پایه است. به‌عنوان مثال، زمانی که نماد «اهرم» حوالی ۲هزار تومان معامله می‌شد، قرارداد «ضهرم۴۰۰۴»، با قیمت اعمال ۲هزار تومان، حدود ۱۷۰تومان بود یا قرارداد «ضهرم۵۰۰۴» با قیمت ۲۲۴تومان در تابلو دادوستد می‌شود. یعنی می‌توان با یک‌دهم پول اهرم یا ایران‌خودرو، آپشن آنها را خرید. این درحالی است که می‌توان نوسانات اهرمی از رشد قیمت پرمیوم قرارداد خریداری‌شده را تجربه کرد. این‌گونه نوسانات درشرایطی به وقوع می‌پیوندد که ریسک این اهرم، به اندازه همان پرمیوم اندکی است که برای خرید قرارداد اختیار معامله پرداخت می‌شود. البته این ریسک نیز تا حدودی قابل کنترل است؛ چرا که ابزارهای درآمد ثابت توانایی آن را دارند تا بخشی از زیان از دست دادن پرمیوم پرداختی را جبران کنند. همچنین بستن معامله خرید اختیار معامله در بازار نیز تا حدودی جلوی زیان غیرقابل کنترل را می‌گیرد.

▣ اهرم با ریسک کاهش‌یافته

اگر نماد «اهرم» در قیمت مناسبی باشد و انتظاراتی برای رشد قیمت‌ها وجود داشته باشد، می‌توان با ۹۰درصد پولی که سرمایه‌گذار به «اهرم» اختصاص می‌دهد، صندوق درآمد ثابت خرید و ۱۰درصد آن را به یکی از نمادهای اختیار معامله آن که ارزش معاملات بالایی دارد، اختصاص داد. هرچند این نسبت به فراخور میزان ریسک‌پذیری و بازدهی که انتظار دارد، متفاوت است. اما در هر صورت ریسک این راهبرد معاملاتی، کاهش یافته است. در بازار آپشن تشخیص آن که بازار صعودی، نزولی یا رنج است، اهمیت بالایی دارد؛ چرا که بر اتخاذ استراتژی‌های معاملاتی و نحوه چینش ابزارها در کنار هم تاثیر می‌گذارد. شخصی که این راهبرد معاملاتی را اتخاذ می‌کند، احتمالا دید صعودی به بازار دارد. اما برای سناریوهای مختلف و احتمال آن نیز باید آماده شد.از آنجا که در راهبرد اهرم با ریسک کاهش‌یافته، معامله خرید باز می‌شود، زمان اهمیت زیادی دارد. اگر بازار روندی رنج‌گونه یا نزولی به خود بگیرد، در بدترین حالت، پرمیوم قرارداد اختیار معامله خریداری‌شده از دست می‌رود. این درحالی است که در همان مدت زمان تا سررسید قرارداد، سود صندوق درآمد ثابت بخشی از زیان پرمیوم قرارداد را کاهش می‌دهد. اگر روند صعودی شود، رشد ناگهانی پرمیوم اختیار خرید با وجود آنکه ۱۰درصد پرتفو را تشکیل می‌دهد، احتمالا سود بالایی را نصیب سرمایه‌گذار خواهد کرد؛ حتی اگر از سود صندوق درآمد ثابت غافل شویم. به عنوان مثال، نماد «اهرم»، حدود ۲هزار تومان است و قرارداد اختیار معامله سررسید مهرماه آن که قیمت اعمال ۲هزار و ۲۰۰تومانی دارد، حدود ۲۰۰تومان است. همچنین در سود بودن قرارداد (قیمت «اهرم» بیشتر از قیمت اعمال باشد)، از اهمیت بالایی برخوردار است. بنابراین اگر «اهرم» تا مهرماه عدد ۳هزار تومان را به خود ببیند، ارزش ذاتی قرارداد مذکور، باید هزار تومان باشد.این درحالی است که ارزش زمانی نیز بر پرمیوم قرارداد موثر است؛ یعنی پرمیوم قرارداد حداقل می‌تواند از ۲۰۰ تا هزار تومان رشد کند. بازدهی پرمیوم این قرارداد حدود ۴۰۰درصد خواهد بود، در حالی که در هیجانات بازار این بازدهی می‌تواند به بالای ۵۰۰درصد هم برسد. با توجه به آنکه چهارماه تا سررسید این قرارداد باقی مانده است، با فرض سررسید این قرارداد، سود ۱۰درصدی از صندوق درآمد ثابت حاصل می‌شود. بازدهی ۵۰۰درصدی در قرارداد اختیار معامله در حالی ایجاد می‌شود که با هیچ اعتباری نمی‌توان به این بازدهی رسید و همچنین بخش کوچکی از پرتفوی درگیر این معامله می‌شود. شاید بازدهی خرید خالی «اهرم»، بیشتر باشد، اما در صورت ریزش شدید، بخش بزرگی از سرمایه نابود می‌شود و در معرض خطراتی قرار می‌گیرد. در این راهبرد میانگین موزون بازدهی سرمایه‌گذاری در کال‌آپشن و صندوق درآمد ثابت، حدود ۶۰درصد خواهد بود که تقریبا برابر با بازدهی انتظاری اهرم خواهد بود. در حالی که ریسک معامله کاهش یافته است.

پایان ماموریت بورسی

روز گذشته روز سرخ‌پوش دیگری برای بازار سرمایه بود. بازار سهام که چندین ماه است در مدار نزولی و اصلاحی خود روزهای معاملاتی کم‌رمقی را به ثبت می‌رساند، در آخرین روزهای فصل بهار در سایه محدودیت دامنه نوسان و اخبار و ریسک‌های گوناگون توان چندانی برای صعود از خود نشان نمی‌دهد.

بازار سرمایه پس از فتح قله ۲میلیون و ۵۳۵هزار واحد در اردیبهشت‌ماه سال گذشته، در گرداب ریسک‌های مختلف قرار گرفت؛ ریسک‌های مختلفی که در یک سال گذشته به صورت‌های گوناگون چهره بازار را برای سرمایه معامله‌گران تغییر داده و مقصد سرمایه‌گذاری را دگرگون کرده است. در طول یک سال اخیر، انتشار برخی اخبار مثبت که رشد موقتی برای بازار به ارمغان آورده و امیدها را برای رشد مجدد بازار زنده کرده بود، تحت‌الشعاع سیاستگذاری‌های گوناگون ثمربخش واقع نشد.

در نخستین ماه سال جاری نیز تزریق ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک به بازار نتیجه‌ای جز سقوط بیشتر نماگرهای اصلی و افزایش هرچه بیشتر نااطمینانی سهامداران برای عدم سرمایه گذاری در بازار به همراه نداشت. با به شهادت رسیدن رئیس دولت سیزدهم ریسک دیگری به بازار تحمیل شد و سازمان بورس نیز به سبب همین امر برای کنترل شرایط بازار، محدودیت دامنه نوسان را برای نمادهای بازار ابلاغ کرد. اقدام بموقع سازمان در این زمینه برای دو روز ابتدایی اقدام موثری بود و توانست آثار مخرب رفتارهای هیجانی سرمایه‌گذاران را کاهش دهد. با این وجود ادامه‌دار شدن محدودیت دامنه نوسان شرایط متفاوت غیرقابل پیش‌بینی را برای بازار پدید آورد و بازار را درگیر روزهای منفی کم‌توان زیادی کرد.

از این رو به نظر می‌رسد زمان آن رسیده باشد که محدودیت دامنه نوسان برداشته شود تا نیروهای عرضه و تقاضا سمت‌وسوی بازار را تعیین کنند. ازطرفی در بازه زمانی سه‌هفته‌ای تا انتخابات ریاست‌جمهوری اقدامات موثری از سوی سازمان برای رفع چالش‌های بازار سرمایه صورت گرفته است. در این بین محسن خدابخش روز گذشته، به نقش نرخ خوراک صنایع بر روند معاملات بورس اشاره کرد و گفت: موضوع نرخ خوراک مساله‌ای مهم تلقی می‌شود که با تاثیر چشمگیر بر روند بازار همراه بوده و به‌شدت روند این بازار را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. تصمیمات اتخاذشده پیرامون نرخ خوراک پالایشگاه‌ها که به پاشنه آشیل بازار تبدیل شده، فعالیت شرکت‌ها و حاشیه سود شرکت‌ها را کاهش داده است. در صورتی که اقداماتی از این دست به صحنه اجرا نزدیک شود، وضعیت بازار بهبود پیدا خواهد کرد.

▣ بازار از دریچه آمار

روز گذشته نماگرهای اصلی بورس تهران کاهش ارتفاع خفیفی را به ثبت رساندند. در این بین دماسنج اصلی بازار با کاهش ارتفاع ۰.۱۵درصدی همراه شد و در پایان ساعت معاملاتی روز یکشنبه در سطح ۲میلیون و ۶۱هزار واحدی قرار گرفت. افت ۳هزار و ۷۳واحدی شاخص کل در حالی محقق شد که نماگر هم‌وزن با نزول ۰.۴۹درصدی روبه‌رو شد و در سطح ۹۷۲هزار و ۳۲۲واحدی قرار گرفت. در این بین شاخص کل فرابورس نیز که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۰.۵۴درصد سرخ‌پوش بود و در سطح ۲۲هزار و ۱۰۹واحدی کار خود را به اتمام رساند. ارزش معاملات خرد بازار سرمایه روز یکشنبه که شامل سهام و حق تقدم بازار می‌شود، رقم یک‌هزار و ۹۲۸میلیارد تومانی را ثبت کرد. به‌علاوه، ۳۸۲میلیارد تومان پول حقیقی از گردونه معاملات بازار خارج شد.

▣ نزول ادامه‌دار

مهدی دلبری، کارشناس بازار سرمایه، وضعیت بازار را این‌گونه تشریح کرد: بازار سرمایه با روزهای ناخوش‌احوالی دست‌وپنجه نرم می‌کند. پس از به شهادت رسیدن رئیس دولت سیزدهم، روند نزولی بازار قوت گرفت. بر همین مبنا بود که سازمان بورس تصمیم گرفت دامنه نوسان بازار را محدود کند. محدود شدن دامنه نوسان در روزهای ابتدایی اقدام موثری جهت کنترل فشار هیجان سرمایه‌گذاران بود. اما به نظر می‌رسد ادامه‌دار بودن این محدودیت پس از یازده روز متوالی، مسیر چندان درستی برای روند بازار به ارمغان نداشته است. این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: ریسک‌های سیاستگذاری نیز سایه سنگینی بر بازار تحمیل کرده‌اند.

عدم اصلاح این سیاست‌ها می‌تواند باتلاق رکودی بازار را شدت بخشد. با وجود اینکه در روزهای گذشته نرخ دلار نیما افزایش محسوسی داشته و در کانال ۴۲هزار تومانی افزایش محدودی را به ثبت رسانده، اما همچنان شکاف زیادی میان نرخ دلار نیما با دلار بازار آزاد وجود دارد. این کارشناس بازار سرمایه پیرامون اخبار تجدید ارزیابی دارایی شرکت‌های خودروسازی اظهار کرد: به نظر می‌رسد اخباری از این دست تنها می‌تواند تاثیر کوتاه‌مدت بر بازار داشته باشد. در بازه بلندمدت باید دید شرکت‌های خودروسازی چه اقدامات عملی در این زمینه انجام خواهند داد. در پایان پیش‌بینی می‌شود روند خسته‌کننده و نزولی بازار تا زمانی که اقدام موثر و تاثیرگذاری صورت نگیرد ادامه پیدا کند.

بورس در تردید

شاخص کل بازار سرمایه همچنان سرخ پوش است و هر روز زیان بیشتری را به سرمایه‌گذاران تحمیل می‌کند؛ اغلب مسوولان و فعالان بازار سرمایه به دنبال راهکار برای سبزپوشی بازار سرمایه هستند اما با توجه به شرایط این روزها احتمالا شاهد تغییر رنگ شاخص در بازار نباشیم. از زمان شهادت رییس‌جمهور وقت تا به امروز شاهد محدود شدن دامنه نوسان هستیم که به نظر نمی‌رسد این تداوم محدودیت تاثیری روی بازار سرمایه داشته باشد.در اصل محدودیت دامنه نوسان برای روزهای خاص بازار سهام است و این محدودیت بلندمدت می‌تواند باعث ضرر و زیان بیشتری در تالار شیشه‌ای معاملات شود. به‌طور کلی محدودیت برای یک زمان کوتاه جوابگو است و در هر محدودیتی در بلندمدت آسیب‌زا است.پیام الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه درخصوص محدویت دامنه نوسان نوشت: « شهادت رییس‌جمهور کشور فقط مختص ایران نبوده و سایر کشورها نیز اختلالات سیاسی را تجربه و با ملاحظاتی، سیاست‌های خاصی را دنبال کردند. به عنوان مثال در کشور ژاپن دامنه تنفس داریم، دامنه تنفسی که نهایتا دو روز معاملات را محدود یا متوقف می‌کند و مجددا این عرضه و تقاضا هست که کشف قیمت را عهده‌دار می‌شود؛ ضمن اینکه سایر کشورها نیز شرایط فورس ماژور را تعریف کردند. به عنوان مثال اگر کشور وارد جنگ شد یا شرایطی برای رییس‌جمهور یا مجلس اتفاق افتاد، با عنایت به بندهای شرایط فورس ماژور، محدودیتی برای بازار سرمایه ایجاد می‌کنند؛ اما ذکر این نکته ضروری است که این شرایط نهایتا برای یک الی دو روز است.به محض تحدید دامنه نوسان، با توجه به تجربیات قبلی و حتی تجربیات سایر کشورها، بنده از موافقان آن بودم؛ اما ادامه دادن آن واقعا منطقی در پس خود ندارد؛ چرا که شرایط سایر بازارها و شرایط کلی اقتصاد عادی شده بود و حتی صحبت‌هایی مبنی بر ادامه کار بدون کوچک‌ترین خللی توسط مقام معظم رهبری نیز مطرح شد؛ حال اگر محدودیت دامنه نوسان اختلال در ویترین اقتصاد کشور نیست، پس چه نام دارد؟ واقعیت این است که در زمان انتخابات تکلیف ۴ یا به عبارتی ۸ سال آینده کشور مشخص می‌شود، اصولا بازارها یک توقفی خواهند داشتند؛ اما متاسفانه توقف یا ریزش این روزهای بازار سرمایه از این جنس نبوده؛ چرا که اصلی‌ترین عاملی که فعالان در بازار حضور دارند بحث نقد شوندگی است.به عبارت دیگر دامنه نوسان را محدود کردن یعنی از ترس مرگ خودکشی کردن؛ به عنوان مثال در شرایط عادی بازار و بدون هیچ محدودیتی، سیکل حرکتی بازار مشخص است، به این معنا که اگر قرار باشد شاخص کل به محدوده ۱,۹ میلیونی برسد، در چند مقطع نیز رو به بالا حرکت می‌کند؛ اما بازاری که قفل صف فروش می‌شود این آژیر را به صدا در می‌آورد که ریزش بازار ادامه‌دار خواهد بود که محدودیت دامنه نوسان می‌خواهد جلوی آن قد علم کند. این اتفاق برگشتی نیز هست، یعنی اگر بازار صعودی باشد و تحدیدی بر آن حاکم شود، این سیگنال را به سهامداران می‌دهد که بازار قرار است رشد زیادی را تجربه کند که آن را محدود کرده‌اند. پس طبیعتا شاهد صف‌های خرید قدرتمندتری خواهیم بود.»

دنیای رمز ارز

چرا بورس اقبال عمومی را به رمز ارز باخت؟

حسن حسین‌نیا
تحلیلگر بازار سرمایه

بازار کریپتو طی سال‌های گذشته در کل دنیا با اقبال عمومی مواجه شده‌است که بیشتر به‌صورت پروژه اجرا می‌شود اما در حال‌حاضر در برخی از کشورها جلساتی با بورس و اوراق‌بهادار و همچنین جلسات دادگاهی مبنی‌بر شناسایی برخی از این رمزارزها و پروژه‌ها به‌عنوان اوراق‌بهادار در برخی کشورها حتی به‌عنوان کالا برگزار می‌شود و چنانچه وارد ماهیت آنها شویم نیز خواهیم دید برخی از این رمزارزها می‌توانند ارزش‌افزوده ایجاد کنند و برخی از آنها می‌توانند به‌عنوان پول‌مجازی شناسایی شوند و برخی از آنها نیز می‌توانند در بستر میم‌کوین‌ها شناسایی شوند و البته گونه‌های دیگری هم وجود دارد.

چنانچه بخواهیم این مساله را در کشور خودمان با توجه به رویکردی که جامعه نسبت به آنها داشته بررسی کنیم، باید گفت در حال‌حاضر با افرادی در کشور مواجهیم که از نظر فنی، معاملات و شناخت این بازار به مهارت خاصی دست پیدا کرده‌اند وتعداد آنها روزبه‌روز در حال افزایش است و این یعنی جامعه‌ای که در حال گسترش است. این مساله می‌تواند آسیب‌ها و مزیت‌هایی داشته‌باشد، مزیت آن می‌تواند به‌عنوان آشنایی با یک بازار نوپا در سطح جهانی باشد و ما در این موضوع کشوری هستیم که ظرفیت‌های بالایی در بخش مردمی داریم و بر اساس آنچه مشخص است آگاهی مردم نسبت به این مساله افزایش پیدا کرده اما آسیب‌هایی که می‌تواند داشته‌باشد به اقتصاد ما بستگی دارد.

به دلیل شرایط خاص و تحریمی که ایران با آن دست‌به‌گریبان است یا حتی می‌توان گفت نبود پروژه‌هایی که در داخل کشور ما تعریف‌شده باشد (هیچ‌کدام از این پروژه‌های بزرگ از داخل کشور ما طرح‌ریزی نشده و این رمزارزها اکثرا ناشرانی دارند که در خارج از مرزها هستند.) کارکردن کاربران ایرانی می‌تواند در صورت عدم‌همراهی و برنامه‌ریزی از سوی سیاستگذار حتی به خروج ارز از کشور هم منتهی شود و این مساله واقعیتی غیرقابل کتمان است اما در مواردی هم می‌تواند به ارزآوری منتهی شود که این مساله بسته به عملکرد و تدبیر سیاستگذار است.

در هفته‌های گذشته و پس از انتشار یک بازی بر بستر تلگرام (کوینی که تحت‌عنوان نات‌کوین در جامعه شناخته شد و رواج پیدا کرد) با توجه به سودآوری که برای استخراج‌کنندگان خود که خیلی از آنها تحت‌عنوان یک بازی با آن رفتار می‌کردند، داشت و توانست درآمدزایی خوبی داشته‌باشد، این مساله توجهات را به این حوزه جلب کرد و این موضوع باعث شد تا بازی‌های مشابه نیز در جامعه رونق پیدا کند و فارغ از انگیزه‌های درآمدزایی به یک مساله اجتماعی هم تبدیل شده که قطعا نهادهای مربوطه و جامعه‌شناسان باید در مورد آن بررسی‌های کافی را داشته باشند.

فارغ از این قضایا وقتی یک مساله‌ای در جامعه پایه اقتصادی پیدا می‌کند، باید تاثیرات آن بر بازارهای موازی سنجیده شود و یکی از این بازارهای موازی بازار سرمایه است که نگاه به‌عملکرد چهارساله آن نشان‌دهنده عدم‌اطمینان و اعتمادزدایی است که نسبت به این بازار به دلیل عملکردی که نهاد ناظر یا مسوولان داشتند، شده و ما شاهد خروج نقدینگی از بازار سرمایه بودیم. بازار سرمایه مکانی است که سیاستگذار به‌راحتی می‌تواند در آن دخالت کند، برعکس بازار رمزارزها که یک بازار غیرمتمرکز است و دولت‌ها و سیاستگذار عملا نمی‌توانند دخالت چندانی در آن داشته باشند. قاعدتا پول هم از جایی‌که زیر دستور باشد یا ریسک‌های خاصی در انتظار آن باشد، فرار می‌کند و در کشورمان می‌بینیم که با توجه به دریافت نام کاربری‌هایی که از صرافی‌های رمزارز می‌شود اقبال جامعه به آن بازار بیشتر شده و این در حالی است که بازار سرمایه با خروج نقدینگی کاهش فعالان خود مواجه است و کدهای فعالی که معاملات روزانه دارند، کاهش محسوسی داشته‌اند.

بنابراین اگر بخواهیم یک بررسی از عملکرد بازار و اقبال عمومی جامعه ایرانی داشته باشیم بازار رمزارز توانسته اقبال عمومی را به‌دست بیاورد و بازار سرمایه در این وادی ناکام مانده و فعالان خود را فراری داده‌است که اگر این موضوع ادامه یابد ما با یک مشکل اساسی مواجه خواهیم بود، یعنی تامین مالی که شرکت‌ها از طریق بورس ودر واقع از طریق مردم برای رونق تولید و توسعه زیرساخت‌ها انجام می‌دهند با مشکل اساسی مواجه خواهد شد. در شرایطی که تامین مالی از بانک‌ها با نرخ سود و بهره‌های بالایی صورت می‌گیرد این مساله که تامین مالی در بازار سرمایه هم با مشکل وعدم‌اقبال عمومی سهامداران مواجه‌شده، می‌تواند تعمیق یابد و برای شرکت‌های تولیدی یک مشکل بزرگ ایجاد کند؛ چراکه سرمایه‌ها ترجیح می‌دهند به سمت بازار رمزارزی که عملا تحت‌کنترل دولت نبوده، یک پدیده جهانی و یک بازار غیرمتمرکز است بروند که این موضوع برای اقتصاد کشور ما و حتی در بعد جهانی برای اقتصاد سایر کشورهای دنیا می‌تواند آسیب‌زا باشد.

مساله جدیدی که به آن وارد شدیم بازی‌هایی است که رمزارز استخراجی آن تحت‌عنوان میم‌کوین‌ها شناخته می‌شود. استخراج رمزارز روش‌های مختلفی دارد، یکی از روش‌های AIRDROPها، انجام و تایید تراکنش‌هاست و یکی دیگر از حالت‌ها استخراج است. در شرایطی که الان می‌بینیم پدیده‌هایی مثل همستر و... رونق گرفته به‌نوعی شبه بخت‌آزمایی و امتحان شانس هم شده ولی اینکه این راه یکی از راه‌های استخراج رمزارز هم هست، غیرقابل‌انکار است و اینکه این مساله تا چه حدی رونق پیدا می‌کند و می‌تواند چه اثراتی در آینده داشته‌باشد؛ موضوعی است که باید بررسی جامعی درخصوص آن انجام شود. در عین‌حال باید دقت داشته باشیم که تلگرام بستری است که در برخی از کشورها مانند آسیا و اروپای‌شرقی گسترش پیدا کرده و انجام این کار (استخراج) نیازمند این است که فردی که تب را فشار می‌دهد، زمان صرف کند، یعنی باید درنظر گرفت که هزینه فرصت زمان است، حال اینکه در نهایت درآمد فرد از این محل چقدر خواهد بود و آیا هزینه فرصت برای فرد جذاب خواهد بود یا نه، عاملی است که در آینده مشخص می‌شود و مشخص‌شدن این موضوع تعیین می‌کند که آیا این بازی‌ها یا این نحوه استخراج رمزارز ادامه و گسترش می‌یابد یا نه، اما قطعا وضعیت اقتصادی کشور هم در اقبال نسبت به این بازی‌ها بی‌تاثیر نبوده‌است.

دنیای رمزارز

افزایش تعداد نهنگ‌های غول‌پیکر اتریوم

قیمت اتریوم پس از افت هفته گذشته، در حال حاضر در محدوده ۳۷۰۰ دلار تثبیت شده است. با این حال، اطلاعات درون زنجیره‌ای اتریوم حاکی از افزایش فشار خرید هستند.در همین راستا، علی مارتینز، تحلیلگر معروف، بیان کرده که تعداد آدرس‌های اتریوم با موجودی بیش از ۱۰,۰۰۰ واحد ETH، در سه هفته اخیر حدود ۳ درصد افزایش داشته است. این افزایش، نشانه‌ای از علاقه بالای خریداران به اتریوم است.داده‌های ارائه‌شده توسط پلتفرم تحلیلی سنتیمنت (Santiment) نیز نشان می‌دهند که تأیید صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) اسپات اتریوم توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا (SEC)، باعث افزایش علاقه به اتریوم شده است. در حال حاضر، احساسات اجتماعی در بازار نسبتاً آرام است که پیش از آغاز معاملات این محصولات جدید، وضعیت مناسبی به شمار می‌رود.در همین حال، تحلیلگران بازار معتقدند که الگوی نموداری فعلی اتریوم شباهت‌هایی به سال ۲۰۲۱ دارد. در آن سال، شاهد رشد خیره‌کننده ۸۳ درصدی قیمت اتریوم بودیم. کالد فرازن، تحلیلگر مشهور، بر اهمیت این شباهت‌ها تأکید می‌کند. وی اشاره کرده که در سال ۲۰۲۱، شکست ناحیه مقاومتی قرمز رنگ و تبدیل آن به یک ناحیه حمایتی قوی، منجر به افزایش ۸۳ درصدی قیمت اتریوم در مدت ۵۰ روز شد.از طرفی، داده‌های کوین‌گلس (Coinglass) نشان می‌دهند که با وجود کاهش ۷.۳۸ درصدی قیمت اتریوم نسبت به اوج هفتگی آن در ۶ ژوئن، سود باز قراردادهای این رمزارز تنها ۳.۶۵ درصد کاهش یافته است. در واقع، نسبت به افت قیمت اخیر اتریوم، سود باز کاهش زیادی نداشته و این موضوع می‌تواند سیگنالی برای بهبود قیمت محسوب شود.به گفته تحلیلگران، در صورت حفظ سطح حمایتی ۳۶۵۰ دلاری، قیمت اتریوم پتانسیل رشد به سمت ۴۰۰۰ دلار را دارد. عبور از مقاومت ۴۰۰۰ دلاری نیز می‌تواند نویدبخش یک حرکت صعودی قوی به سمت محدوده ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ دلاری باشد.

بررسی عوامل مؤثر بر افزایش قیمت سولانا؛ آیا هدف ۲۰۰ دلاری قابل دستیابی است؟

قیمت سولانا تا حد زیادی تحت تاثیر محبوبیت و رشد میم‌کوین‌هایی که در بستر آن راه‌اندازی شده‌اند، قرار گرفته است. در همین راستا، قیمت SOL نسبت به سال گذشته بیش از ۹۹۰ درصد افزایش داشته که بهترین عملکرد در بین ۱۰ ارز دیجیتال برتر طی ۱۲ ماه گذشته محسوب می‌شود.از سوی دیگر، قیمت بیت کوین علی‌رغم افزایش پذیرش و شاخص‌های فاندامنتال قوی، برای باقی ماندن بالای سطح ۷۰ هزار دلار دچار چالش شده است.در زمان نگارش این خبر، قیمت سولانا با افزایشی ۱,۷ درصدی طی ۲۴ ساعت گذشته، حول ۱۶۰ دلار در نوسان است. با این حال، قیمت این رمزارز نسبت به هفته گذشته، ۲ درصد افت کرده است.قیمت سولانا در حال حاضر بالاتر از میانگین‌های متحرک ۵۰ و ۲۰۰ روزه قرار دارد که شاخصی صعودی محسوب می‌شود. علاوه بر این، قیمت این ارز دیجیتال طی ۲۱ روز گذشته در یک الگوی کنج نزولی نوسان کرده که احتمال شکست آن به سمت بالا بسیار بیشتر است.در مقیاس بزرگ‌تر نیز، قیمت سولانا با تشکیل کف‌های بالاتر، روندی صعودی را تجربه می‌کند. آخرین فشار صعودی منجر به افزایش قیمت این رمزارز از ۱۳۷ دلار به ۱۸۸ دلار شد. از آن زمان به بعد، قیمت به سطح ۰,۶۱۸ فیبوناچی اصلاحی بازگشته است.در شرایط کنونی، قیمت SOL ممکن است تا سطح ۰,۲۷ فیبوناچی در حدود ۲۰۲ دلار افزایش یابد که صعودی ۲۶ درصدی نسبت به قیمت فعلی به حساب می‌آید و می‌تواند آن را از الگوی کنج نزولی خارج کند. در این مسیر، قیمت در سطوح ۱۸۸، ۱۹۶ و ۲۰۰ دلار با مقاومت روبرو خواهد شد.طبق اطلاعات پلتفرم بلاک (The Block)، شبکه سولانا در ماه گذشته، راه‌اندازی و عرضه نیم میلیون توکن را تجربه کرده است. به طور مشابه، تعداد آدرس‌های فعال آن در ۳۱ می ۲۰۲۴ به ۱,۷۸ میلیون رسید. این شاخص‌ها از پذیرش روزافزون شبکه سولانا حکایت دارند که می‌توانند کاتالیزور افزایش قیمت در روزهای آتی باشند.در همین حال و در پی افزایش تقاضا برای پلتفرم‌های بلاکچین مبتنی بر سولانا، این شبکه در حال آماده شدن برای ارائه یک به‌روزرسانی جدید است که انتظار می‌رود فشار و ازدحام به وجود آمده را به شیوه‌ای مؤثر و کارآمد مدیریت کند.